POȘTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Ziarele au scris în ultimul timp despre acțiunile muncitorești dintr-o serie de țări capitaliste cunoscute în general pentru calmul relativ al confruntărilor sociale și pentru absența grevelor (mai cu seamă a celor de amploare). S-a ajuns să se vorbească chiar despre un „model suedez", bunăoară, în care relațiile dintre patroni și muncitori exclud grevele etc. Or, chiar și în Suedia au avut loc în ultimul timp mișcări de amploare, la care au participat mii de muncitori. Cred că intensitatea acestor mișcări revendicative ar fi suficientă pentru a înlătura teoriile „modelelor" suedeze ori de alt fel. Indiferent de gradul de dezvoltare a țării respective și chiar de nivelul de trai, condițiile vieții sociale capitaliste fiind în esență aceleași, ele nu pot să nu provoace contradicții și ciocniri de clasă. În legătură cu aceasta m-aș referi și la articolul „Cu diplome dar fără slujbe", pe care l-ați reprodus în nr. 9, despre șomajul unor categorii de intelectuali americani, articol pe care l-am găsit foarte interesant. Un asemenea fenomen, cu atît mai dureros cu cît se petrece într-o țară foarte dezvoltată cum este S.U.A., confirmă și el cele de mai sus.

Victor DANCIU
Craiova

Istoricul evenimentelor din peninsula indochineză are cîteva trăsături specifice. Mai intîi, durata neobișnuit de lungă a conflictelor, care se desfășoară din 1941 în mai multe etape : japoneză (1941—1945), franceză (1947—1954) și americană ultimul deceniu ; cimentarea unității popoarelor indochineze în lupta împotriva dușmanului comun ; pierderi extrem de mari în vieți omenești care, totuși, nu au influențat fundalul desfășurării evenimentelor. Este interesant de urmărit politica ultimilor patru președinți americani față de Indochina. Eisenhower nu a declanșat nici un război, dar a înarmat forțele militare saigoneze cu tehnica modernă de luptă. Kennedy a trimis „consilieri" militari care luau parte la luptele împotriva patrioților sud-vietnamezi. În timpul lui Johnson, care a decis războiul în urma „rezoluției Tonkin", au fost parcurse mai multe etape : bombardarea intensivă a nordului, trimiterea unei armate de intervenție care a atins cifra de 500 000 de oameni, sprijin acordat elementelor antipatriotice din Laos, Tailanda, Cambodgia, împiedicarea rezolvării pașnice, pe plan diplomatic, a conflictului. După ce a promis, în cursul campaniei electorale din 1968, că forțele americane se vor retrage din Asia de sud-est, președintele Nixon nu a luat măsuri efective pentru a pune capăt conflictului militar. „Doctrina Nixon" a început să se concretizeze prin lovitura de stat din Cambodgia și, ulterior, prin intervenția militară americană și saigoneză în această țară. Rezultatele nu au fost însă cele scontate deoarece cambodgienii, grupați în Frontul Național condus de prințul Sianuk, au obținut importante victorii. S-a trecut la invadarea Laosului. Ce se va mai întîmpla de acum înainte ? Se poate oare întrevedea sfîrșitul războiului pînă la 31 decembrie 1971, așa cum au cerut mai mulți senatori americani? În 1972 vor avea loc noi alegeri. Cine va fi noul președinte ? Cu ce se va schimba situația ? După părerea mea, oricare ar fi intențiile personale ale unui președinte, oricare ar fi el, nu poate fi înlăturată natura organică a imperialismului american, materializată în existența acelui complex militaro-industrial la influența căruia se referea chiar și fostul președinte Eisenhower, în ianuarie 1961. În orice caz, prezența americană în Asia de sud-est nu mai poate dura multă vreme ; forțele patriotice, populația, nu vor ceda. Soarta peninsulei se află în mîinile celor care trăiesc aici și nu în mîinile celor veniți de peste ocean.

Dan Lucian PICU
Brașov

În ultima vreme, continentul sud-american a fost scena unor importante procese social-politice. Revista „Lumea" a relatat despre ele într-o serie de reportaje și articole foarte interesante. Lipsesc însă din paginile revistei articole din presa țărilor în care au loc asemenea transformări. Publicarea unor astfel de articole „de la fața locului" ne-ar ajuta, cred, să înțelegem mai bine poziția diferitelor grupări și personalități politice față de aceste evenimente.

Petru NET
București

Am reprodus în repetate rînduri articole din presa latino-americană la rubrica „Puncte de vedere". (N-ați remarcat, bunăoară, articolele din ziarele „Clarin" sau „Siempre" ?). Articolele scrise pentru „Lumea" de publiciști latino-americani sau recentele reportaje ale trimisului nostru special în America de Sud sînt și ele „de la fața locului".

Cîțiva cititori au cerut renunțarea la unele rubrici și introducerea altora în cadrul revistei. Ar fi greșit să se țină cont de orice sugestie, fără a se avea în vedere părerea generală a cititorilor. Revista „Lumea" trebuie să rămînă o revistă interesantă pentru toți cititorii. După părerea mea, revista nu trebuie să-și schimbe profilul, oricît ar cere-o unii cititori. O observație : au dispărut articolele cu caracter științific. Vă ofer un exemplu : în anul 1970, „Lumea" a publicat o serie de articole în legătură cu misiunea „Apollo", în care au apărut multe detalii despre „Apollo-12" și „Apollo-13", însoțite de fotografii deosebit de interesante. În anul 1971, revista nu a acordat lui „Apollo-14" decît un spațiu restrîns, ca și cum cititorii ar fi obișnuiți cu asemenea evenimente, cum sînt obișnuiți să meargă cu trenul și cu avionul.

C. POPA
Moinești, jud. Bacău

Firește, nu avem intenția să schimbăm profilul revistei și de altfel nici nu am primit vreo sugestie în acest sens. În schimb, așa cum am precizat de mai multe ori, orice sugestii din partea cititorilor privind conținutul și tematica revistei, rubricile ei, forma de prezentare etc, sînt binevenite și ele vor beneficia în continuare de întreaga atenție a redacției.

„Lumea" vă răspunde

DEFINIREA AGRESIUNII

Pompiliu Călin, Constanța. Comitetul special pentru problema definirii agresiunii, ale cărei lucrări s-au închis la 5 martie, a fost creat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în anul 1967 (rezoluția 2330 XXII din 18 decembrie) și s-a reunit în 1968, 1969 și 1970. Prin rezoluția 2644 (XXV) din 25 noiembrie 1970, Adunarea Generală cerea Comitetului să-și reia lucrările în cel mai scurt timp posibil pentru ca raportul pe care îl va întocmi să poată fi înscris pe ordinea de zi provizorie a celei de-a XXVI-a sesiuni. Comitetul special pentru problema definirii agresiunii cuprinde 35 de state : Algeria, Australia, Bulgaria, Canada, Cehoslovacia, Cipru, Columbia, R. D. Congo, Ecuador, Finlanda, Franța, Ghana, Guyana, Haiti, Indonezia, Irak, Iran, Italia, Iugoslavia, Japonia, Madagascar, Mexic, Norvegia, R.A.U., România, Marea Britanie, Sierra Leone, Spania, S.U.A., Sudan, Siria, Turcia, Uganda, U.R.S.S., Uruguay. Vă îndeplinim cererea publicînd un succint istoric al lucrărilor din cadrul O.N.U. în problema definirii agresiunii. În anul 1950, U.R.S.S. a prezentat Adunării Generale un proiect de rezoluție care conține o listă a actelor considerate drept acte de agresiune. Adunarea Generală a înaintat propunerea Comisiei de drept internațional, care a inclus agresiunea printre crimele enumerate în proiectul Codului crimelor împotriva păcii și securității omenirii. Doi ani mai tîrziu, Adunarea Generală a O.N.U. a însărcinat un comitet format din 15 membri cu redactarea proiectului de definire a agresiunii. Comitetul, reunit în 1953, a examinat mai multe propuneri și a hotărît să le transmită statelor membre pentru observații. Un alt comitet special (format în 1954) a redactat un raport, în 1956 fără a adopta, însă, vreo definiție. În 1957 Adunarea Generală a O.N.U. a decis crearea unui al treilea comitet, în același scop; în urma reuniunilor din 1959, 1962, 1965 și 1967 nu se cade de acord asupra niciunei definiții a agresiunii. Proiectele în discuție astăzi (în număr de trei) au fost prezentate : unul — de Uniunea Sovietică ; un al doilea — de 13 țări : Cipru, Columbia, Ecuador, Ghana, Guyana, Haiti, Iran, Madagascar, Mexic, Spania, Uganda, Uruguay, Venezuela ; un al treilea — de 6 țări : Australia, Canada, Italia, Japonia, Marea Britanie, S.U.A.

POȘTA REDACȚIEI

PINTO DE ANDRADE

I. Aioniței, Suceava. Joaquim de Rocha Pinto de Andrade se află printre acuzații procesului intentat la Lisabona unor patrioți angolezi. În vîrstă de 43 de ani, acest preot, doctor în teologie și filozofie este președintele de onoare al Mișcării pentru Eliberarea Angolei (M.P.L.A.). După ce a „iritat" autoritățile coloniale din Luanda datorită interesului pe care îl arăta pentru educația tinerilor africani (pe vremea cînd slujea într-o catedrală din capitala Angolei), Pinto de Andrade a fost mutat într-un sat izolat de pescari. În 1956 a fost ales membru al Societății africane de cultură și a inițiat o campanie de susținere materială a familiilor deținuților politici. Articolele pe care le publica în săptămînalul „O Apostolado" (al cărui redactor șef era) sufereau rigorile cenzurii portugheze. În 1960 a fost arestat și întemnițat mai multă vreme în Angola și apoi în Portugalia. În urma unei intervenții a papei Paul al VI-lea, în 1968, i se permite să-și continue studiile de drept la Universitatea din Lisabona, supravegheat îndeaproape de poliție. În 1970 a fost din nou arestat și încarcerat la Caxias (lîngă Lisabona). „În calitatea mea de preot originar din Angola — declară de Andrade — dispun de o cunoaștere directă a problemelor care preocupă acest popor și mă simt solidar cu el prin legături de sînge și de istorie".

„SCLAVIA ALBĂ"

Ștefan Bădescu, com. Șiria, jud. Arad. În legătură cu „sclavia albă" din Brazilia, agenția „France Presse", citînd dezvăluirile unor ziare braziliene, a transmis recent că aproximativ 1 200 de țărani duceau viață de sclavi într-o exploatare agricolă din Mato Grosso, situată pe malul rîului Araguaia. Potrivit anchetei întreprinse pentru cercetarea nelegiuirilor de la ferma „Santa Teresina", aici ar fi existat „un adevărat lagăr, în care sute de oameni trăiau într-o stare de sclavie totală". Acești „sclavi albi" nu primeau nici un salariu, iar pentru cel mai neînsemnat act de nesupunere erau aspru pedepsiți sau chiar uciși. Lucrătorii fermei erau țărani originari din centrul statului Mato Grosso și din statul Goias și fuseseră recrutați cu promisiunea unor salarii mari. „Cînd își cereau salariile, transmite în continuare «France Presse», li se răspundea că acestea sînt blocate pentru a se acoperi cheltuielile de adăpostire și hrană. Țăranii erau păziți în mod sever de către un fel de poliție specială. Dacă vreunul înainta o plîngere sau reclamație, era imediat biciuit". Ancheta (care a durat aproximativ șase luni) deschisă pentru cercetarea cazului de „sclavie albă", a cerut trimiterea în judecată a opt persoane.

Ion Mugur, București. Societățile franceze naționalizate în parte (la 24 februarie, președintele Boumedienne a anunțat că statul algerian va prelua 51 la sută din beneficiile acestor societăți ; vezi „Lumea" nr. 10) sînt „Elf-ERAP", „Compagnie française des pétroles", „OMNIREX", „FRANCAREP" și „EUROFREP". Grupul „Elf-ERAP" controla o producție de aproximativ 16,5 milioane tone de petrol anual, dispunînd de mai multe zăcăminte, printre care și cunoscutul Hassi — Messaoud-sud. „Compania franceză a petrolului" (societate particulară în care statul deține aproximativ 35 la sută din capital) produce anual circa 11,6 milioane tone de petrol. Celelalte societăți au o producție mai redusă.

Haralambie Tonca, Brad. Barajul de la Abbas Kabir (Iran), construit cu ajutorul unor firme franceze, a fost recent inaugurat. Acest baraj (în fotografie) este înalt de 100 m, poate reține aproape un miliard și jumătate mc de apă și are o mare importanță pentru agricultura și industria regiunii Zayandeh Roud.

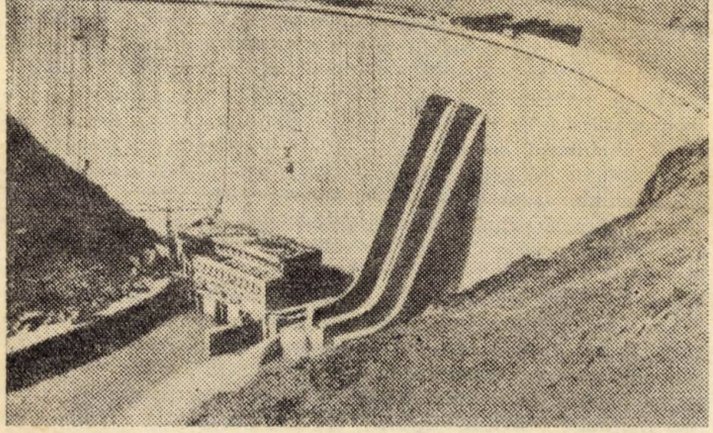

STATELE INDIENE

E. Victor, Craiova. Iată cele 18 state indiene : **Andra-Pradesh** — capitala : Hyderabad ; populația : 40,7 milioane locuitori, hinduși în proporție de 88 la sută ; 41 de deputați federali. **Assam** — capitala : Shillong ; populație : 14,6 milioane locuitori, hinduși în proporție de 66 la sută ; 14 deputați federali. **Bengalul occidental** — capitala : Calcutta; populație : 41,4 milioane locuitori, hinduși în proporție de 79 la sută ; 40 de deputați federali. **Bihar** — capitala : Patna; populație : 53,7 milioane locuitori, hinduși în proporție de 85 la sută ; 53 de deputați federali. **Caşmir și Jammu** — capitala : Srinagar ; populație : 3,9 milioane locuitori, musulmani în proporție de 68 la sută ; 6 deputați federali. **Gudjerat** — capitala : Ahmedabad; populație : 24,5 milioane locuitori, hinduși în proporție de 89 la sută ; 24 de deputați federali. **Haryana** — capitala : Chanbigarh ; populație : 9,2 milioane locuitori, hinduși în proporție de 90 la sută ; 9 deputați federali. **Himachal-Pradesh** — capitala : Simla ; populație : 3,3 milioane locuitori, hinduși în proporție de 93 la sută ; 6 deputați federali. **Kerala** — capitala : Trivandrum ; populație : 19,8 milioane locuitori, hinduși în proporție de 61 la sută ; 19 deputați federali. **Madhya-Pradesh** — capitala : Bhopal ; populație : 37,9 milioane locuitori, hinduși în proporție de 94 la sută ; 37 deputați federali. **Mysore** — capitala : Bangalore ; populație 27,3 milioane locuitori, hinduși în proporție de 87 la sută ; 27 deputați federali. **Nagaland** — capitala : Kohima ; populație : 400 mii de locuitori, creștini în proporție de 53 la sută ; 1 deputat federal. **Orissa** — capitala : Bubaneshwar ; populație : 20,2 milioane locuitori, hinduși în proporție de 98 la sută ; 20 de deputați federali. **Pendjab** — capitala : Chandigarh ; populație : 13,5 milioane locuitori, sikhși în proporție de 54 la sută ; 13 deputați federali. **Radjasthan** — capitala : Jaipur ; populație : 24,1 milioane locuitori, hinduși în proporție de 90 la sută ; 23 de deputați federali. **Tamil-Nadu** — capitala : Madras ; populație : 37,5 milioane locuitori, hinduși în proporție de 90 la sută ; 39 de deputați federali. **Uttar-Pradesh** — capitala : Lucknow ; populație : 84,9 milioane locuitori, hinduși în proporție de 85 la sută ; 85 de deputați federali. Pe lîngă aceste state, din India mai fac parte nouă teritorii : insulele Andaman și Nicobar (82 000 locuitori ; capitala : Port-Blair) ; Manpur (un milion de locuitori; capitala : Imphal ; aflat la granița cu Birmania) ; Chandigarh (145 000 locuitori) ; Dadra și Nagar Haveli (67 000 locuitori) ; New Delhi (3,7 milioane locuitori, capitala federală) ; Goa, Daman și Din (667 000 locuitori) ; insulele Laquedive (26 000 locuitori); Pondichéry (142 000 locuitori) și Tripura (1,4 milioane locuitori).

Panait Maravei, com. Cumpăna, jud. Constanța. Vă mulțumim pentru aprecieri. Ne scrieți că sînteți un cititor permanent ; ne miră însă faptul că solicitați publicarea unui articol despre evenimentele de la Pearl Harbor. În numerele 6—10 din 1970 a fost publicat un serial despre această temă.

LUMEA săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

C. P. C. S.

CENTRALA INDUSTRIALĂ DE UTILAJ PETROLIER

1 MAI PLOIEȘTI

Str. Democrației nr. 121
tel. 10300
telex — 019-219 — Ploiești

Produce
INSTALAȚIA F320–3DH DIESEL HIDRAULIC,
utilaj petrolier de ultimul tip.
Adîncimea de forare: pînă la 6000 m.

UPETROM
PLOIEȘTI

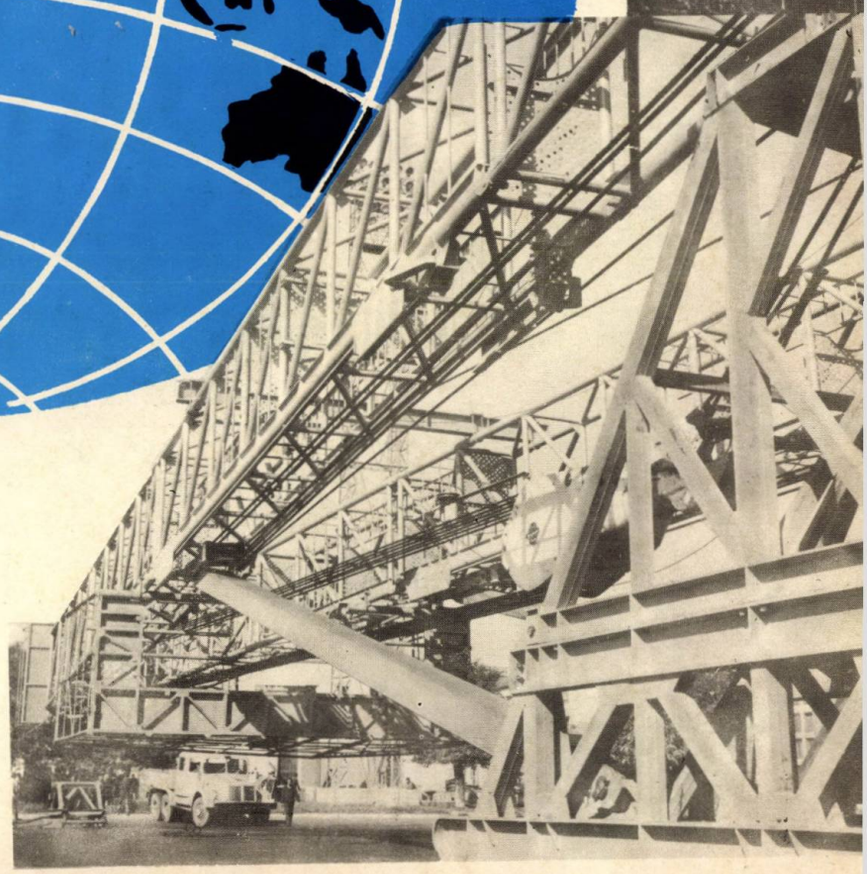

Fabrica de rulmenți

BÎRLAD

produce și livrează:

Rulmenți de construcție specială
Rulmenți radiali și axiali cu bile
Rulmenți oscilanți cu role butoi
Rulmenți radiali cu role cilindrice

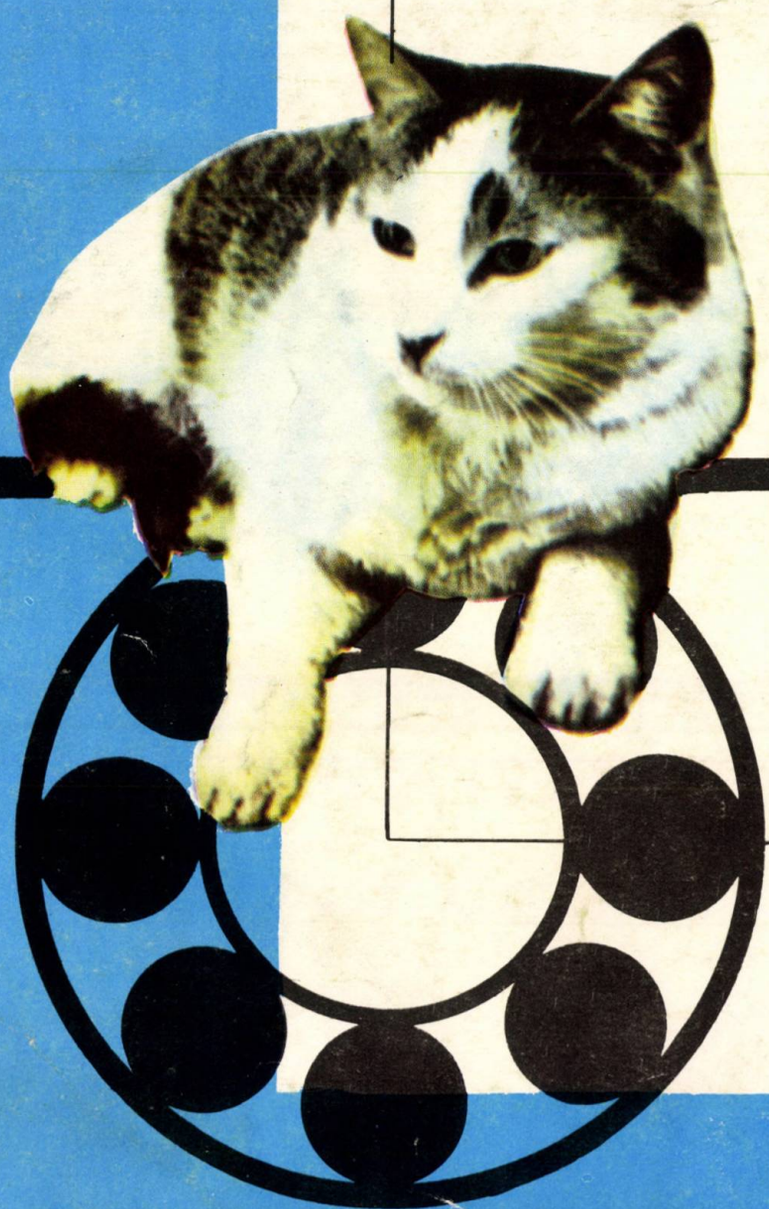

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE PARTID SIBIU

Nr. 12 18 martie 1971

SOLIDARITATE CU VIETNAMUL LUPTĂTOR

CENTENARUL COMUNEI

ÎNSEMNĂRILE UNUI MARTOR OCULAR

MAFIA, Teroare și tăcere

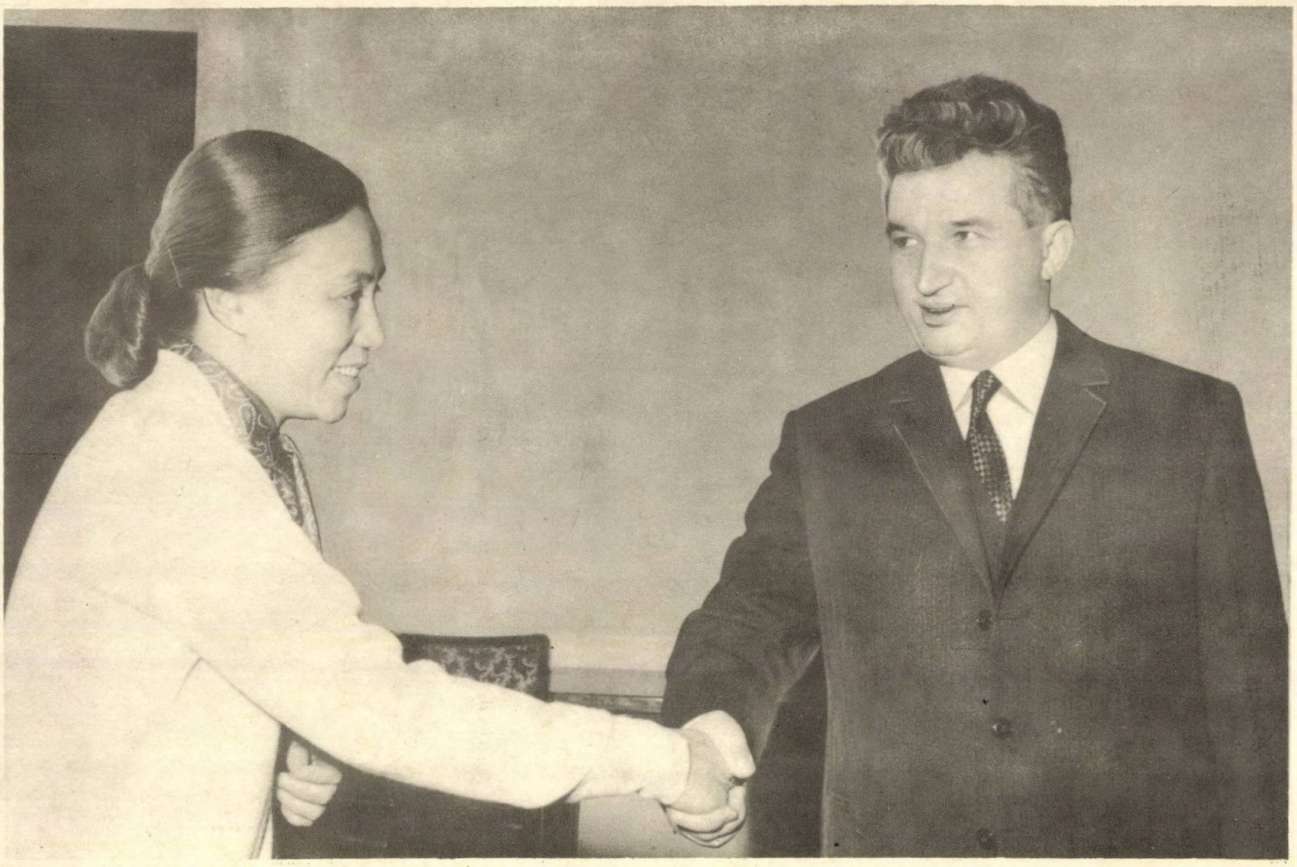

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, a primit delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condusă de ministrul afacerilor externe, doamna Nguyen Thi Binh

Premierul R.A.U., Mahmud Fawzi, și Cornel Burtică, ministrul comerțului exterior al României, la pavilionul românesc din cadrul Tîrgului internațional industrial de la Cairo

Sub deviza „Pentru comerț mondial neîngrădit și pentru progres tehnic", la Leipzig s-a deschis tradiționalul Tîrg de primăvară. Participă circa 9 500 de expozanți din 65 de țări

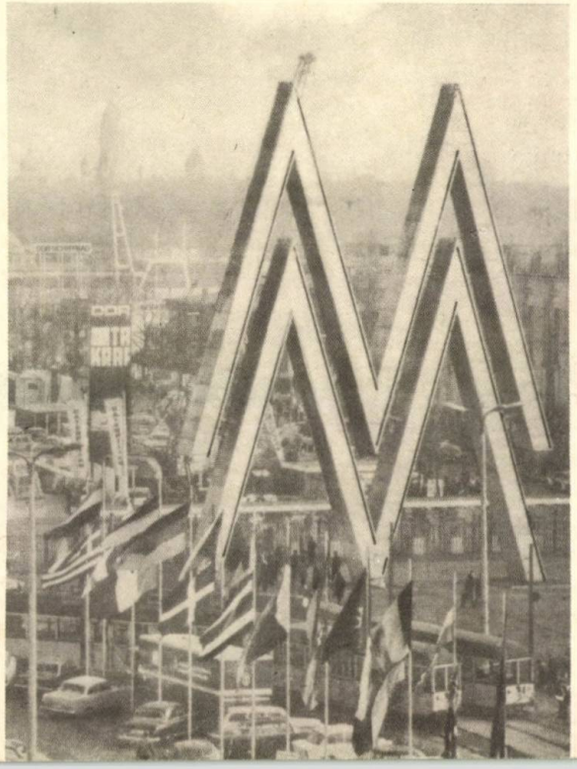

LUMEA

Nr. 12 (386) 18 martie 1971

CABINETUL DE PARTID. SIBIU

Vizita făcută în țara noastră de delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud a prilejuit o viguroasă reafirmare a sprijinului și a solidarității României socialiste cu cauza justă a poporului vietnamez. În interviul acordat revistei noastre, doamna Nguyen Thi Binh, conducătoarea delegației, ministrul afacerilor externe, apreciază convorbirile avute la București și face o amplă caracterizare a actualei situații politice și militare din Indochina (pag. 9). **Despre amploarea și despre principalele orientări ale activității Uniunii Sovietice în domeniul legăturilor economice externe ne vorbește Nikolai Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S.** (pag. 12).

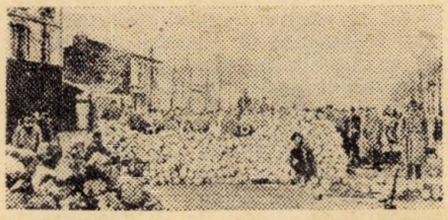

Prefigurînd în urmă cu un secol înnoiri sociale fundamentale, istoricul eveniment al Comunei din Paris a avut profunde rezonanțe și în mișcarea muncitorească din România, în toate păturile progresiste ale populației, un număr de români luptînd direct pe baricadele primei revoluții proletare din lume (pag. 16). **Henri Dunant, întemeietorul Crucii Roșii Internaționale, aflat la Paris în zilele Comunei, relatează în memoriile sale evenimentele în calitate de martor ocular** (pag. 18).

E, desigur, greu de precizat de pe acum dacă Muskie, McGovern, Humphrey, Edward Kennedy sau vreun alt lider actualmente de mai mică notorietate va fi în 1972 candidatul Partidului democrat din S.U.A. în alegerile prezidențiale. Fapt este însă că, după o îndelungată perioadă de apatie, în rîndurile partidului se înregistrează un spirit reînnoit de competiție determinat de convingerea tot mai larg răspîndită că Administrația republicană ar putea fi înfrîntă exact pe terenul care îi asigurase în 1968 victoria în alegeri : situația războiului din Vietnam (pag. 14).

La 17 septembrie 1970, Mauro De Mauro, reputat gazetar palermitan, autorul unei anchete „antimafia", nu s-a mai întors acasă, iar tentativele poliției de a elucida enigma acestei dispariții au rămas infructuoase. S-a adăugat astfel încă o pagină la voluminosul dosar al fărădelegilor comise de faimoasa organizație teroristă siciliană. În ce împrejurări a apărut Mafia ? Ce factori social-istorici explică persistența și vitalitatea fenomenului mafiot? Cum acționează Mafia și unde duc firele activităților sale ? Sînt cîteva din întrebările la care își propune să răspundă noul nostru serial (pag. 25).

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Paris. După primul tur de scrutin. Florica Șelmaru. **2**

Ankara. Momente de incertitudine. Liana Enescu. **3**

New Delhi. Victorie categorică. Radu Budeanu. **4**

Canberra. Simplă schimbare de persoană ? Stelian Țurlea. 5

Bogota. Starea „timpului social". Anca Voican. **6**

Deplină solidaritate cu lupta eroicului popor vietnamez. Ileana Nicolaescu. **11**

Varșovia. Dezvăluirile căpitanului Czechowicz. Iosif Dumitrașcu. **13**

S.U.A. Democrații ies din apatie. Felicia Antip. **14**

Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale. Aureliu Al. Cristescu. **20**

Trei decenii de la moartea lui Nicolae Titulescu. Petre Popescu-Gogan. **22**

DIN SURSE, 8

INTERVIURI, CONVORBIRI

Nguyen Thi Binh, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud. 9

Nikolai Patolicev, ministrul comerțului exterior al U.R.S.S. 12

CENTENARUL COMUNEI DIN PARIS

Ecourile Comunei în România. Ion Felea. **16**

Eroicul sfîrșit al Comunei. Henri Dunant. **18**

ECONORAMA. 21

DOCUMENTE

Cu privire la situația din Orientul Apropiat. 23

SERIAL

Mafia. Teroare și tăcere. Rodica Dumitrescu. **25**

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Monde, Le Monde Diplomatique, International Herald Tribune, The New York Times. 27-30

PROFIL

Vainö Olavi Leskinen, ministrul afacerilor externe al Finlandei. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31-32

PARIS

DUPĂ PRIMUL TUR DE SCRUTIN

În săptămînile care au precedat alegerile municipale, un termen nou a îmbogăţit vocabularul electoral francez : a „banaliza". A „banaliza" o competiţie, a „banaliza" o listă. Explica săptămînalul „L'Express" : „Trăgînd învăţăminte din eşecurile înregistrate în 1965 (în anterioara consultare analoagă — n.n.), majoritarii au hotărît o schimbare radicală a tacticii lor : fără bătălii în cîmp deschis, fără campanie naţională... Depolitizarea listelor (depolitizarea e sinonimul mai uzual al proaspetei „banalizări" — n.n.) face uşor acordul între cele trei familii ale majorităţii.

Banalizarea listelor trebuie să înlesnească pătrunderea pe nesimţite a majoritarilor în consiliile a nenumărate localităţi". Cu atît mai mult s-a făcut remarcată intrarea masivă în arena municipalelor a celor pe care un comentator îi desemna în termeni sportivi sub denumirea globală de „lotul guvernamental" : treizeci şi şase miniştri şi secretari de stat a căror candidatură „debanaliza" în mod evident competiţia.

Era, de altminteri, limpede, pentru toţi observatorii că, de la un anumit punct, chiar aşa-numitele probleme de gestiune sînt în strînsă asociere cu opţiuni de ordin general ; că, pentru toate formaţiile în competiţie, dincolo de municipalele din 1971, se conturează preocupările legate de alegerile legislative din 1973 ; că în această dublă optică se defineşte miza actualei consultări. Şi că această miză este politică.

Ceea ce de altminteri rezultatele primului tur de scrutin au confirmat, în ciuda creşterii importante a neparticipărilor la vot (78,2 la sută din alegători s-au pronunţat la primul tur în 1965, numai 66 la sută duminica trecută). Principalii beneficiari ai votului de duminică sînt, pe de o parte blocul majoritar (trece de la 26 la sută din voturile exprimate — procentajul din 1965 — la 33 la sută), pe de alta, opoziţia de stînga (trece de la 47 la 48 la sută). Principalii păgubiţi ai acestui scrutin sînt centriştii din opoziţie. Din cele 193 de oraşe cu peste treizeci de mii de locuitori, 124 şi-au ales consiliile municipale de la primul tur (100 din 159, cîte erau atunci, la alegerile din 1965). Cifrele realizate de principalele formaţii politice sînt semnificative : partidul comunist a ieşit învingător în 37 dintre aceste localităţi, partidul socialist în 22, partidul gaullist U.D.R. în 21, aliaţii U.D.R. în majoritatea guvernamentală (republicanii independenţi „giscardieni", centrişti „duhamelieni" şi alţii) în 20, diverşi, stînga în 8, centrişti şi independenţi din opoziţie în 8, radicalii în 2. Dintre cei 36 de membri ai guvernului care şi-au pus candidatura, 22 au întrunit de la 14 martie voturile necesare — îndeosebi premierul Chaban-Delmas (reales la Bordeaux), ministrul apărării Michel Debré, ministrul economiei şi finanţelor, Valéry Giscard d'Estaing, ministrul de externe Maurice Schumann (care candida pentru întîia oară) — iar 13 sînt în balotaj.

Despre cîştigurile realizate de majoritari se dau interpretări variabile : unii specialişti afirmă chiar că, în mod general, implantarea locală a unei formaţii politice nu se dobîndeşte decît 10—12 ani după obţinerea majorităţii parlamentare. În ceea ce priveşte succesele stîngii, părerile sînt unanime : ele se datorează sporirii — în raport cu 1965 — a numărului listelor comune. „Atunci cînd s-a prezentat unită în faţa alegătorilor, subliniază agenţia «France Presse», stînga şi-a menţinut poziţiile din 1965 şi uneori le-a ameliorat. Majoritatea liderilor ei au fost aleşi de la primul tur de scrutin..." Printre alţii Roland Leroy, membru al Biroului Politic al P.C.F., Guy Mollet (primul primar socialist care a abandonat vechea alianţă spre centru pentru a fi candidat al uniunii stîngii), François Mitterrand. De notat că soarta unor municipalităţi considerate ca fief-uri solide ale unor primari socialşti (Gaston Defferre la Marsilia, Augustin Laurent la Lille) se va decide abia la al doilea tur, deoarece aceşti primari au respins, ca şi în trecut, cooperarea cu comuniştii. Ceea ce uneori — la Lille de pildă, unde candidat guvernamental este François-Xavier Ortoli, ministrul dezvoltării industriale — s-a tradus la primul tur printr-un scor destul de strîns.

Succesul listelor uniunii de stînga au însă valoare de exemplu şi virtuţi mobilizatoare. Declaraţia oficială prin care Georges Marchais, secretar general adjunct al P.C.F., a arătat că partidul său preconizează asocierea „tuturor forţelor democratice" în vederea celui de al doilea tur de scrutin, anunţarea marelui miting al opoziţiei de stînga (comunişti, socialişti, Convenţia Instituţiilor Republicane a lui François Mitterrand), au suscitat un viu interes atît în rîndurile opiniei publice cît şi în acelea ale observatorilor. Aceştia consideră, notează agenţia de presă franceză deja citată, că, unindu-se, opoziţia de stînga „ar putea împiedica majoritatea să culeagă la 21 martie toate roadele şi progresele pe care le-a realizat la 14 martie".

Florica ŞELMARU

S. A. L. T. O NOUĂ RUNDĂ

Viena găzduieşte, începînd de luni, a 4-a rundă a tratativelor sovieto-americane în problema limitării armelor strategice — S.A.L.T. („Strategic Arms Limitation Talks"). În felul acesta, S.A.L.T. intră în al doilea an. Reamintim că tratativele sovieto-americane au avut loc alternativ la Helsinki şi Viena. Prima rundă a fost inaugurată în capitala finlandeză la 17 noiembrie 1969, după doi ani de tratative preliminare.

Negocierile vor avea în continuare un caracter secret. Singurele puncte de referinţă sînt comunicatele laconice date publicităţii în mod periodic în cursul sau după încheierea diverselor runde de tratative. Ultimul document în acest sens este comunicatul publicat la încheierea precedentei runde (18 decembrie 1970). Acesta preciza faptul că în cursul tratativelor a fost continuată analiza unui larg cerc de probleme legate de tema examinată — limitarea cursei înarmărilor strategice defensive şi ofensive. Schimbul de păreri a permis clarificarea unui număr de aspecte legate de problemele discutate.

Declaraţiile făcute la începerea rundei de la Viena de către cei doi şefi de delegaţii subliniază necesitatea obţinerii unor progrese în urma convorbirilor. Vladimir Semionov, şeful delegaţiei U.R.S.S., a declarat astfel că guvernul sovietic a încredinţat delegaţiei U.R.S.S. misiunea de a purta convorbirile într-un spirit de lucru şi constructiv pentru a se obţine rezultate pozitive.

Şeful delegaţiei americane, Gerald Smith, a afirmat că baza unui acord a început să se contureze, deşi urmează să mai fie depăşite importante deosebiri de vederi.

Observatorii au notat, de asemenea, declaraţia făcută zilele acestea de preşedintele Nixon despre tratativele S.A.L.T. : „Pentru prima dată are loc un dialog realist între Uniunea Sovietică şi noi cu privire la organizarea relaţiilor noastre strategice. Reciprocitatea intereselor care ne-au adus la masa conferinţei încurajează speranţele noastre că tratativele S.A.L.T. vor fi încununate de succes. Sînt încurajat de ceea ce s-a făcut pînă acum şi sper că natura constructivă a schimbului de păreri se va menţine în etapa a patra".

Experţii sînt de părere că, după o îndelungată fază procedurală, actuala rundă a tratativelor va fi consacrată — ca şi cea anterioară — examinării unor probleme de fond. Se presupune că negocierile de la Viena vor dura aproximativ două luni.

S. V.

ANKARA

MOMENTE DE INCERTITUDINE

Începînd de vinerea trecută, Turcia trece printr-un dificil moment politic. Pentru prima oară după aproape unsprezece ani, militarii turci au intervenit activ în scena politică a țării. Printr-o declarație înmînată președintelui Cevdet Sunay și președinților celor două Camere ale Parlamentului și difuzată, o oră mai tîrziu, la postul de radio Ankara, șeful statului major și comandanții celor trei armate turcești au cerut retragerea cabinetului Demirel și înlocuirea sa printr-un guvern capabil de „a pune capăt anarhiei care amenință Turcia" și de a realiza „într-un spirit kemalist", „reformele economice și sociale prevăzute de Constituție". Puțin după aceea, într-o ședință extraordinară, convocată de urgență, premierul Suleyman Demirel și guvernul său își prezentau demisia, marcînd în acest fel începutul actualei crize.

După difuzarea proclamației ofițerilor turci, o serie de observatori au fost tentați să facă o comparație între situația de acum și cea din 1960. Un examen al cauzelor ca și al trăsăturilor recentei crize reliefează însă caracterul nefondat al unei asemenea comparații. După cum se știe, în 1960, a fost vorba de o lovitură de stat militară care a avut drept scop răsturnarea unui regim caracterizat prin corupție și măsuri antidemocratice, a cărui guvernare se soldase, în cele din urmă, cu anularea aproape totală a cuceririlor politicii de modernizare a statului inițiate de Kemal Atatürk.

Faptul că azi, militarii turci se impun din nou atenției și, depășind cadrul Consiliului Național al Securității, organism consultativ care le-a instituționalizat, alături de președintele Republicii, șeful guvernului și principalii miniștri din guvern, participarea la treburile statului, aleg calea intervenției directe, pare mai dificil de înțeles cu atît mai mult cu cît, atît în 1965, cînd a obținut primul mandat, cît și în 1969, la primirea celui de-al doilea, cabinetul Demirel n-a întîmpinat nici o obstrucție din partea armatei. Dimpotrivă, în toți acești ani numeroase din reformele și măsurile adoptate de el, pe plan intern sau extern, s-au bucurat și de sprijinul conducerii armatei.

Actuala criză este de fapt rezultatul convergenței unor cauze privind dificultățile care s-au manifestat în ultima vreme în viața internă turcă, pe diferite planuri : politic, economic, social.

La prima vedere situația creată acum în Turcia a putut fi interpretată ca decurgînd din necesitatea de a se pune capăt unei tot mai accentuate faze depresive pe care ar traversa-o de la o vreme principalele partide turcești, în general, și întregul sistem parlamentar, în special. Este vorba, mai ales, de situația din Partidul dreptății, de guvernămînt, în rîndurile căruia există de la un timp o accentuată tendință de lentă și continuă dezintegrare. Astfel, revenit la putere în toamna lui 1969, după un mandat anterior de patru ani, răstimp în care obținuse unele succese economice și politice, cabinetul Demirel a avut, încă de la început, de înfruntat o puternică opoziție în sînul propriului partid. Nemulțumiți de configurația noii echipe de la cîrma țării, un grup de 26 de deputați, reprezentînd aripa de extremă dreaptă, se reuneau în jurul fostului vicepreședinte al partidului și fost ministru al transporturilor în anteriorul cabinet Demirel, Saaddetin Bilgic, declarînd un adevărat „război intern" grupării guvernamentale. După cum se știe, acțiunea lor culmina în februarie 1970, cînd, cu prilejul votării bugetului, ei s-au afiliat opoziției parlamentare, punînd în minoritate guvernul. Excluderea „rebelilor" din partid a calmat oarecum atmosfera dar a redus majoritatea guvernamentală la un singur vot, ceea ce punea în dificultate aprobarea proiectelor sale de către parlament. Procesul de „măcinare" a majorității guvernamentale s-a intensificat din decembrie 1970 cînd dizidenții lui Bilgic au întemeiat un nou partid, intitulat, semnificativ, Partidul democratic, în amintirea fostei formațiuni conduse de Menderes și interzisă în urma loviturii militare din 1960. Noua organizație a devenit un punct de atracție pentru o serie de deputați „șovăitori". Ca urmare, în ianuarie, acest an, prin demisia a încă trei deputați din partid, guvernul Demirel a pierdut, pentru prima oară de la venirea la conducere (1965), majoritatea absolută în Adunarea Națională, ceea ce făcea tot mai discutabilă reușita oricărei acțiuni în Parlament.

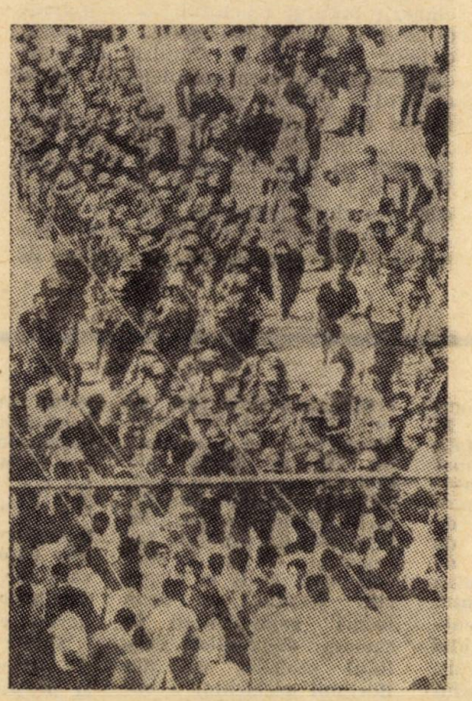

ISTANBUL
Armata controlînd o demonstrație de stradă

Polarizările din sînul Partidului dreptății, apariția unor fenomene de fărîmițare și-n rîndurile principalului partid de opoziție — Partidul Republican al Poporului, totul pe fondul recrudescenței acțiunilor unor grupări extremiste de dreapta a pus, încă de la începutul acestui an, sub semnul întrebării, perspectivele întregii activități parlamentare turce.

Și aceasta în condițiile în care deficiențele social-economice reclamau adoptarea cît mai urgentă de măsuri de remediere. Situația economiei care nu numai că nu a atins ritmul de 7 la sută de creștere a venitului național dar anul trecut a scăzut la 4,8 la sută și încercările guvernului de a remedia deficitul financiar prin noi impozite, au dus la un cost al vieții tot mai ridicat. Reacția maselor n-a întîrziat, tensiunea socială în țară ridicîndu-se la cote impresionante, și culminînd prin manifestațiile din iunie anul trecut de la Istanbul și Izmit și instaurarea stării de urgență. În ultimele luni, alături de grevele muncitorilor și funcționarilor, care au continuat, cuprinzînd noi sectoare, atenția observatorilor s-a îndreptat spre mișcarea protestatară de tineret care a luat forme deosebit de violente. Ciocnirile dintre diferitele grupări de studenți și liceeni sau dintre tineri și poliție s-au soldat nu de puține ori cu numeroși morți și răniți. Studiind efervescența socială și studențească din Turcia, dincolo de motivele de diferită factură, observatorii au vorbit despre ea ca despre un efect indirect al reafirmării unor vechi deziderate : ieșirea țării din N.A.T.O. și revizuirea relațiilor cu S.U.A. Referindu-se la evoluția sentimentelor antiamericane în Turcia, un cotidian din Ankara remarca faptul că azi „flota a 6-a americană este practic pusă în imposibilitatea utilizării porturilor din Asia Mică ale Turciei". Recente incidente în care militarilor americani li s-a interzis de către populație chiar accesul pe străzile marilor porturi sînt interpretate în acest sens.

Pe acest fond de controverse și nemulțumire a avut loc recenta „ieșire din eclipsă" a generalilor turci. Ea a fost anunțată de fapt încă din decembrie 1970 de scrisoarea pe care generalul Muhsin Batur, comandantul forțelor aeriene a adresat-o președintelui Sunay cerîndu-i să intervină pentru remedierea situației din țară.

În proclamația lor din 12 martie, comandanții turci au ținut să specifice că ei lasă deocamdată mai departe instituțiilor legale sarcina de a proceda la schimbările dorite de armată. Doar în cazul în care acest lucru n-ar putea fi realizat pe căi parlamentare, „forțele armate turce sînt hotărîte să preia puterea", se adăuga în proclamație.

Îndată după demisia cabinetului Demirel, președintele Sunay a și deschis seria consultărilor în vederea formării unui nou guvern. În „Mesajul către națiune", transmis luni la posturile de radio din Ankara, șeful statului turc a vorbit despre necesitatea ca partidele politice să depășească divergențele existente între ele pentru ca, în cel mai scurt timp, să se poată forma un guvern de coaliție, capabil să restabilească rapid si-

→

tuația și să grăbească, pe baza în primul rînd a resurselor naționale, refacerea economică a țării. În ceea ce privește poziția diferitelor formațiuni politice, de la început atît Partidul Dreptății, condus de Suleyman Demirel, cît și Partidul Republican al Poporului (P.R.P.), principala forță a opoziției, și-au exprimat, ambele, protestul față de imixtiunea armatei în viața politică a statului. „Nu se poate comanda unui parlament ca unei unități militare, a spus președintele P.R.P., Ismet Inönü. Locul nostru nu este într-un asemenea Parlament. Nu vom accepta nimic în afară de democrația parlamentară".

După trei zile de dezbateri și consultări, în seara de 16 martie, principalele grupări politice păreau a fi ajuns la un acord asupra creării unui guvern, a cărui structură și al cărui program, fixate în condiții și pe baza principiilor parlamentare, să întrunească totodată și sufragiile armatei. În acest sens, Ismet Inönü se exprima despre un „guvern de uniune națională", condus de o „personalitate independentă", care să pună capăt actualei situații și să pregătească alegeri anticipate. Pe de altă parte, știri de ultimă oră, semnalează un proces de retrogradare sau mutare a unor ofițeri cunoscuți ca adepți ai unor soluții de forță, ceea ce ar arăta că și în rîndurile armatei cîștigă teren o atitudine de suplețe și receptivitate față de eventualele propuneri ale oamenilor politici.

Indiferent de formula la care se va recurge pentru soluționarea crizei, ea va trebui desigur găsită în acord cu militarii turci. Deocamdată însă scena politică turcă rămîne dominată de incertitudine și neliniște.

Liana ENESCU

NEW DELHI

VICTORIE CATEGORICĂ

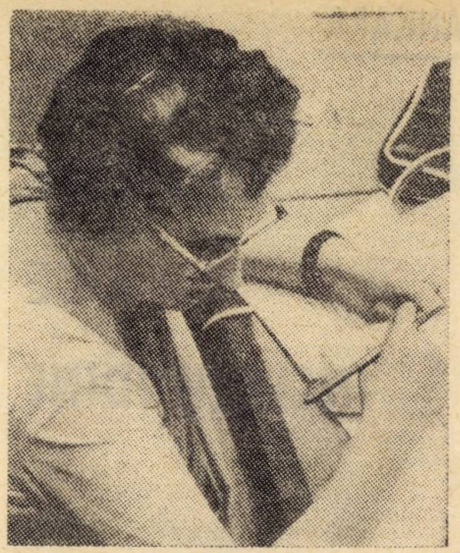

INDIRA GANDHI
Posibilități considerabil amplificate pentru aplicarea unui program de reforme

Rezultatul alegerilor din India a confirmat, într-un mod exemplar, resursele politice ale Congresului Național Indian, mai precis a „Noului Congres", — grupare care reunește sub conducerea Indirei Gandhi pe acei membri ai partidului, aflat din 1947 la putere, dispuși să continue platforma de centru-stînga de care alte aripi ale partidului de guvernămînt s-au distanțat vizibil în ultima vreme.

Numărătoarea voturilor, desfășurată începînd de la 10 martie — ziua încheierii actului electoral, — a marcat o netă victorie congresistă. Conform datelor avansate de Comisia centrală electorală, gruparea premierului Indira Gandhi a obținut majoritatea de două treimi din cadrul Camerei Populare. Astfel, din 518 mandate anunțate, 350 se află în posesia „Noului Congres". Întrunind majoritatea de două treimi din totalul locurilor din Camera Populară, partidul de guvernămînt are posibilitatea de a propune, la adăpost de obstrucțiile practicate pînă acum de dreapta, amendamente Constituției țării. În noua ei „conformație" Camera Populară a Parlamentului indian urmează să se întrunească la 19 martie, nu înainte de a se desemna liderul majorității parlamentare a Congresului. Este mai mult decît previzibil — opinează observatorii — ca în această funcție să fie reales Indira Gandhi. Noul guvern va depune jurămîntul la 18 martie.

Prevăzînd, încă înaintea încheierii alegerilor, capacitatea „Noului Congres" de a obține o reprezentare substanțială în Camera Populară, puțini

ALEGERILE DIN BERLINUL OCCIDENTAL

Alegerile din Berlinul occidental (duminică 15 martie) au adus în fața urnelor un număr mai mare de alegători decît precedenta consultare electorală din 1967. E de notat că, din totalul de un milion șase sute de alegători, 120 000 votau pentru prima oară (dintre aceștia, 35 000 fiind beneficiarii amendamentului adus legii electorale, prin care s-a introdus dreptul de vot de la vîrsta de 18 ani). Cu prilejul actualului scrutin, populația Berlinului occidental și-a ales reprezentanții în Senat și în cele 12 comisii municipale.

Nu s-a înregistrat o sensibilă modificare a raportului de forțe. Social-democrații și-au păstrat majoritatea absolută, cu 56,4 la sută din sufragiile exprimate, și obținînd 73 locuri în parlament. În raport cu alegerile precedente, totuși, ei au pierdut 6,5 la sută din voturi și, respectiv, 8 mandate. Creștin-democrații au obținut 38,2 la sută voturi (și 54 mandate), ceea ce reprezintă un spor de 5,3 la sută (adică 5 mandate în plus). Liber-democrații și-au întărit, întrucîtva, pozițiile prin cele 8,5 procente înregistrate — 1,4 la sută mai mult decît la alegerile trecute, și două locuri suplimentare în camera deputaților. Partidul socialist unit din Berlinul occidental a obținut 2,3 procente, cu 0,3 la sută mai mult decît în 1967.

După despuierea scrutinului, Herbert Wehner, vicepreședinte al partidului social-democrat din R.F.G. și șef al fracțiunii parlamentare din Bundestagul vest-german, și-a exprimat opinia că rezultatele din Berlinul occidental nu vor influența politica guvernamentală a R.F.G. și că, în nici un caz, aceste alegeri nu au avut caracterul unei „consultări electorale germane", așa cum dorea să le califice opoziția. Alegătorii care au votat pentru P.S.D. — a continuat Wehner — și-au manifestat astfel încrederea în Willy Brandt, fostul lor primar. Pierderile suferite de social-democrați — a explicat el — s-ar datora stadiului în care se află o serie de probleme esențialmente berlineze.

Walter Scheel, ministru de externe vest-german și președintele partidului liber-democrat, a avut toate motivele să se felicite în urma cîștigului de voturi înregistrat de organizația P.L.D. din Berlinul occidental. „Sînt cele mai bune rezultate din ultimii 17 ani" — avea să declare el satisfăcut, și, în calitatea sa de ministru de externe, să-și exprime părerea că, în repurtarea acestui succes, un rol anume l-a avut și politica promovată de guvernul federal. Cît despre creștin-democrați, ei se arată înclinați să facă din sporul de voturi înregistrat în Berlinul occidental un capital politic pe care să-l utilizeze în confruntarea cu social-democrații.

Interesul comentatorilor pentru consultarea electorală din Berlinul occidental s-a dovedit, desigur, cu mult mai pronunțat decît altădată. Noul context creat de „politica răsăriteană" a guvernului Brandt a inclus și problematica Berlinului occidental. Și, nu-i de mirare că, în ultima vreme, negocierile în curs au reținut atenția și interesul opiniei publice : discuțiilor cvadripartite (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța), care durează de un an, li s-au adăugat, în paralel, cele dintre secretarii de stat, Michael Kohl (R.D.G.) și Egon Bahr (R.F.G.), inițiate în urmă cu patru luni, și, în fine, cu numai cîteva săptămîni înaintea alegerilor, au debutat convorbirile dintre Senatul Berlinului occidental și reprezentanți ai R.D.G.

Radu PASCAL

observatori politici au apreciat însă posibilitatea acestei grupări de a cîștiga o poziție parlamentară atît de confortabilă. Scrutinul a demonstrat pe de o parte priza politică certă a platformei „Noului Congres", iar pe de altă parte, element de asemenea remarcat înaintea numărătorii voturilor, pierderea, de către partidele de dreapta, a clientelei lor „tradiționale". De altfel, insuccesul unor partide ca Jan Sangh sau Swatantra a fost favorizat, chiar în perioada dinaintea campaniei electorale de disensiunile extrem de ascuțite ce s-au consumat în interiorul coaliției de dreapta, care nu a reușit să-și disciplineze rîndurile nici în ultimele momente cînd balanța voturilor le distanța tot mai vizibil de „victoria", apreciată de ele, cu un tam-tam publicitar nemaiîntîlnit în India, drept... sigură.

Succesul premierului Indira Gandhi, controlul pe care îl exercită „Noul Congres" asupra Camerei Populare

CONFIGURAȚIA CAMEREI POPULARE
(mandatele principalelor partide)

Congresul Național Indian :	**350**
Partidul Comunist din India :	**23**
Partidul Comunist din India (marxist) :	**25**
Jan Sangh :	**22**
Organizația Congresului (partid de dreapta format din membrii dizidenți ai C.N.I.) :	**16**
Swatantra :	**8**

(Cifrele consemnate reprezintă rezultatele transmise pînă la ora închiderii ediției)

sînt elemente de natură să determine o stabilitate politică pe care India nu a mai avut-o în ultimii ani cu toată longevitatea la putere a Congresului Național Indian. Posibilitatea, amplificată, de a practica o politică de reforme și anularea acelui „echilibru în tensiune" care devenise accentul fundamental al vieții politice anteelectorale, vor determina — apreciază observatorii — un climat propice modernizării într-un ritm mai susținut a economiei și societății indiene. În directă legătură cu acest aspect se reliefează hotărîrea primului ministru Indira Gandhi de a propune, în condițiile actuale ale controlului congresist asupra parlamentului, o serie de amendamente constituționale dintre care, cel mai proeminent, apare proiectul de a nu mai permite Curții Supreme să se opună hotărîrilor luate de Camera Populară (amintim că ultimul conflict între Camera Populară și Curtea Supremă a avut ca obiect proiectul de desființare a privilegiilor pe care le mai dețin încă maharajahii).

Alături de amendamentele ce urmează să fie aduse constituției, după cum a declarat primul ministru, în fața guvernului și parlamentului se află o serie de reforme de a căror concretizare depinde, într-o hotărîtoare măsură, calea dezvoltării social-economice a Indiei. De altfel, platforma-program a „Noului Congres" a avansat — în cadrul campaniei electorale — o serie de puncte programatice ce vor face obiectul eforturilor liderilor congresiști : adîncirea reformei agrare, industrializarea într-un ritm mai rapid, bararea căilor de imixtiune a capitalului străin, elaborarea unui program al educației naționale, dezvoltarea rețelei sanitare etc.

Cuprinzînd, în esență, căile ce duc la creșterea nivelului de trai a păturilor largi ale populației, programul politic al Congresului prin caracterul său anti-feudal, promovînd edificarea unei economii naționale moderne, a fost susținut de forțele de stînga, de partidul comunist. În această ordine de idei se remarcă sprijinul acordat de alegători forțelor de stînga dinafara „Noului Congres", în special partidului comunist. Vom specifica, în legătură cu numărul mandatelor reprezentate în Camera Populară că Partidul Comunist din India a obținut 23 locuri, iar Partidul Comunist (marx'st), 25 locuri. Însumînd 48 de mandate, parlamentarii comuniști reprezintă, ca pondere în cadrul Camerei Populare, a doua forță politică din Parlamentul indian.

Coordonatele politice esențiale impuse de evenimentul electoral indian par să se organizeze în trei planuri dominante : 1) Acordarea de priorități forței care reprezintă interesele unor pături sociale importante ; 2) O mai mare comoditate politică de concretizare a reformelor și măsurilor avînd drept scop modernizarea organismului social-economic ; 3) Expulzarea partidelor de dreapta și extrema dreaptă la periferia Parlamentului central din New Delhi și, în același timp, slăbirea pozițiilor lor în cadrul guvernelor locale.

Față de aceste elemente care dau relief și rezonanță victoriei în alegeri a grupării premierului Indira Gandhi, observatorii pot remarca, fără riscul de a se înșela, că India are condiții să intre într-o nouă etapă de dezvoltare. Responsabilitățile majorității parlamentare sînt în acest context uriașe. Confruntarea guvernului cu problematica social-economică a țării va fi, de acum, mai directă, mai ușor sesizabilă în toate etapele ei. Victoria congresistă va conferi maselor de alegători posibilitatea de a urmări transpunerea în viață a platformei electorale a Congresului, potrivit așteptărilor și năzuințelor lor.

Radu BUDEANU

CANBERRA

SIMPLĂ SCHIMBARE DE PERSOANĂ?

Acuzîndu-l pe John G. Gorton, premierul australian, în ședința de lunea trecută a cabinetului, de „refuz periculos" în a consulta membrii guvernului în luarea hotărîrilor legate de viața politică a statului, minis-

→

OSLO: REVENIREA SOCIAL-DEMOCRAȚILOR

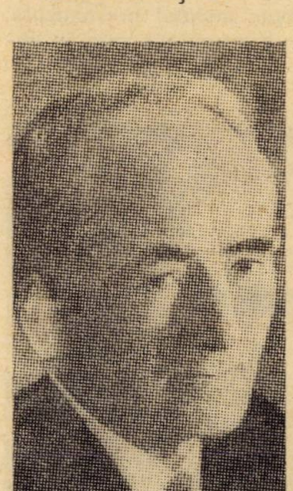

TRYGVE BRATTELI
După 6 ani de opoziție...

După demisia, la 2 martie, a fostului premier Per Borten, încercarea, eșuată, a liderului partidului creștin-popular Kjell Bonderik de a forma un nou guvern de centru-dreapta a însemnat de fapt sfîrșitul formulei de coaliție cvadripartite și revenirea Norvegiei la un guvern social-democrat. Însărcinat de regele Olav al V-lea cu alcătuirea noului cabinet, Trygve Bratteli a readus la cîrma țării, după 6 ani de opoziție, Partidul Muncitoresc (social-democrat). Pînă la alegerile din septembrie 1965, cînd guvernul a fost format de coaliția partidelor conservator, liberal, de centru și creștin-popular, Partidul Muncitoresc a guvernat timp de 30 de ani fără întrerupere. Din guvernul Bratteli, care va conduce în continuare țara, fac parte : Andreas Cappelen, ministru al afacerilor externe, Ragnar Christiansen, ministrul finanțelor, Alf Jakob Fostervoll, ministrul apărării și alți 12 deputați ai Partidului Muncitoresc.

Deocamdată, în structura guvernului n-a intervenit nici o schimbare dar, în cercurile politice din Oslo, se discută despre crearea unui nou minister, din ale cărui atribuții ar face parte problemele legate de Piața comună. Aceasta ar demonstra importanța pe care înțelege să o acorde, încă de la început, cabinetul Bratteli delicatei chestiuni a aderării țării la comunitatea economică vest-europeană care, după cum se știe, a constituit principala cauză a demisiei lui Per Borten și a eșecului coaliției de centru-dreapta. Cît privește membrii noului guvern, ei sînt considerați în general drept adepți ai unei continuări a negocierilor de intrare a Norvegiei în C.E.E. Într-o declarație recentă, noul premier a arătat însă că guvernul înțelege totuși că aderarea la Piața comună implică mari responsabilități și că, alături de evoluția prețurilor și trasarea unei politici economice ferme, de combatere a inflației, raporturile Norvegiei cu C.E.E. vor sta în permanență sa atenție.

L. E.

trul apărării Malcolm Frazer şi-a prezentat demisia, declanşînd o profundă (şi, de altfel, aşteptată, în urma unor mai vechi şi repetate înfruntări) criză în sînul partidului liberal, de guvernămînt. „Ieşirea la suprafaţă" a dezacordului existent între membrii cabinetului în unele probleme importante, în special de politică externă, sînt, potrivit opiniei observatorilor din Canberra, legate în primul rînd de participarea Australiei la războiul din Indochina. Unele ziare australiene afirmaseră, în urmă cu cîteva săptămîni (precizînd că ştirile ar fi provenit de la ministrul apărării), că trupele australiene din Vietnam s-ar afla în stare de revoltă, în timp ce, în paralel apăreau comentarii ce puneau la îndoială „credibilitatea" informaţiilor difuzate de ministru (cît şi a criticilor sale la adresa premierului). În şedinţa în care Frazer şi-a prezentat demisia a fost dezvăluită şi sursa articolului publicat de Alan Ramsey, în urma unei convorbiri cu premierul Gorton, în care ar fi susţinut că sir Thomas Daly, şeful statului major al armatei, îl acuza pe fostul ministru al apărării de „loialitate scăzută faţă de trupe".

Din acel moment lucrurile au luat o întorsătură şi mai serioasă. Şeful fracţiunii parlamentare a opoziţiei laburiste, Gough Whitlam, a cerut explicaţii din partea lui Ramsey şi supunerea la vot a unei moţiuni de neîncredere în guvern. Conform practicii curente, votarea unei asemenea moţiuni, ar fi atras după sine, în mod implicit, demisia guvernului, fapt ce trebuia evitat. Într-o şedinţă urgentă a conducerii partidului liberal, John G. Gorton a fost înlocuit din funcţia sa de lider de William McMahon, pînă atunci ministru al afacerilor externe. Se refăcea, în acest fel — declară unii membri ai partidului — „unitatea zdruncinată" şi, mai cu seamă, era evitată moţiunea de neîncredere. Potrivit uzanţelor australiene, McMahon îl înlocuieşte pe Gorton, în mod automat, la conducera guvernului. (La cîteva ore, de altfel, după şedinţa partidului liberal, William McMahon depunea jurămîntul de premier înaintea guvernatorului general al Australiei, Paul M.C. Hasluck).

Care ar putea fi urmările schimbărilor petrecute la conducerea guvernului australian? Deşi deocamdată se pot afirma puţine lucruri, se pare că noul premier va opta pentru unele modificări în primul rînd în politica economică a ţării. William McMahon, licenţiat în drept şi ştiinţe economice, a condus, în ultimii douăzeci de ani, aproape toate ministerele: probleme sociale, industrie, muncă, finanţe, afaceri externe. În două rînduri McMahon a fost pe punctul de a deveni premier: în 1967 — învins dotorită opoziţiei partidului agrar; în 1969 — obţinînd doar cîteva voturi mai puţin decît John Gorton în alegerile pentru conducerea partidului. Intenţiile noului premier s-au făcut vizibile încă de la prima sa conferinţă de presă, cînd a criticat politica financiară a fostului prim-ministru şi a propus unele măsuri pentru combaterea inflaţiei.

Cu toate că recentele evenimente au fost generate în mare parte de politica externă a guvernului şi opoziţia opiniei publice faţă de participarea Australiei în războiul din Indochina, corespondenţele de presă de la Canberra evită să comenteze pentru moment dacă va avea loc şi cum se va prezenta o eventuală reorientare a politicii externe australiene.

Stelian ŢURLEA

BOGOTA

STAREA „TIMPULUI SOCIAL"

Cum a ajuns un conflict izbucnit în oraşul industrial Cali să se extindă într-atît încît să cuprindă întreaga Columbie? Aceasta ar fi întrebarea firească pentru că primele ştiri anunţînd incidentele din Cali (între studenţi şi poliţie) au fost urmate de altele despre decretarea stării de urgenţă pe întreg cuprinsul ţării (interveniseră incidente şi la Medellin), iar la începutul acestei săptămîni de cele pe marginea „izbucnirii unei grave crize politice între guvern şi partidele de opoziţie". Deci de la Cali (al treilea oraş al ţării) la Bogota, trecînd prin Medellin (al doilea, ca număr de populaţie).

Situaţia trebuie imediat normalizată, se spune, dar deocamdată este în vigoare starea de urgenţă pe care preşedintele Misael Pastrana a decretat-o în lipsa altei soluţii mai operative. Iar restricţiile nu par să încurajeze revenirea la calm, chiar dacă sînt motivate de gravitatea incidentelor de la Cali: 15 morţi şi peste 50 de răniţi. Potrivit declaraţiilor preşedintelui însuşi, totul a început din momentul în care forţele armate au pătruns în incinta Universităţii, ocupată de studenţii care declaraseră grevă împotriva nerespectării promisiunilor privind reforma învăţămîntului superior. Ei au încercat să dezarmeze un soldat care ameninţa cu folosirea armei (deşi se interzisese), s-a creat un moment de confuzie generală în care a căzut ucis un student şi au fost răniţi doi militari. Tensiunea s-a extins în oraş, au fost devastate magazine. Şeful statului a pus populaţia în gardă împotriva tentativelor de „insurecţie", „subversiune" şi „guerilă", amintind că va recurge la „toate mijloacele care îi stau în putere pentru a face faţă unor asemenea ameninţări". Într-adevăr, s-a decretat starea de urgenţă. După aceste măsuri energice, grupurile politice liberale şi conservatoare (principalele formaţiuni politice) şi-au reafirmat sprijinul către guvern. Organele oficioase de presă, în editorialele lor, justificau măsurile luate. Prin decret prezidenţial a fost impusă o cenzură severă mijloacelor de informare. În cadrul stării de urgenţă, guvernul a creat tribunale speciale de justiţie penală militară pentru „agitatori", a interzis întrunirile şi vînzarea de băuturi alcoolice.

Nimic n-a dus la rezultatele scontate. Peste 900 000 de muncitori din principalele centre industriale ale Columbiei au declarat o grevă generală de protest faţă de politica guvernului, incidentele fiind plasate într-un cadru mult mai larg: s-a manifestat împotriva costului ridicat al vieţii şi a gestiunii social-economice a echipei guvernamentale. Solidarizîndu-se cu muncitorii, studenţii universităţilor columbiene au boicotat cursurile. Desolidarizîndu-se de guvern, fostul preşedinte Carlos Lleras Restrepo, liderul Partidului liberal, a declarat că partidul său va retrage sprijinul acordat cabinetului.

Dacă în Columbia se trăieşte în aceste zile la temperaturi înalte, termometrul n-a urcat totuşi brusc. Într-un fel, guvernul nu a fost luat pe nepregătite ci, din contra, se aştepta. Cali a fost „veriga slabă", breşa. În ultimele zile ale lunii februarie, la sediul guvernului domnea o vie agitaţie: s-au întrunit, în şedinţe extraordinare, Consiliul de miniştrii şi Consiliul naţional al Securităţii. Ministrul de interne, Abelardo Forero Be-

DUPĂ „ÎNLOCUIREA AUTOMATĂ"
John Gorton (stînga) şi William McMahon, noul premier, ieşind din clădirea parlamentului australian

MISAEL PASTRANA
Un mandat agitat

navides, a declarat la radio că guvernul este decis să continue reforma agrară, ca şi celelalte reforme figurînd în programul guvernamental la capitolul „social". Ministrul agriculturii, Joaquin Valderrama, a adoptat o atitudine similară, subliniind, ca şi primul : „calea dialogului este deschisă". Se presupunea, deci, că sînt lucruri de discutat pentru a fi corectate, apelîndu-se indirect la păstrarea calmului („este de preferat dialogul"). Pe ce teme ? Concret, este vorba de izbucnirea unor tensiuni în mediul rural, generate de ocuparea de către ţărani a unor suprafeţe de pămînturi din cinci departamente ale ţării. Asociaţia lucrătorilor rurali îşi asuma întreaga responsabilitate. Înfiinţată în august 1970, de către fostul preşedinte Lleras Restrepo, ea trebuie în principiu să asigure apărarea intereselor generale ale ţărănimii. (O reformă agrară este în curs de efectuare de aproximativ 10 ani, dar ritmul realizării ei pare prea lent. Preşedintele Pastrana însuşi acuza, în diverse ocazii, marii proprietari de pămînturi de acţiuni împotriva aplicării reformei).

Problemele în dreptul cărora se află (cel puţin) un semn de întrebare au fost, de altfel, luate recent în discuţie de experţii latino-americani întruniţi la şedinţele subcomisiei pentru Columbia a C.I.A.P. (Comitetul interamerican al Alianţei pentru progres, care funcţionează în ciuda eşecului „alianţei"). Accelerarea ritmului creşterii economice şi reducerea şomajului sînt considerate principalele priorităţi guvernamentale. În cursul precedentului mandat prezidenţial inflaţia a scăzut : de la 18 la 6 la sută. Dar rămîn : repartiţia venitului naţional (jumătate revine unui procent de 10 la sută din populaţie), analfabetismul (40 la sută din locuitorii rurali) şi „şomajul excesiv" (15 la sută) în expresia unui membru al guvernului. Rămîne, deci, de îndreptat starea „timpului social", cu atît mai mult cu cît mandatul Pastrana (conservator) încheie rotaţia la putere a liberalilor şi conservatorilor, începută în 1958. Anul 1974 (cînd vor avea loc alegeri prezidenţiale) lasă corpului electoral posibilitatea unei opţiuni.

Anca VOICAN

Album de familie

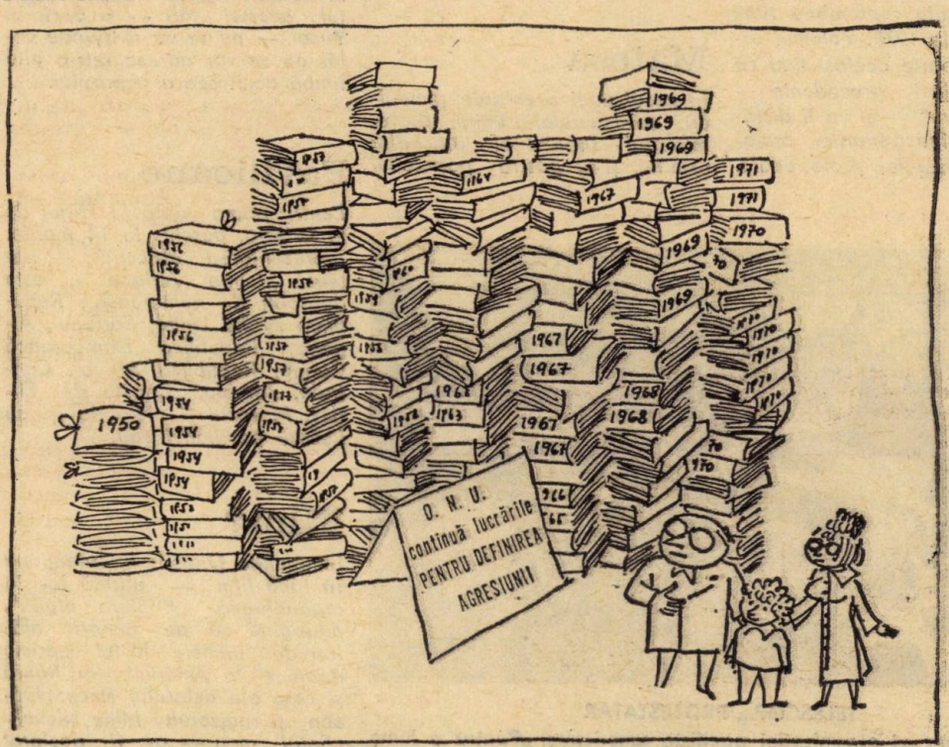

– Ce uşor se înfăptuieşte şi ce greu se defineşte...

Desen de Cik DAMADIAN

DETECTOR

„Marţienii" vă zîmbesc

Într-una din zilele acestei luni, care este a începutului de primăvară, poliţia pariziană a ieşit în stradă. Nimic neobişnuit în asta, la prima vedere. O parte din activităţile poliţiei se desfăşoară în stradă, o parte mai mică sau mai mare. De aproape doi ani, din mai 1968, o parte din ce în ce mai mare. Acum a fost vorba despre altceva: unii dintre poliţişti erau în civil, alţii în uniformă, dar toţi lăsaseră pe undeva într-un cuier ţinuta de campanie şi grenadele, chiar şi bastoanele de cauciuc. În mici grupuri opreau cu un zîmbet afabil pe trecători şi... le distribuiau manifeste. Aşa cum fac indeobşte — avînd deseori de suportat rigori poliţieneşti — muncitorii grevişti şi studenţii, agricultorii şi micii comercianţi. Iar manifestele poliţiştilor spuneau în esenţă: „Iubiţi-ne !" Amintind că ei sînt cei care au grijă de securitatea copiilor şi a bătrînilor cînd traversează strada, cei care scot din Sena pe candidaţii (involuntari sau voluntari) la înec, cei care pot fi chemaţi oricînd în ajutor la caz de nevoie („police-secours"), cei care luptă împotriva criminalităţii. În schimb, se simt frustraţi. Frustraţi de stima, de afecţiunea concetăţenilor lor, a vecinilor uneori chiar a familiei. Firesc, cuvîntul nu figurează ca atare în apelul lor la sentimentele parizienelor, fără îndoială pentru că psihanaliza este materie de studiu numai pentru gradele superioare, nu şi pentru poliţistul din colţ.

Programul acestuia s-a îmbogăţit în schimb, din ce în ce mai mult, la capitolul luptelor de stradă. În plus, asupra lui se răsfrînge şi tristul renume al „companiilor de intervenţie", înfiinţate în 1953 şi care au devenit, echipate şi antrenate în acest scop, adevărate „companii anti-manifestaţie". „Recrutaţi printre poliţiştii mai tineri, membrii acestor companii, relatează „L'Express", sînt instruiţi cum se manevrează în grup, învaţă aruncarea grenadelor şi sînt îmbrăcaţi într-un costum care-i face să semene cu nişte marţieni: haine neinflamabile şi capitonate, cască de plexiglas, moletiere speciale..." Nu e sigur că membrii acestor companii au participat la tentativa de seducţie iniţiată de poliţiştii parizieni. Este sigur însă că au participat la cele mai multe din episoadele sîngeroase care au rămas întipărite în memoria opiniei publice, de la ciocnirea din staţia de metrou Charonne în care poartă răspunderea asasinării a nouă persoane (1962), pînă la foarte recenta grenadă aruncată în faţa tînărului student Richard Deshayes, astfel mutilat şi desfigurat.

E greu de apreciat în ce măsură ziua de acţiune a poliţiştilor parizieni pentru cucerirea simpatiei publice a ajutat la altceva decît la o relativă defulare, în amabilitate şi zîmbet, a frustraţilor.

Fl. Ş.

DIN SURSE...

Neşansa

William Barton, ziarist american (30 de ani), angajat al agenţiei „Associated Press", a fost grav rănit — anunţă „France Presse" — de către soldaţi sud-vietnamezi pe cînd se întorcea de la aeroportul din Saigon într-un jeep condus de confratele său, Frederick Marks, corespondentul lui „United Press International". Soldaţii sud-vietnamezi care controlau şoseaua au deschis focul asupra celor doi ziarişti. Barton are 50 la sută şanse de supravieţuire şi, oricum, şi-a pierdut vederea.

Insolit

Procesul fostului medic nazist Horst Schumann, acuzat de uciderea a 15 000 de bolnavi mintali în timpul celui de-al doilea război mondial, s-a desfăşurat sîmbătă într-un decor neobişnuit: cantina unui spital din Frankfurt transformată în sală de tribunal. Schumann s-a prezentat în instanţă culcat într-un pat pe rotile. El fusese internat în spital în urma unui atac de cord. Procesul durează de şase luni.

Record

Un tribunal local din Odessa (Texas) — anunţă agenţia „U.P.I." — l-a condamnat pe Bentura Flores, în vîrstă de 31 de ani, traficant de stupefiante, la... 1 800 de ani detenţiune. Condamnarea lui Flores constituie un nou „record" de pedeapsă al Texasului şi al Statelor Unite: ultimul „fusese stabilit" de un cetăţean din Dallas, condamnat anul trecut la 1 500 de ani închisoare.

Vizită

Premierul italian Emilio Colombo, însoţit de ministrul de externe Aldo Moro, urmează să facă o vizită oficială la Bonn între 2 şi 3 aprilie, la invitaţia cancelarului Willy Brandt — anunţă „Corriere della Sera". După Paris şi Washington, acesta ar fi cel de-al treilea voiaj vest-european al lui Emilio Colombo.

Zvonurile...

...lansate săptămîna trecută de „Sunday Express" privind o eventuală retragere a lui Alec Douglas Home din funcţia de ministru de externe al Marii Britanii nu au fost oficial confirmate. Totuşi, o precizare a Foreign Office-ului, potrivit căreia şeful diplomaţiei britanice nu va efectua proiectata vizită la Cairo înaintea sezonului estival, a reanimat speculaţiile privind apropiata demisie a lui Douglas Home.

Neruda

Aflat la Buenos Aires, ambasadorul desemnat al Republicii Chile în Franţa, poetul Pablo Neruda, referindu-se, în cadrul unui interviu, la victoria forţelor de stînga chiliene, a declarat: „O consider ca pe un lucru foarte normal, deşi puţin în întîrziere. Poporul chilian a dat un exemplu de organizare şi unitate muncitorilor latino-americani. Un popor care a parcurs toate etapele, de la eşec la persecuţie, trebuie să obţină o victorie inspirată din înseşi aspiraţiile noastre istorice."

Volum

Ar fi gata de apariţie — scrie „France Presse" — al şaselea volum cuprinzînd discursurile primului ministru grec Papadopoulos în perioada septembrie 1969 — septembrie 1970. Volumul urmează să poarte acelaşi titlu ca şi cele cinci precedente — „Crezul nostru" — şi va fi distribuit gratuit funcţionarilor, armatei şi organizaţiilor profesionale.

Barnard

Cunoscîndu-i ostilitatea faţă de politica de apartheid, ziarul rasist sud-african „Transvaal" îl sfătuieşte pe doctorul Barnard „să nu se amestece în politică". Dîndu-i asemenea sfaturi — apreciază „Der Spiegel" — regimul de la Capetown încearcă să „neutralizeze" pe unul din cei mai populari opozanţi ai săi.

Ultimii...

...membri ai misiunii militare americane din Ecuador au părăsit această ţară, anunţă ziarul vest-german „Die Welt", precizînd totodată că retragerea s-ar fi produs la cererea expresă a guvernului ecuadorian, în urma diferendumului pescăresc şi a încetării ajutorului Statelor Unite către Ecuador.

Urgent

Cu cîteva zile înaintea primului tur de scrutin al alegerilor municipale, pe zidurile micii localităţi franceze Allonne fuseseră lipite afişe pe care se putea citi: „Se caută urgent candidaţi pentru alegerile comunale!" (Din „L' Europeo")

Matesa

În cazul unei eventuale remanieri ministeriale, López Bravo, ministrul spaniol al afacerilor externe, şi-ar păstra portofoliul — presupune revista pariziană „Entreprise". Dacă Curtea Supremă nu ar fi închis „tenebroasa afacere Matesa", „am fi fost gata să afirmăm exact contrariul" — declară revista citată. Afacerea Matesa, izbucnită în urma descoperirii unor fraude fabuloase făcute de acţionarii societăţii „Maquinaria Textil de Espana", ameninţa să compromită cariera politică a cîtorva „opus-deişti" aflaţi în guvern, printre care şi ministrul afacerilor externe.

Barnard

Cunoscîndu-i ostilitatea faţă de politica de apartheid, ziarul rasist sud-african „Transvaal" îl sfătuieşte pe doctorul Barnard „să nu se amestece în politică". Dîndu-i asemenea sfaturi — apreciază „Der Spiegel" — regimul de la Capetown încearcă să „neutralizeze" pe unul din cei mai populari opozanţi ai săi.

Foraj

În căutarea unor noi surse de petrol, Franţa — scrie „Paris Match" — îşi îndreaptă privirile spre Spania. „Compania generală de geofizică" a încheiat un acord la Madrid pentru prospecţiuni petroliere. Primele foraje au şi început pe coasta de est, în apropiere de Valencia.

Malayeza

Yusof, preşedintele parlamentului de la Kuala Lumpur — afirmă revista berlineză „Horizont" — ar fi refuzat să răspundă la cele 500 de interpelări ale deputaţilor malayezieni pe motivul că acestea fuseseră formulate în limba engleză. În parlamentul acestei ţări — a declarat Yusof — nu se va răspunde celor ce se vor adresa într-o altă limbă decît cea a poporului.

Pavilioane

Pentru prima dată la Tîrgul de la Leipzig, deschis la 14 martie, reprezentarea africană — notează „Jeune Afrique" — este deosebit de numeroasă: Republica Arabă Unită, Sudanul, Algeria, Republica Democratică Congo, Republica Africa Centrală, Zambia, Coasta de Fildeş, Marocul şi Nigeria îşi au fiecare pavilionul său.

Film?

Jacqueline Onassis ar intenţiona să facă film — afirmă revista argentiniană „Primera plana", adăugînd că, pe generic, alături de numele fostei „prime doamne" a Americii, vor figura şi cele ale actorului Rock Hudson şi regizorului Mike Nichols. „Soţul meu — ar fi declarat dna Onassis — este la curent cu acest proiect şi îl aprobă".

TELESCOP... PROTESTATAR

Un membru al organizaţiei pacifiste americane „Pentru o lume mai sănătoasă" a găsit un mijloc original de a protesta împotriva imixtiunii Pentagonului în viaţa unor instituţii şi universităţi. El a instalat un telescop în vecinătatea unei vile locuite de Melvin Laird, secretarul de stat al apărării. Se spune că Laird ar fi apreciat gluma...

Rubrică realizată de Rodica DUMITRESCU

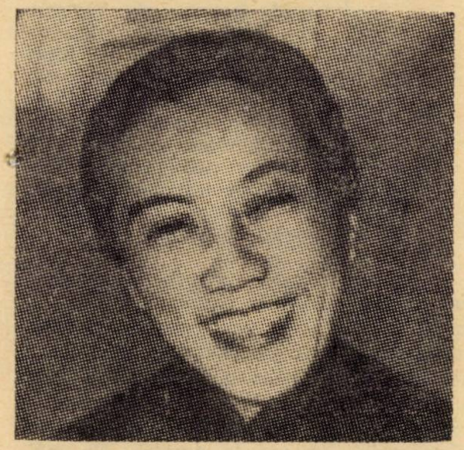

NGUYEN THI BINH

ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud

PRIETENIE ȘI SOLIDARITATE MILITANTĂ

Timp de aproape o săptămînă, țara noastră a fost vizitată de o delegație a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, condusă de doamna Nguyen Thi Binh, ministru al afacerilor externe al G.R.P.V. Vizita a prilejuit întrevederi ale delegației cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu alți conducători de partid și de stat, reafirmarea solidarității calde a poporului român, a sprijinului său multilateral față de cauza dreaptă a poporului vietnamez în lupta sa pentru independență și libertate. România sprijină propunerile F.N.E., bază realistă care poate duce la rezolvarea politică a războiului din această zonă, cu respectarea drepturilor naționale ale popoarelor indochineze, a intereselor păcii și securității internaționale.

În dorința de a prezenta cititorilor noștri preocupările și poziția poporului din Vietnamul de sud în lupta sa curajoasă, eroică pentru libertate deplină, ne-am adresat doamnei Nguyen Thi Binh, solicitînd-o să ne răspundă la unele întrebări.

— Ați avut în cursul vizitei dumneavoastră în România o întrevedere cu președintele Nicolae Ceaușescu, precum și o serie de întîlniri și convorbiri cu alte personalități politice ale țării noastre. Cum apreciați rezultatele convorbirilor și tratativelor pe care delegația dumneavoastră le-a purtat la București și perspectivele relațiilor dintre popoarele și guvernele noastre ?

— În timpul ședерii în România, delegația noastră a avut onoarea să fie primită de președintele Consiliului de Stat Nicolae Ceaușescu, de președintele Consiliului de Miniștri Ion Gheorghe Maurer, de președintele Marii Adunări Naționale Ștefan Voitec și de alți conducători de stat și de guvern din Republica Socialistă România. Delegația noastră a avut convorbiri cu delegația guvernului Republicii Socialiste România, numeroase contacte cu reprezentanți ai organizațiilor de masă și a vizitat o serie de uzine din București și din Brașov. Aceste întrevederi și vizite ne-au permis să cunoaștem frumoasele realizări socialiste ale poporului frate român și să înțelegem mai bine efortul desfășurat de guvernul, de partidul și de poporul Republicii Socialiste România în vederea desăvîrșirii construirii socialismului, pentru bunăstarea poporului român, precum și contribuția sa la sprijinirea popoarelor care luptă pentru independență națională și pentru salvgardarea păcii. În cursul întrevederilor noastre, președintele Nicolae Ceaușescu și ceilalți conducători ai Guvernului și ai Partidului Comunist Român au reafirmat sentimentele de solidaritate și sprijinul ferm al poporului român pentru lupta noastră împotriva agresorilor americani, pentru pace, independență, democrație și neutralitate. Vizita noastră în frumoasa dumneavoastră țară, deși scurtă, a contribuit la strîngerea și mai mult a legăturilor de prietenie și de solidaritate militantă care unesc cele două popoare ale noastre.

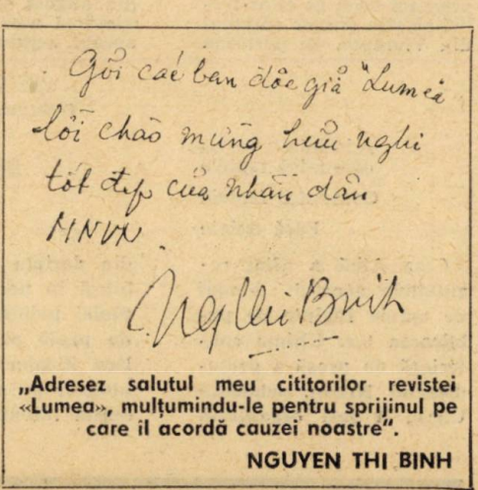

„Adresez salutul meu cititorilor revistei «Lumea», mulțumindu-le pentru sprijinul pe care il acordă cauzei noastre".

NGUYEN THI BINH

— Cum caracterizați actuala etapă — militară și politică — a luptei poporului sud-vietnamez împotriva agresiunii americane ?

— În prezent, Administrația Nixon își continuă politica sa de așa-zisă „vietnamizare" a războiului din Vietnamul de sud, politică extrem de barbară, care este cauza crimelor josnice comise împotriva poporului nostru și care urmărește obținerea unei poziții de forță pe cîmpul de luptă pentru a ne constrînge să acceptăm jugul neocolonial american. Dar politica de „vietnamizare" a războiului dusă de Administrația Nixon a suferit eșecuri grave și este sortită unui eșec total, întrucît conține contradicții ireductibile și întîmpină o rezistență îndîrjită din partea populației din Vietnamul de sud. Planul de „pacificare", coloana vertebrală a „vietnamizării", a și fost dejucat. Armata marionetă saigoneză, deși întărită și suprarechipată de americani, nu poate și nu va putea niciodată să suporte povara grea a războiului pe care trupele americane i-o pun în sarcină, dat fiind moralul lor foarte scăzut. Clica trădătorilor Thieu-Ky-Khiem, de care S.U.A. vor să se servească în chip de instrument eficace pentru a duce la bun sfîrșit „vietnamizarea" războiului, este mai mult decît oricînd slăbită și izolată în fața mișcării de luptă din orașe. Această mișcare de luptă s-a dezvoltat puternic în ultimul timp, înglobînd toate păturile populației de la orașe : muncitori și studenți, intelectuali și oameni de afaceri, femei și bărbați de cele mai diferite religii, veterani și mutilați de război. Chiar un număr de deputați și de senatori din așa-zisa „Adunare Națională" saigoneză își ridică glasul pentru a protesta împotriva agresiunii americane, cerînd răsturnarea trio-ului Thieu-Ky-Khiem.

În fața acestei situații, populația sud-vietnameză își concentrează, în momentul de față, toate eforturile pentru a duce în același timp lupta pe cele trei fronturi — militar, politic și diplomatic — pentru a face să eșueze complet „vietnamizarea" războiului, în vederea realizării aspirațiilor sale fierbinți, și anume : o pace adevărată, independență, democrație și neutralitate.

Alături de popoarele khmer și laoțian, avînd R.D. Vietnam ca mare ariergardă, cu sprijinul tuturor țărilor socialiste și al tuturor popoarelor iubitoare de pace și de dreptate din lume, inclusiv opinia progresistă americană, noi sîntem siguri de victoria noastră finală.

— Știm că în prezent războiul a cuprins și Cambodgia și Laosul. Cum apreciați situația generală din Indochina ?

— Invaziile masive și barbare întreprinse de imperialiștii americani și de agenții lor împotriva Cambodgiei și a Laosului, ca și pregătirea febrilă a americanilor și a marionetelor lor saigoneze pentru o nouă aventură militară împotriva Republicii Democrate Vietnam au creat o situație extrem de gravă pentru pace în

→

Asia de sud-est și în lume. Politica de extindere a războiului dusă de Administrația Nixon nu numai că a semănat doliu și suferințe în rîndul popoarelor Indochinei, dar amenință securitatea și pacea altor popoare. De aceea, mai mult decît oricînd, forțele păcii și democrației din lume trebuie să fie mobilizate pentru a contracara la timp scopurile criminale ale politicii americane. În fața agresiunii americane, cele trei popoare ale Indochinei, unite în Frontul unificat al popoarelor indochineze, își vor intensifica lupta și vor obține cu siguranță victorii și mai strălucite.

— V-am ruga ca, în calitate de conducătoare a delegației guvernului dv. la Conferința de la Paris, să ne vorbiți de evoluția acestei reuniuni.

— Conferința cvadripartită de la Paris în problema Vietnamului durează de peste 2 ani. Este un timp destul de îndelungat pentru o conferință. Dar, din păcate, pînă în prezent, ea se află într-un impas total. Singurul motiv al acestei situații este atitudinea obstinată, irațională a americanilor, care nu vor să negocieze cu seriozitate și nu urmăresc decît să impună la masa conferinței cererile lor arogante, pentru a ne face să acceptăm jugul neocolonial american. Recent, președintele Nixon a declarat deschis că nu acordă nici un interes negocierilor de la Paris și că dacă delegația americană continuă să vină la masa Conferinței, aceasta este numai cu scopul de a cere eliberarea militarilor americani capturați în Vietnam ! Pe de altă parte, trebuie subliniat că actele de război ale Administrației Nixon din ultimul timp fac să planeze o grea amenințare asupra lucrărilor Conferinței de la Paris. Washingtonul trebuie să poarte întreaga răspundere pentru această situație.

— Care este perspectiva soluționării problemei vietnameze în lumina poziției Guvernului Revolutionar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, pentru crearea unui Vietnam liber, pașnic și democratic ?

— Poziția F.N.E. și a G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud pentru reglementarea pașnică a problemei sud-vietnameze și pentru construirea unui Vietnam de sud independent, pașnic, democratic și neutru este exprimată foarte clar în soluția noastră globală în 10 puncte din 8 mai 1969 și în Inițiativa de pace în 8 puncte din 17 septembrie 1970. Această poziție se rezumă în mod succint după cum urmează : trupele americane fiind agresoare nu au ce căuta pe pămîntul nostru ; ele trebuie să se retragă total, rapid și fără a pune pentru aceasta nici un fel de condiții și să lase vietnamezilor dreptul de a-și reglementa propriile lor probleme fără amestec dinafară. În ce privește viitorul politic al Vietnamului de sud, noi am preconizat formarea unui guvern provizoriu de coaliție avînd 3 componente :

1. Membrii G.R.P.V. ; 2. membrii unei administrații de la Saigon (fără Thieu-Ky-Khiem) care să se pronunțe pentru pace, independență și libertate ; 3. reprezentanți ai altor forțe politice, religioase și diferite personalități, inclusiv din străinătate, care se pronunță pentru pace, independență și neutralitate. Un asemenea guvern provizoriu de coaliție este singurul în măsură să organizeze alegeri generale libere, pentru a alege un nou guvern de coaliție în Vietnamul de sud. În condițiile concrete actuale din Vietnamul de sud, noi considerăm că aceasta este singura cale care duce la construirea unui Vietnam de sud independent, liber, pașnic și democratic.

— Întregul popor al Vietnamului de sud, toate păturile sociale și politice duc o luptă intensă încununată de succes împotriva regimului marionetă de la Saigon. Vă rugăm să ne vorbiți despre platforma de luptă comună a forțelor politice din Vietnamul de sud pentru independența și victoria deplină a poporului din Vietnamul de sud.

— Au trecut zece ani de la crearea Frontului Național de Eliberare a Vietnamului de Sud. Țelurile noastre sînt în concordanță cu aspirațiile populației vietnameze. Toată lumea a văzut clar că țelurile noastre sînt juste și putem spune că majoritatea zdrobitoare a populației Vietnamului de sud le aprobă. Nu mă refer numai la populația din zonele eliberate, ci și la cea din zonele temporar ocupate de dușman. Putem spune că cea mai mare parte a populației din aceste zone este de acord cu propunerile și țelurile Frontului Național de Eliberare și G.R.P.V. Desigur că populația amintită nu se exprimă prin aceleași cuvinte ca ale noastre dar gîndește la fel. Ea și-a dat seama că guvernul Thieu-Ky este împotriva țelurilor pe care noi le urmărim. Întrucît administrația Thieu-Ky a trecut la represalii împotriva tuturor care se pronunță pentru pace și cer S.U.A. să se retragă din Vietnamul de sud, se pronunță pentru neutralitatea Vietnamului și pentru un guvern de coaliție, țelurile noastre sînt tot mai larg împărtășite de populația din Vietnamul de sud. Toată lumea vede clar că administrația Thieu-Ky este o marionetă a guvernului de la Washington. Pe zi ce trece, populația se pronunță împotriva actualei administrații de la Saigon și acest lucru îl fac chiar unii membri ai administrației de la Saigon.

— Ați vizitat în ultima vreme o serie de țări din Europa și Africa. Cum a fost primită în aceste țări expunerea poziției G.R.P.V. ?

— În calitate de ministru al afacerilor externe al G.R.P. al Republicii Vietnamului de Sud, am făcut mai multe vizite în țările socialiste și în țări ale lumii a treia care au relații diplomatice cu guvernul nostru. În luna septembrie 1970, am asistat la Conferința la nivel înalt a țărilor nealiniate de la Lusaka. Pe de altă parte, din inițiativa organizațiilor democratice și a prietenilor luptei pentru libertatea Vietnamului, am vizitat numeroase alte țări ca de pildă Marea Britanie, Belgia, Italia, Suedia etc. În timpul acestor vizite, am întîlnit pretutindeni o înțelegere profundă și un sprijin călduros atît pentru lupta noastră cît și pentru poziția noastră în ce privește reglementarea pașnică a problemei sud-vietnameze. În cursul acestor vizite am putut, de asemenea, să îmi dau seama cît de mare, universală și puternică este mișcarea mondială de sprijin și de solidaritate față de lupta poporului nostru. Aceasta dovedește că omenirea muncitoare, progresistă, iubitoare de pace și de dreptate este alături de noi. Aceasta dovedește, de asemenea, că nu numai lupta noastră dar și poziția noastră pentru o reglementare pașnică a problemei sud-vietnameze corespunde sentimentelor și rațiunii.

În încheiere, doamna Nguyen Thi Binh a spus :

— Folosesc acest prilej pentru a adresa salutul meu tuturor cititorilor revistei „Lumea" și a le mulțumi pentru interesul pe care îl poartă problemei vietnameze și pentru sprijinul dat cauzei noastre. Transmit tuturor cele mai bune urări de fericire și succes !

Sergiu VERONA

AL DOILEA FEBRUARIE

Atît în ce privește „prăpastia neîncrederii", cît și în ce privește politica față de Vietnam, președintele Nixon pășește pe urmele fostului președinte Johnson în ochii opiniei publice americane, informează Institutul Gallup. Aproximativ șapte persoane din zece (69 la sută) consideră că Administrația nu le spune americanilor tot ceea ce ei ar trebui să știe despre războiul din Vietnam. În perioada corespunzătoare a mandatului său, Johnson întîmpina aproximativ aceeași neîncredere (65 la sută). Alt rezultat semnificativ al unui sondaj Gallup : din august și pînă acum, numărul americanilor care aprobă acțiunile S.U.A. în Vietnam a scăzut cu 18 la sută, proporția celor ce au o atitudine critică față de acest aspect al politicii Administrației fiind pentru prima oară mai mare decît numărul celor care îl aprobă.

Concret, la întrebarea : „Credeți că Administrația Nixon (Johnson) spune opiniei publice tot ceea ce ea ar trebui să știe despre războiul din Vietnam ?", răspunsurile au fost :

	Johnson (februarie 1967)	Nixon (februarie 1971)
Administrația nu comunică faptele	65%	69%
Comunică faptele	24	21
Fără opinie	11	10

Casa Albă a aflat rezultatele acestui sondaj de opinie înainte de publicarea lor. Ultima conferință de presă a președintelui Nixon, relatează U.P.I., a fost organizată din dorința de a face o breșă în neîncrederea opiniei publice. Secretarul de presă al Casei Albe, Ron Ziegler, i-a asigurat ulterior pe ziariști că nu există intenția „de a induce în eroare opinia publică". Încercarea de a contracara prin declarații rezultatele unui sondaj de opinie este foarte puțin obișnuită în practica americană.

DEPLINĂ SOLIDARITATE CU LUPTA EROICULUI POPOR VIETNAMEZ

Prilejuind — potrivit unei nobile tradiții — pe toate continentele, în toate statele lumii, multiple și variate forme de sprijin și simpatie cu cauza dreaptă, invincibilă a poporului vietnamez, ziua de 19 martie este proclamată a sublinia solidaritatea internațională a popoarelor iubitoare de pace cu eroica luptă a poporului vietnamez împotriva agresiunii imperialiste, cerința opiniei publice din întreaga lume de a se înceta războiul nedrept pe care Statele Unite ale Americii îl duc de peste șase ani în Vietnam, de a se respecta drepturile imprescriptibile ale poporului vietnamez la libertate, dezvoltare de sine stătătoare, unitate națională.

Încetarea agresiunii S.U.A. în Vietnam, agresiune care nu are și nu poate avea nici un fel de justificare juridică sau morală, care contravine normelor elementare ale dreptului internațional, avînd repercusiuni negative asupra ansamblului situației internaționale, periclitînd pacea lumii, constituie unul din imperativele majore ale contemporaneității. Realitatea evidențiază astăzi din plin că respectarea dreptului sacru al fiecărui popor de a-și hotărî de sine stătător destinele, calea dezvoltării sale potrivit aspirațiilor și voinței, reprezintă o cerință fundamentală a progresului și apărării păcii. După cum evenimentele din Vietnam demonstrează, de asemenea, concludent că — oricît de puternice ar fi forțele agresoare — un popor ferm hotărît să apere, cu orice sacrificii, libertatea, independența, demnitatea sa națională, cuceririle revoluționare este de nebiruit. Lupta poporului vietnamez, parte integrantă din lupta revoluționară a popoarelor lumii, se bucură firesc de solidaritatea activă a tuturor țărilor socialiste, a tuturor forțelor înaintate ale omenirii, de sprijinul și simpatia opiniei publice internaționale.

În opoziție cu cerințele de pace ale popoarelor, ignorînd realitatea, eșecul evident al încercărilor de pînă acum de a impune o soluție militară, S.U.A. persevereză pe căile războiului. Escaladarea agresiunii, intervenția militară în Cambodgia și Laos prin încălcarea gravă a suveranității acestor state nu au făcut decît să agraveze situația în întreaga Peninsulă indochineză, să sporească încordarea în viața internațională, să prejudicieze interesele securității în lume. Noile acte agresive ale Statelor Unite ale Americii au stîrnit larga dezaprobare și protestul opiniei publice mondiale, inclusiv al celei din S.U.A., care cere să li se pună imediat capăt, să se adopte măsuri în vederea încetării războiului.

În decursul întregii lupte de eliberare dusă de popoarele Indochinei, România și-a manifestat activ simpatia și sprijinul față de cauza lor dreaptă. Prețuind, din propria experiență istorică, aspirațiile tuturor popoarelor angajate în luptă pentru libertate și independență, pentru apărarea ființei naționale, Republica Socialistă România a militat și militează ferm împotriva politicii imperialiste, pentru abolirea oricărei forme de dominație a unui stat asupra altuia, s-a pronunțat și se pronunță hotărît împotriva politicii de forță și amenințare cu forța, al oricărui fel de amestec în treburile interne ale altui popor. În lumina acestor convingeri, țara noastră consideră că rezolvarea conflictului din Indochina nu poate fi găsită în extinderea agresiunii și acțiunilor militare ci, dimpotrivă, în căutarea serioasă și responsabilă a acelor soluții care să ducă la reglementarea problemelor pe cale politică, asigurîndu-se respectarea drepturilor naționale ale popoarelor din Peninsula indochineză.

Profund solidar cu cauza justă a poporului vietnamez, poporul român consideră că hotărîtoare, în primul rînd, pentru ieșirea din situația gravă care s-a creat, este retragerea necondiționată și totală a trupelor S.U.A. și ale celorlalte state participante la agresiune. În acest sens, România sprijină poziția constructivă a R. D. Vietnam și a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, propunerile cuprinzînd căile de reglementare a problemei vietnameze prezentate de acestea la tratativele cvadripartite de la Paris. **„Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România, întregul nostru popor, sprijinind pozițiile Republicii Democrate Vietnam și Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud în vederea rezolvării problemei vietnameze** — subliniia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **își reafirmă deplina solidaritate cu lupta poporului frate vietnamez împotriva intervenției Statelor Unite ale Americii, precum și hotărîrea de a-i acorda și în viitor întregul sprijin și ajutor material, politic și diplomatic. Noi considerăm că, în acest fel, ne îndeplinim o înaltă îndatorire internațională față de cauza socialismului, a luptei antiimperialiste și a păcii în lume".**

Exprimînd poziția României socialiste — consecventă principiilor fundamentale pe care le promovează și le apără cu fermitate pe plan internațional — aceste cuvinte dau, în același timp, glas gîndurilor și sentimentelor întregului nostru popor, ferm hotărît să sprijine și în viitor cauza dreaptă a poporului vietnamez, a celorlalte popoare din Indochina.

Relațiile de prietenie frățească și de solidaritate militantă care unesc poporul român și poporul vietnamez au fost evidențiate încă o dată cu prilejul recentei vizite oficiale a delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud în țara noastră. După cum se arată în Declarația comună dată publicității la încheierea vizitei, **„au fost relevate sentimentele de simpatie ale poporului român cu munca plină de abnegație pe care o desfășoară poporul din R.D. Vietnam sub conducerea Partidului celor ce muncesc din Vietnam, pentru construirea socialismului, cu lupta sa dîrză împotriva actelor de război și amenințărilor de agresiune ale Statelor Unite, pentru apărarea libertății și independenței naționale, a cacer rilor sale revoluționare. Guvernul și poporul român** — se subliniază în Declarație — **reafirmă deplina sa solidaritate și sprijinul total față de lupta dreaptă a poporului vietnamez și a celorlalte popoare indochineze, pentru drepturile lor naționale sacre și exprimă ferma încredere în triumful cauzei lor".**

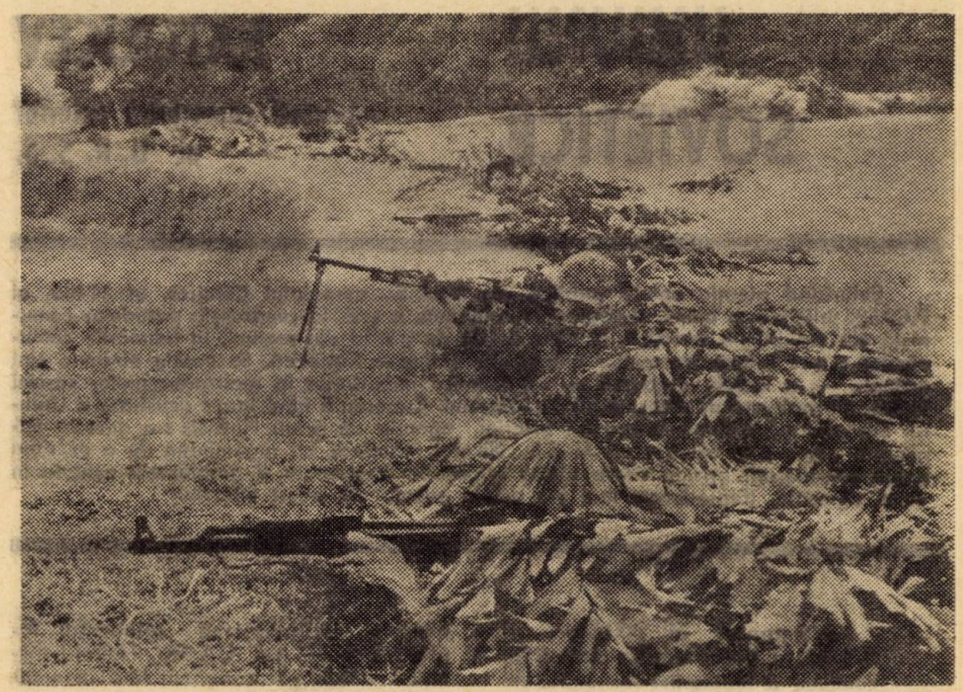

Patrioți sud-vietnamezi într-o misiune de luptă

Ileana NICOLAESCU

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI P.C.U.S.

RELAȚIILE ECONOMICE EXTERNE ALE UNIUNII SOVIETICE

NIKOLAI PATOLICEV

ministrul comerțului exterior al U. R. S. S.

Polarizînd atenția opiniei publice din U.R.S.S., apropiatul Congres, al 24-lea, al P.C.U.S. prilejuiește ample dezbateri în coloanele presei, la congresele partidelor comuniste din republicile sovietice, în conferințele de partid din regiuni, în adunările comuniștilor și ale tuturor oamenilor muncii din Uniunea Sovietică. Succesele obținute sînt evocate — în aceste dezbateri — ca premise importante în realizarea noilor sarcini trasate în proiectul de directive al Congresului. Cunoscută fiind larga activitate a Uniunii Sovietice pe tărîmul comerțului exterior, agenția de presă Novosti s-a adresat ministrului comerțului exterior al U.R.S.S., Nikolai Patolicev, cu rugămintea de a exprima unele considerații privind cîteva dintre realizările importante și problemele actuale în acest domeniu. Reproducem mai jos ample pasaje din acest interviu.

— Congresul al XXIII-lea al P.C.U.S. a trasat sarcina dezvoltării continue a legăturilor economice externe în așa fel încît să fie folosite la maximum posibilitățile diviziunii internaționale a muncii pentru accelerarea dezvoltării economiei socialiste. Vă rugăm, tovarășe ministru, să ne relatați în linii mari cum au fost îndeplinite aceste directive în cincinalul recent încheiat.

— În această perioadă s-a constatat o creștere rapidă a legăturilor de comerț exterior ale U.R.S.S. Dacă în cincinalul anterior ritmul mediu anual de creștere a volumului schimburilor de mărfuri a fost de 7,8 la sută, în primii ani ai acestui cincinal ritmul de creștere anuală a fost de 8,8 la sută. În prezent, Uniunea Sovietică are legături comerciale cu 106 țări. Două treimi din schimburile de mărfuri ale U.R.S.S. revin statelor socialiste. Volumul comerțului exterior al U.R.S.S. cu aceste țări a atins în anul 1969 cifra de 12,9 miliarde ruble față de cea de 10 miliarde ruble înregistrată în anul 1965.

Sesiunea a XXIV-a a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, care a avut loc la Varșovia în mai 1970, a analizat probleme legate de elaborarea unui program complex de perspectivă pentru adîncirea continuă și perfecționarea colaborării țărilor membre ale C.A.E.R. Hotărîrile acestei sesiuni vor contribui, fără îndoială, la dezvoltarea continuă a relațiilor comerciale, economice și tehnico-științifice între țările membre ale C.A.E.R.

Tot mai ample și mai multilaterale devin relațiile noastre comerciale, economice și tehnico-științifice cu țările capitaliste. În anul 1969 schimburile de mărfuri cu aceste țări au reprezentat 6,9 miliarde ruble, față de 4,5 miliarde ruble în anul 1965. S-au dezvoltat favorabil relațiile comerciale cu acele țări capitaliste dezvoltate din punct de vedere industrial, ale căror cercuri guvernamentale și de afaceri manifestă un interes real în această direcție. Astfel, schimburile de mărfuri ale Uniunii Sovietice cu Anglia au ajuns, în anul 1969, la 600 milioane ruble, cele cu Japonia — la 559 milioane ruble, cu Finlanda — la 501 milioane, cu R.F.G. — la 497 milioane ruble, cu Italia — la 494 milioane, cu Franța — la 417 milioane. Noile acorduri comerciale pe termen lung, încheiate de Uniunea Sovietică cu Anglia, Franța, Finlanda, Italia, Suedia și cu alte țări dezvoltate din punct de vedere industrial prevăd creșterea continuă și însemnată, precum și adîncirea legăturilor comerciale, economice și tehnico-științifice.

A crescut considerabil și comerțul Uniunii Sovietice cu țările în curs de dezvoltare, volumul acestuia depășind în anul 1969 2,5 miliarde ruble, adică aproximativ 800 milioane mai mult decît în anul 1965.

— Ce ne puteți spune despre structura importurilor și exporturilor sovietice ?

— În anul 1969, Uniunea Sovietică a exportat mărfuri în valoare de 10,5 miliarde ruble și a importat mărfuri de 9,3 miliarde ruble. Congresul al XXIII-lea al P.C.U.S. a trasat sarcina de a se „asigura dezvoltarea cu precădere a exportului de mașini, instalații și alte produse finite și de a dezvolta, de asemenea, exportul acelor materii prime, semifabricate și materiale care garantează venituri valutare importante". Pe această linie, în anul 1969, U.R.S.S. și-a sporit considerabil exporturile de mașini și de instalații. Au fost exportate, astfel, produse în valoare de 2 361 milioane ruble, dintre care instalații și materiale — în valoare de 865 milioane ruble — pentru întreprinderi complexe, care se construiesc în străinătate cu ajutorul Uniunii Sovietice. În prezent, mașinile și instalațiile reprezintă 22,5 la sută din exportul nostru. Totodată, se reduce anual ponderea unor mărfuri care au fost cîndva tradiționale în exportul sovietic. În anul 1969, de exemplu, exportul de blănuri a reprezentat 0,5 la sută, iar cel al materiilor și semifabricatelor textile — de 3,5 la sută.

În același timp, importăm în principal mașini și instalații. Deși industria Uniunii Sovietice este în prezent capabilă să realizeze toate mașinile, folosirea posibilităților diviziunii internaționale a muncii accelerează dezvoltarea economiei noastre. Ministerul Comerțului Exterior efectuează importul de mașini și instalații, precum și achiziționarea de licențe, a căror utilizare în economia națională a U.R.S.S. contribuie la accelerarea dezvoltării unor ramuri industriale și la folosirea în producție a unor noi procese tehnologice și mașini, cu efect economic considerabil. Se achiziționează, în principal, instalații pentru industriile chimică și petrochimică, de automobile, textilă, alimentară, forestieră, de celuloză și hîrtie și de prelucrare a lemnului ; de asemenea, un mare număr de nave, material feroviar, rulant, instalații electrotehnice și altele. În anul 1969, Uniunea Sovietică a importat mașini și instalații în valoare de 3,5 miliarde ruble, iar în patru ani ai cincinalului curent — în valoare de 11,5 miliarde ruble.

— Care este situația în prezent în ce privește comerțul cu patente și licențe ?

— Noi practicăm tot mai des achiziționarea de licențe străine. Aceasta deschide largi posibilități pentru ridicarea nivelului tehnic, atît al unor întreprinderi aparte, cît și al unor ramuri industriale întregi. Pe baza folosirii licențelor cumpărate și a dării în funcțiune a unor noi uzine și instalații, construite pe baza unor echipamente complexe din import, s-au dezvoltat considerabil unele ramuri industriale, s-a organizat producția unor noi tipuri de materiale și fibre sintetice, s-a sporit producția de amoniac, fosfor, caprolactană și de alte produse necesare economiei naționale. Licențele și instalațiile achiziționate au permis construirea în termen foarte scurt a uriașei uzine de autoturisme de la Togliatti.

În același timp, statul sovietic vinde licențe. Printre cumpărătorii de licențe pentru invenții sovietice pot fi întîlnite mari firme străine din țări capitaliste, cum sînt Anglia, Japonia, Danemarca.

Corespondență din Varșovia

DEZVĂLUIRILE CĂPITANULUI CZECHOWICZ

După cum este cunoscut, la mijlocul săptămînii trecute a avut loc la Varșovia o conferință de presă a lui Andrzej Czechowicz, ofițer al serviciului de informații al Ministerului Afacerilor Interne al R.P. Polone, care s-a înapoiat recent în țara sa, după ce a lucrat timp de șase ani la postul de radio „Europa Liberă", fără a i se descoperi adevărata identitate. După ce atît ziariștilor polonezi cît și corespondenților străini ne-a fost înmînată o fotocopie a legitimației în limba germană și eliberată de „Free Europe" lui Andrzej Czechowicz, noi, cei prezenți, am aflat și cîteva date despre Czechowicz și modalitatea în care a ajuns „salariat" al „Europei Libere".

În vîrstă de 33 de ani, necăsătorit. Andrzej Czechowicz este absolvent al Facultății de istorie a Universității din Varșovia, secția Istoria rusă din secolul al 19-lea. Plecînd într-o călătorie în Anglia, el a ajuns apoi în R.F.G. unde a cerut „azil politic". În 1965 a fost „recrutat", după verificări amănunțite, de filiala poloneză a postului de radio „Europa Liberă" din München — fapt în concordanță directă cu scopul misiunii primite în patrie : obținerea de informații privind activitatea centrelor de diversiune ideologică din Vest și, în special, a postului de radio „Europa Liberă". După cum a relevat Czechowicz, „colaborarea" cu „Europa Liberă" i-a deschis porțile celei mai secrete secții a acestui post de radio — așanumitul „Departament de studii și analize pentru Europa răsăriteană". În acest loc, el a putut cunoaște faptele cele mai tainice legate de activitatea de spionaj și diversionist-propagandistică a centrului din München ,și a aflat planurile „Europei Libere" privind Polonia și alte țări socialiste, relațiile financiare, organizatorice și personale ale postului cu organizațiile de spionaj, metodele de lucru.

În continuare, Czechowicz (care, după îndeplinirea cu succes a misiunii sale, a primit gradul de căpitan) a declarat că după șase ani de lucru efectiv la „Europa Liberă" poate să afirme că „postul respectiv de radio este în întregime finanțat, întreținut și controlat de C.I.A. Donațiile particulare reprezintă o cotă infimă în acest sens. C.I.A. trimite direct informații și instrucțiuni conducătorilor postului de radio «Europa Liberă»" — a arătat Czechowicz.

În cadrul conferinței de presă, Czechowicz a mai declarat că pentru „Europa Liberă" au lucrat și lucrează atît rețele organizate cît și informatori individuali. În continuare, el a prezentat amănunte referitoare la cei care lucrează la sectorul polonez al postului de radio pe care i-a caracterizat ca „elemente demoralizate, aventuriste și inconștiente". Czechowicz a spus că și-a petrecut concediile în mai multe țări capitaliste — Spania, Portugalia, Italia, Anglia, S.U.A., Canada, Austria, — mentinînd în tot acest timp un contact permanent cu țara. „Au fost situații cînd era să-mi pun viața în joc. Am avut uneori presimțirea că sînt bănuit, dar am făcut tot posibilul pentru a aplana bănuiala respectivă" — a spus căpitanul Czechowicz.

Conferința de presă a stîrnit un mare interes nu numai în rîndul opiniei publice poloneze, ci și în cel al agenților de presă, al ziarelor străine. Ca urmare a acestui fapt, unor ziare polone-

ANDRZEJ CZECHOWICZ

ze, sau lui Czechowicz personal, le-au fost adresate numeroase întrebări prin care au fost solicitate noi amănunte despre misiunea pe care a îndeplinit-o. În numărul din 12 martie a.c., ziarul „Trybuna Ludu" a publicat un amplu interviu cu Andrzej Czechowicz. „Se înțelege de la sine — a spus acesta printre altele — că nu am lucrat de unul singur ; în condițiile de astăzi ale activității de contrainformații acest lucru este imposibil". La „Europa Liberă", A. Czechowicz a nimerit, după cum se știe, „fugind" din Polonia și trecînd prin lagărul pentru refugiați. Iată ce povestește el despre situația oamenilor din acest lagăr : „În lagăr, așteptîndu-ți soarta, trebuie să suporți cele mai îngrozitoare înjosiri care depășesc orice închipuire. Condițiile de acolo sînt îngrozitoare — am trăit la Cirndorfe, într-o încăpere extrem de murdară cîte 7—8 oameni. Se dormea pe priciuri, pe saltele rău mirositoare cu plăpumi murdare. Se oferea o singură dată masa pe zi, puțină pîine, o bucată de margarină, uneori rămășițe de carne. Setea era potolită cu apă, numai la ora 6 dimineața se putea obține într-o ceașcă de cafea niște orz fierbinte. În sfîrșit, interogatorii interminabile, scormonirea celor mai intime amănunte ale vieții. Astfel, omul nimerește în mîinile spionajului străin și așteaptă să i se acorde azil politic... Aceasta este soarta tragică a refugiaților, în majoritate oameni naivi. Un ofițer al spionajului vest-german mi-a spus direct că în aceste condiții este mai ușor «să verifici oamenii», să-i îngenunchezi. Ieșind dintr-un asemenea lagăr, oamenii acceptă orice condiții".

În continuare, Czechowicz declară în interviu : «Am adus numeroase volume de documente, am reușit să procur multe în acești cîțiva ani de activitate. Deținem în prezent documente care dovedesc legătura strînsă (financiară și de afaceri) a „Europei Libere" cu C.I.A., precum și instrucțiunile transmise de conducerea spionajului american unor „secții naționale" ale postului de radio de la München. Avem documente care oglindesc în mod clar sursele de informații acumulate de celula de spionaj de la „Europa Liberă". Va sosi timpul cînd materialele vor fi prezentate în mod public...»

Relatînd despre activitatea sa în celula de spionaj de la „Europa Liberă", A. Czechowicz a spus : „Rapoartele transmise de rețeaua așa-numiților corespondenți sînt păstrate în plicuri speciale, numerotate. În alte plicuri sigilate sînt păstrate date cu privire la informatori. Ambele plicuri poartă același număr. Folosind o tehnică specială de deschidere a plicurilor am fost în stare să văd aceste materiale secrete, fără a fi observat. Am adus multe «suveniruri». Multe materiale am reușit să le transmit în patrie în anii precedenți. Dezvăluirea lor, însă, era îngreunată de motive legate de securitatea mea. Ele — după cîte știu — au fost folosite în mod corespunzător de conducerea mea".

Arătînd că majoritatea datelor culese de informatori în toate țările occidentale, precum și o parte din informațiile provenite din Polonia nu au o valoare deosebită, A. Czechowicz a spus că există și rapoarte care cuprind informații valoroase din punct de vedere al spionajului. Ele sînt supuse unei selecționări corespunzătoare, sînt incluse în arhivă, iar parțial sînt difuzate pentru informare și folosire. Vorbind despre scrisorile primite de „Europa Liberă" din Polonia, A. Czechowicz a subliniat că printre acestea se află și delațiuni. „Ele sînt folosite cu insistență. Există și alte surse de informații pe care am reușit să le stabilesc și să le descifrez. Va sosi timpul să relatez în mod public și despre ele".

Căpitanul Czechowicz s-a referit la frecventele ecouri negative, în rîndul populației din R.F.G., în legătură cu activitatea postului de radio „Europa Liberă". „Politicienii lucizi — a spus el — declară fără reticiențe că «Europa Liberă» este o reminiscență a războiului rece, care frînează îmbunătățirea relațiilor cu Europa răsăriteană și pune piedici în calea politicii guvernului Brandt". „După dezvăluirea în Congresul american a legăturilor C.I.A. cu «Europa Liberă» și a finanțării centrului de la München de către spionajul american, au răsunat și mai puternic în R.F.G. vocile lucide care spun că a sosit timpul să se pună capăt afacerii dubioase a «Europei Libere» pe teritoriul R.F.G." De altfel, a declarat în încheiere A. Czechowicz, complicații suplimentare cu caracter internațional delicat „apar datorită faptului că «Europa Liberă» culege informații în țările occidentale care se referă la relațiile interne din aceste țări. Aceste materiale sînt folosite de spionajul american. Și despre acest lucru am adus documente revelatoare".

Iosif DUMITRAȘCU

Varșovia, 16 martie

DEMOCRAȚII IES DIN APATIE

- **Ghici cine vine la cină?**
- **„Cine nu știe să piardă nu merită să cîștige"**
- **„Nu paria pe favoriți"**

Pe fotografia de pe această pagină, poate fi văzut — în mod aproape cert — viitorul candidat democrat la președinția Statelor Unite. Poate, chiar, viitorul președinte al Statelor Unite. Identificarea va veni însă mai tîrziu. Abia peste un an, la 14 martie 1972, primele alegeri preliminare, cele din New Hampshire, vor da startul bătăliei electorale în interiorul partidului de opoziție. Dar, scoși din apatie de neprevăzutul succes al reprezentanților partidului lor în alegerile legislative din septembrie 1970, cîțiva oameni politici democrați se străduiesc sau sînt împinși să iasă în față, să preia conducerea unei campanii prezidențiale ai cărei auguri par din ce în ce mai favorabili. (După prezentarea în Congres a mesajului despre „Starea lumii", un senator republican — subliniem republican — Jacob Javits, a declarat că viitorul politic al președintelui Nixon este „în gravă primejdie" dacă nu va renunța la politica de vietnamizare și nu o va înlocui cu o retragere completă din Vietnam : „Cred că a venit momentul ca un senator republican să afișeze avertismente în sensul că nava statului se îndreaptă spre aceleași stînci care au zdrobit și scufundat președinția lui Lyndon Johnson").

Să ne întoarcem la fotografie : ea îl reprezintă pe Larry O'Brien, președintele național al partidului democrat, împreună cu invitații săi la o cină oferită în apartamentul I—640 al hotelului Sheraton-Park din Washington, cu scopul de a preveni rivalitățile prea zgomotoase. Pe lîngă liderii majorității democrate din Senat și din Camera reprezentanților, Mike Mansfield și Carl Albert, au fost poftiți opt senatori, cei pe care presa și sondajele de opinie îi consideră drept eventuali candidați la candidatura democrată. Au răspuns invitației șapte dintre ei și anume Edmund Muskie (senator de Maine), George Mc Govern (Dakota de Sud), Hubert Humphrey (Minnesota), Edward Kennedy (Massachusetts), Harold Hughes (Iowa), Fred Harris (Oklahoma) și Henry Jackson (Washington). Al optulea, senatorul de Indiana Birch Bayh, lipsea din țară, dar subscrisese anticipat la ideea unității partidului. Admițînd că meditează la posibilitatea de a-și propune candidatura, el precizase : „Pentru noi, democrații, important este să prezentăm o alternativă viabilă la tipul de conducere oferit de Casa Albă în ultimii doi ani, nu să ne împotmolim în lupte fratricide care să ducă la realegerea lui Richard Nixon". După dineu, Larry O'Brien a avut plăcerea de a anunța că, de acum și pînă la alegerile preliminare, candidații prezumați își vor concentra tirul criticii asupra actualei Administrații și se vor cruța unul pe altul.

Cum se explică, însă, disponibilitatea unui număr neobișnuit de mare de politicieni democrați pentru o candidatură despre care, nu cu multă vreme în urmă, toată lumea credea că este total lipsită de speranță și că ar putea reprezenta punctul final al carierei celui ce s-ar fi încumetat să meargă la o înfrîngere sigură ? Să ne amintim cum se prezenta partidul democrat acum doi ani : umilitoarea retragere a lui Lyndon Johnson, determinat să plece de la Casa Albă de eșecul politicii sale vietnameze, a fost urmată de alegerea unui președinte republican care se angajase față de națiune să pună capăt războiului. Prima pe ordinea de zi a priorităților naționale inițiale, reglementarea pașnică a conflictului vietnamez a întîrziat însă să se producă, perspectiva ei s-a îndepărtat treptat și azi devine din ce în ce mai greu de întrezărit. Noua Administrație și-a scris o Biblie proprie, doctrina Nixon, și acționînd după preceptele ei, și-a ales drept cuvînt de ordine nu pacea în Vietnam ci „vietnamizarea" războiului. La doi ani de la schimbarea determinată de acest război la Casa Albă, el s-a extins de la Vietnam la întreaga Indochină.

Din acest punct de vedere — și este un punct de vedere capital — cercul tinde să se închidă. Înfrînți de politica vietnameză a reprezentantului lor din fruntea puterii executive, democrații sînt favorizați astăzi de impasul spre care se îndreaptă noua putere executivă. Trecînd peste inhibiția pe care o provoacă de obicei candidaților opoziției prezența la Casa Albă a unui președinte energic, căruia Constituția îi permite, iar poziția sa îi înlesnește considerabil reînnoirea mandatului, democrații pregătesc alternativa pe care, speră ei, americanii o vor prefera.

CINE VA FI CANDIDATUL ?

În jurul mesei, de la stînga la dreapta : Mansfield, Muskie, O'Brien, Hughes, Jackson, Albert. În picioare : Kapenstein (asistentul lui O'Brien), Harris, Humphrey, trezorierul partidului Robert Strauss, McGovern și Kennedy

Alegerile legislative au contribuit enorm la refacerea încrederii democraților în influența partidului lor : și-au menținut majoritatea în Senat, deși președintele Nixon mobilizase toate rezervele republicane și militase el însuși în prima linie pentru răsturnarea raportului de forțe în acest for legislativ ; și-au întărit majoritatea în Camera reprezentanților și, — aceasta fiind cea mai spectaculoasă și mai promițătoare victorie — au cîștigat 11 posturi de guvernatori și controlează acum conducerea a 29 dintre cele 50 de state ale S.U.A. Organizatoric, în perspectiva campaniei prezidențiale din 1972, trecerea în minoritate a republicanilor din administrațiile statelor, combinată cu noua majoritate democrată din adunările legislative ale unor state importante, le oferă democraților cuvîntul hotărîtor în manevrele preelectorale (reîmpărțirea pe circumscripții etc.). Democrații, scria după alegeri revista „Newsweek", „au început sezonul politic ruinați din punct de vedere financiar, dezbinați și descurajați ; ei l-au încheiat într-o stare de spirit asemănătoare cu euforia. Au reintrat în forță în Sud, au făcut brește puternice în Vestul Mijlociu și în Vest, au repurtat succese în toate cele șapte state mari cu excepția New York-ului, au adus o promoție impresionantă de figuri noi în Capitoliu și în legislaturile statelor".

Noua încredere în sine dobîndită de democrați după noiembrie 1970 este al doilea factor determinant al reînvierii interesului lor pentru fotoiiul din Biroul Oval. Este însă greu de presupus că toți invitații lui O'Brien aspiră la acest fotoliu.

Primul care — s-ar părea — se dă singur de-o parte este **Edward Kennedy.** După ce şi-a reînnoit mandatul de senator obţinînd 62 la sută din voturile cetăţenilor statului Massachusetts (de altfel toţi eventualii candidaţi democraţi la preşedinţie au repurtat succese asemănătoare), ultimul Kennedy declara : „Mă pregătesc să fiu o voce a păcii în Senatul Statelor Unite... o voce a reconcilierii, care apelează la ceea ce este mai bun în oameni. Mă întorc în Senatul Statelor Unite pentru a fi purtătorul de cuvînt al grupurilor lipsite de putere care există în societatea noastră". Deşi susţinuse în repetate rînduri că nu are nici un fel de ambiţii pentru 1972 şi că reintră în Senat pentru a-şi îndeplini noul mandat „pînă la capăt", adică vreme de şase ani, „Ted" Kennedy era privit ca singurul democrat care ar putea să fie desemnat drept candidat de convenţia partidului său, fără o participare prealabilă la alegerile preliminare. „Mintea îi spune că nu trebuie să candideze în 1972, declara după alegeri unul dintre confidenţii lui politici, dar sufletul îi spune că pentru asta a fost pregătit, că acesta trebuie să fie scopul lui în viaţă, că are această datorie faţă de fraţii săi".

A urmat, în luna ianuarie, o întîmplare pe care unii comentatori, făcînd aluzie la nefericitul accident în care şi-a pierdut viaţa tînăra Mary-Jo Kopechne, au numit-o „al doilea Chappaquiddick al senatorului Kennedy" : senatorii democraţi au refuzat să-l realeagă în funcţia de lider adjunct al majorităţii, preferîndu-i un sudist reacţionar, pe Robert Byrd din Virginia de Vest. Funcţia nu este deosebit de importantă şi se crede că unul dintre motivele atitudinii colegilor săi a fost lipsa de zel a lui Edward Kennedy în îndeplinirea ei. Dar înfrîngerea din Senat a spulberat aura de invincibilitate nedespărţită pînă atunci de mitul Kennedy. Oricum, principalul lui asistent, David Burke, a declarat presei că insuccesul „nu afectează perspectivele sale de candidat prezidenţial, întrucît el a spus totdeauna că nu va candida în nici un caz în 1972". Kennedy a primit lovitura cu capul sus : „Cine nu ştie să piardă, a spus el, nu merită să cîştige".

Şi acum ? Acum Edward Kennedy face cunoscut că va semna un „jurămînt" de neparticipare, pentru ca să fie sigur că numele său nu va figura pe listele nici unui stat în alegerile preliminare. El nu acceptă să ia cuvîntul la întruniri politice decît atunci cînd preşedintele partidului, O'Brien, îl solicită să participe la campania de strîngere de fonduri pentru lichidarea datoriei de nouă milioane de dolari contractată de democraţi. Întrucît această datorie are la bază şi sumele încă neacoperite, cheltuite în tragic întrerupta campanie electorală a lui Robert Kennedy, Ted se consideră obligat să ajute la plătirea ei. Asociaţii politici ai lui Edward Kennedy s-au angajat în sprijinirea altor candidaţi posibili. Cumnatul său, Sargent Shriver, fostul ambasador al S.U.A. la Paris, a promis că-l va ajuta pe Muskie. Alţii lucrează pentru McGovern sau pentru Bayh sau pentru Hughes. După părerea lui Edward Kennedy, — şi nu numai a lui — candidatul cu cele mai multe şanse este Edmund Muskie, plasat de sondajele de opinie la egalitate cu Richard Nixon.

Pe primul plan al atenţiei se situează, într-adevăr, **Edmund Muskie.** În alegerile din 1968, el a candidat, în calitate de coechipier al lui Hubert Humphrey, pentru funcţia de vicepreşedinte al S.U.A. A avut astfel prilejul să colinde Statele Unite, să vorbească în faţa unor mase considerabile, să se facă simpatizat. În noiembrie 1969, în ajunul alegerilor, a dat o replică strălucită unui discurs televizat al lui Richard Nixon. Impresia generală a fost excelentă. Muskie se ridicase împotriva „politicii fricii şi a dezbinării", de care vorbea preşedintele. A vorbit în termeni moderaţi şi tocmai de aceea convingători.

Muskie nu şi-a anunţat încă oficial intenţia de a candida la preşedinţie, dar se pregăteşte intens şi multilateral. Îşi caută asociaţi care să-l poată ajuta în redactarea discursurilor sale, întrucît deocamdată nu-i mulţumit de ele (pînă acum l-a recrutat pe Norman Cousins, directorul lui „Saturday Review"), a acceptat ajutorul unor specialişti în strîngerea de fonduri electorale care lucraseră anterior pentru familia Kennedy (ar avea nevoie, s-a calculat, de 25 pînă la 30 de milioane de dolari), întreprinde călătorii politice în străinătate, aşa cum obişnuiesc să facă aspiranţii la preşedinţia Statelor Unite. În luna ianuarie a vizitat Israelul, Republica Arabă Unită, Uniunea Sovietică şi Republica Federală a Germaniei şi a avut schimburi de vederi cu conducătorii acestor ţări. Acum face un turneu prin Africa, iar mai tîrziu intenţionează să plece în India, Indonezia, Malayezia şi Vietnamul de sud. Despre Muskie se presupune că ar fi cel mai apt să ralieze în jurul său toate tendinţele din partidul democrat, el putînd fi acceptat în anumite limite atît de conservatori cît şi de liberali, atît de sindicate, cît şi de intelectuali, atît de sudişti cît şi de negri.

Mai angajat, mai ferm în susţinerea opiniilor sale, senatorul **McGovern** este primul şi pînă acum singurul democrat care şi-a anunţat intenţia de a candida. Cel mai puternic atu al său este capacitatea de a asigura loialitatea aripii liberale a partidului. Îşi atrage popularitate în rîndurile tineretului, ale săracilor şi ale negrilor, el fiind — dintre toţi posibilii candidaţi democraţi la preşedinţie — cel mai hotărît critic al intervenţiei americane în Indochina.

Neobişnuit de timpurie în raport cu practica politică americană, anunţarea candidaturii sale este explicată după cum urmează de un corespondent al revistei „Time" care a discutat îndelung cu senatorul : „McGovern trebuia să iasă în frunte cu un an mai devreme pentru că a aştepta ar fi echivalat pentru el cu a se da bătut. În învălmăşeala care va urma, ar fi fost uitat. El trebuia să ofere ceva acum sau să-i cedeze lui Edmund Muskie şansa de a-şi asigura desemnarea în anul care precede convenţia". George McGovern intenţionează să preia moştenirea politică a lui Robert Kennedy, cu alte cuvinte să-i atragă pe toţi foştii sprijinitori ai acestuia, şi să-l pună pe Edmund Muskie, prin contrast, în postura de continuator al liniei Johnson-Humphrey.

Dar **Hubert Humphrey ?** Spre deosebire de Edward Kennedy care are numai 38 de ani şi deci încă mulţi ani de alegeri prezidenţiale — 1976, 1980, 1984, ba chiar şi 1992 — în faţă, pentru Humphrey, în vîrstă de 59 de ani, 1972 pare a fi anul ultimei şanse. Dar el nu va încerca s-o fructifice decît dacă, potrivit declaraţiei unui prieten al său „peste un an se va constata că Muskie nu evoluează conform aşteptărilor. În acest caz, n-ar fi surprinzător ca Hubert să-şi reconsidere poziţia. Dar dacă peste un an Muskie se va menţine în frunte, nu se va lupta cu el". Fostul vicepreşedinte şi fostul candidat la preşedinţia S.U.A. afirmă că, chiar dacă nu va candida, doreşte să-şi spună cuvîntul în desemnarea alesului partidului său.

Dacă ar fi să cîntărim toate numele — în afară de invitaţii la cina oferită de O'Brien circulă şi alte nume, printre care fostul ministru al justiţiei **Ramsey Clark,** fostul senator **Eugene McCarthy** şi chiar primarul New York-ului, **John Lindsay,** sfătuit de mulţi să treacă la democraţi şi să devină candidatul lor la preşedinţie — am intra prematur într-un joc al pronosticurilor cu foarte multe necunoscute. „Nu pariaţi pe favoriţi", îi avertizează James Reston pe cei prea siguri că viitoarea înfruntare electorală îi va aduce faţă în faţă pe Richard Nixon şi pe Edmund Muskie. El aminteşte că, la un an şi jumătate înainte de precedentele alegeri, nimeni n-a prevăzut că Lyndon Johnson se va retrage, că Robert Kennedy va candida şi va fi ucis şi că Richard Nixon, care renunţase în 1962 la orice speranţă, îl va învinge pe Hubert Humphrey în competiţia pentru preşedinţie.

■

Semnificativ este însă noul spirit de competiţie, determinat de convingerea tot mai răspîndită că preşedintele în funcţie ar putea să fie înfrînt exact pe terenul care i-a asigurat, în 1968, victoria : situaţia războiului din Vietnam. În partidul democrat se discută mult în termeni electorali, dar mai importantă este respingerea de către liderii acestui partid a „doctrinei Nixon" şi a implicaţiilor ei pentru Indochina. Recenta acţiune a senatorilor democraţi care s-au pronunţat, ca un grup constituit, pentru fixarea termenului de retragere a tuturor trupelor americane din Vietnam, este numai una dintre manifestările acestei atitudini. De fapt, fiecare dintre candidaţii potenţiali critică „vietnamizarea" şi cere reglementarea paşnică a conflictului. Între ei sînt numai deosebiri de nuanţe.

Dar dacă şi preşedintele Nixon — despre care se crede că va candida în orice caz din nou — va fi înfruntat de un adversar din propriul său partid ? Un membru republican al Camerei Reprezentanţilor, Paul McCloskey, intenţionează să solicite desemnarea din partea partidului republican de pe poziţii opuse actualei politici vietnameze a Statelor Unite. Ei este prezentat ca un Eugene McCarthy republican, şi totodată ca un om „dîrz şi independent" în stare să lupte din răsputeri pentru obiectivul urmărit. O contestare a desemnării lui Richard Nixon ar putea fi urmată de altele, şi unii comentatori sînt de părere că, dacă John Lindsay nu se grăbeşte să treacă la democraţi este pentru că are anumite speranţe chiar în cadrul partidului republican.

Complicata ecuaţie electorală va fi desigur amplificată şi modificată, nimeni nu poate prezice necunoscutele care vor mai interveni. Oricum, partidul democrat este mult mai puţin intimidat de forma ei decît era cu doi ani în urmă. Mai intervin şi anumite calcule : Richard Nixon a avut o majoritate de numai 510 314 voturi. În 1972, listele de alegători vor cuprinde 25 de milioane de tineri între 18 şi 25 de ani care, în 1968, n-au avut vîrsta cerută pentru a vota. Cine ar putea prevedea de pe acum înclinările balanţei ?

Felicia ANTIP

ECOURILE COMUNEI ÎN ROMÂNIA

Se împlinesc 100 de ani de la proclamarea Comunei din Paris, eveniment care prin caracterul, semnificația și influența sa asupra evoluției sociale ulterioare, și-a asigurat un loc remarcabil în istoria umanității. Instaurînd, la 18 martie 1871, Comuna din Paris — formă de guvernămînt nouă, înfruchipînd puterea clasei muncitoare — proletariatul francez a dat un înălțător exemplu de eroism și abnegație revoluționară, dovedind posibilitatea înlăturării încătușării capitaliste și a dobîndirii și exercitării puterii de către oamenii muncii. Deși a ființat numai 72 de zile, Comuna din Paris rămîne — prin tot ceea ce a înfăptuit, prin principiile revoluționare afirmate și apărate cu impresionant spirit de sacrificiu — o pagină de aur a istoriei moderne, dobîndind în timp noi și noi semnificații. Ecoul luptei eroice a comunarzilor a determinat pe numeroase meridiane, dincolo de admirație, o largă mișcare de solidaritate cu nobila cauză a proletariatului francez.

Prima revoluție proletară din lume, desfășurată în urmă cu un secol, a avut un larg și puternic ecou în rîndurile mișcării muncitorești și democratice, ale opiniei publice progresiste din România. Jertfele și eroismul legendar al comunarzilor au fost viu evocate, an de an, în paginile presei muncitorești și democratice, constituind, în același timp, un însuflețitor imbold în lupta clasei muncitoare din țara noastră împotriva exploatării și asupririi, pentru progres social.

Încă din primele zile ale existenței Comunei, presa română progresistă a salutat cu simpatie populația Parisului care, în urma trădării lui Thiers, continua să lupte eroic împotriva trupelor invadatoare, salvînd onoarea Franței. În paginile unor publicații din acea vreme și-au făcut loc aprecieri favorabile idealului social, în numele căruia se jertfeau eroic mii de oameni, bărbați, femei și copii. Ziarul **„Telegraful"**, de pildă, în redacția căruia lucrau ziariști cu idei înaintate, scria, la 4 aprilie 1871, că **„intențiunea insurgenților a fost nobilă, a fost patriotică și sublimă"**. Iar **„Românul"** lui C. A. Rosetti lua o atitudine net favorabilă comunarzilor, afirmînd că **„nici o putere omenească nu ne va putea face să nu spunem ceea ce credem că este bine sau rău, drept sau nedrept"**. Același ziar arăta, în numărul din 10—11 martie 1871, că desculții Parisului **„printr-un eroism fără exemplu, atraseră din nou asupra Franței admirațiunea chiar a inamicilor ei"**. De asemenea, **„Gazeta Transilvaniei"**, din 28 aprilie 1871, reproducea un impresionant apel al unui grup de luptătoare pariziene, care amintea cu multă mîndrie că cetățenele Parisului sînt **„strănepoate ale femeilor marii revoluțiuni, care în numele poporului și al dreptății merseră la Versailles și aduseră pe Ludovic al XVI-lea"**.

La rîndul său, revista **„Albina"**, condusă de Vincențiu Babeș, aprecia cu obiectivitate ideile nobile care-i călăuzeau pe comunarzi : în această privință, deosebit de important este articolul **„Dreptul la revoluțiune"**, apărut la 21 aprilie 1371. În același timp, ziarul **„România liberă"**, din 27 mai 1871, referindu-se la un pasaj dintr-un mesaj recent al tronului, în care se afirma că „legea providenței se manifestă în toată puterea ei" — o aluzie la represiunea sîngeroasă din Paris — răspundea astfel : **„Așa este, domnilor miniștri, numai să ne permiteți a crede că nu sugrumarea dreptății și vărsarea sîngelui este legea providenței"**. De pe poziții progresiste s-a scris despre Comuna din Paris și în ziarul **„Oltul"**, condus de poetul Al. A. Macedonski. Amintind, în numărul său din 2 decembrie 1873, de crima socială săvîrșită de reacțiunea franceză, ziarul scria : **„În acea zi fatală, care va naște o pagină neagră în istoria Franței, dl Thiers ordonă uciderea tuturor cetățenilor surprinși cu armele în mînă. Măcelărirea unor oameni care fuseseră forțați prin însuși instinctul de conservațiune a lua armele, fu doar complinită"**.

DREPTURILE OMULUI

ZIAR POLITIC-SOCIAL, COTIDIAN

ANIVERSAREA COMUNEI DIN PARIS

Comuna omagiată în presa progresistă de la sfîrșitul veacului trecut

Ecoul pe care l-a stîrnit Comuna din Paris în rîndurile păturilor progresiste și patriotice din România a fost strîns legat și de participarea unor români pe baricadele primei revoluții proletare din lume. Pe străzile Parisului însîngerat au luptat și s-au jertfit, alături de comunarzi, numeroși revoluționari și democrați italieni, ruși, polonezi, germani, belgieni, precum și mulți români. Savantul Nicolae Iorga nota în **„Istoria Românilor"**, pe Constantin Cantacuzino de la Rîfov, pe Rojniță, probabil doctorul, pe Dimitrie Dobrescu, fiul arhitectului meșter Dobre Nicolau, și pe Ioan Cernătescu. În unele lucrări istorice franceze despre Comuna din Paris se fac numeroase referiri cu privire la participarea unor români pe baricadele comunarzilor. Unele nume apar deformate în listele întocmite de autoritățile versailleze. Astfel, într-o listă reprodusă de **„Le Journal de Bucarest"** după **„Paris Journal"**, pe lîngă numele doctorului Cernătescu, chirurg maior, se află numele Giorok, „comandant al fortului Issy (Valah)", precum și numele Gregorok „comandantul artileriei de la Montmartre (Valah)". Este menționat, de asemenea, și numele lui G. Steriade, chirurg maior. Giorok și Gregorok avuseseră și înainte legături cu mișcarea muncitorească internațională. În timpul Comunei ei au primit misiunea de mare răspundere de a comanda artileria de la Montmartre și a fortului de la Issy.

Cercetări recente făcute în țara noastră au adus noi contribuții documentare privind participarea românilor la Comuna din Paris. Printre altele, eroismul medicilor români Mihail P. Georgescu și Alexandru Cociu (Coccio) — care, în ultimele zile ale Comunei, adunau răniții de pe străzi „protejați de un simplu drapel, care adesea nu era respectat de gloanțe" — a determinat sentimente de admirație și recunoștință. Printre medicii români s-a numărat, de asemenea, și medicul maior Constantin Haralambie. Au mai luptat pe baricadele Comunei, Ursulescu Nicolae, Goldștein Adolf, Manolescu C., Ulea Dimitrie, Peridi Aristide; participarea acestora și a tuturor celorlalți amintiți sau necunoscuți fiind deopotrivă o manifestare nu numai de simpatie față de cauza comunarzilor, ci o manifestare concretă de solidarizare revoluționară cu ideile și acțiunea proletariatului francez.

Chiar și după înăbușirea Comunei, ideile nobile ale acesteia au continuat

să rămînă mereu vii în inimile și conștiințele proletariatului și ale forțelor progresiste din România, exercitînd o importantă influență revoluționară asupra dezvoltării mișcării noastre muncitorești.

În cadrul cercurilor socialiste românești, aniversarea Comunei se transforma mai totdeauna într-o adevărată manifestare politică cu ample rezonanțe în opinia publică. Studenții socialiști români traduceau diferite studii cu privire la Comuna din Paris, asigurîndu-le difuzarea. Referindu-se la influența acestora, Ecaterina Arbore afirma, la 15 ianuarie 1916, în revista **„Convorbiri sociale"** : **„Generația noastră s-a educat în cîntece vechi, ea a crescut în sunetul melodiilor vechi, dar veșnic noi, ale Comunei din Paris..."**

În decembrie 1880, apăruse revista **„România viitoare"**, cu a cărei redactare fusese însărcinat Constantin Dobrogeanu-Gherea. Publicînd programul adoptat de către Congresul muncitorilor din Paris, Gherea ținea să sublinieze ideea că unele puncte programatice erau luate direct din decretele elaborate în timpul Comunei. Un interes deosebit prezintă faptul că Gherea, publicînd în 1886, în **„Revista socială"**, o schiță de program socialist, s-a călăuzit în elaborarea sa de unele decrete adoptate de comunarzi.

Începînd cu anul 1880, în fiecare primăvară, în luna martie, în România se organizau adunări în amintirea Comunei, accentuîndu-se caracterul ei proletar, în lumina ideilor emise de Karl Marx, care, admirînd inițiativa istorică a comunarzilor, subliniase spiritul de sacrificiu al muncitorilor parizieni **„care iau cu asalt cerul"**. În 1881, la împlinirea a zece ani de la Comuna din Paris, socialiștii din Iași au organizat o adunare aniversativă deosebită. Împotriva lor, guvernul liberal a luat, însă, o serie de măsuri represive : Dr. Russel a fost expulzat, frații Ioan și Gheorghe Nădejde destituiți din funcția de profesori de liceu, iar studenții Constantin Mille și Alex. Bădărău eliminați din Universitate. În fața acestor măsuri arbitrare, Ioan Nădejde declara : **„Prin aplicarea sentințelor se începe persecuția în contra socialiștilor români... Să ia seama acei care fac acest pas... Lupta pe care au început-o nu se poate termina decît prin victoria socialismului"**.

Un rol important în răspîndirea ideilor Comunei l-au avut studenții socialiști români aflați în Franța. La 18 martie 1883 „Grupul de revoluționari români din Paris" participă — la invitația „Grupului socialist revoluționar al școalelor" din Paris — la un „banchet" în amintirea Comunei. Ziua istorică de 18 martie 1871 „este scumpă democrației universale" — scria în acele zile Stan Opincă (Vintilă Rosetti) în articolul „18 martie" din **„Dacia viitoare"** (martie 1883), care apărea la Paris. Pe aceeași linie, de popularizare a ideilor Comunei, **„Revista socială"**, releva în 1884 că răscoala din Paris nu fusese izolată și că pe tot întinsul Franței neocupate de dușman, s-au manifestat cele mai vii simpatii pentru comunarzi.

În afară de articolele aniversative, organizarea în fiecare an, în lunile

MARTIE 1871
Membri ai Gărzii Naționale

martie-mai, a „banchetului" în amintirea comunarzilor, devenise o tradiție. În 1885, sărbătorirea aniversării s-a bucurat de un larg ecou. Cotidianul socialist, **„Drepturile omului"**, din 28 februarie 1885, anunța hotărîrea membrilor „Cercului de studii sociale" de a sărbători Comuna printr-o întrunire la sala „Dacia" și printr-un banchet frățesc. După cum afirma același ziar, în numărul său din 8 martie 1885, în timpul întrunirii au sosit telegrame de adeziune la manifestare „din partea mai multor tovarăși de idei din Craiova, Iași, Tulcea, Fălticeni etc., care au fost primite cu aplauze călduroase". Cu prilejul întrunirii, Const. Mille, Const. Bacalbașa, Vintilă Rosetti, Emil Frunzescu au evocat călduros eroismul comunarzilor. A luat cuvîntul, de asemenea, scriitorul Barbu Ștefănescu Delavrancea. S-au trimis telegrame ziarelor **„Cri du Peuple"** și **„Bataille"** din Franța.

La două decenii după proclamarea Comunei, aniversarea ei în România căpătase o deosebită amploare. În primăvara anului 1891, în cîteva numere consecutive, gazeta **„Munca"** publică mai multe articole, originale și traduse, consacrate Comunei din Paris și luptelor eroice ale apărătorilor ei. În 1892, aceeași publicație înscrie în paginile ei un articol al lui Paul Lafargue, intitulat „Partidul muncitorilor". Paul Lafargue, ginerele lui Marx, arăta că francezii au avut în secolul XIX trei revoluții politice : în 1830, 1848 și 1871. Exprimîndu-și profundul său regret că ele nu au izbîndit, el scria **„Nu întotdeauna va fi așa. Va veni momentul cînd clasa muncitoare conștientă și organizată va putea să se folosească de revoluție spre binele său..."** În primăvara aceluiași an (1892), la Ploiești, Anton Bacalbașa ține o conferință cu subiectul „Comuna din Paris".

Începînd din 1893, după crearea primului partid al clasei muncitoare din România, în amintirea Comunei încep să fie organizate mari întruniri aniversative. Presa socialistă, și în mod special **„Lumea nouă"**, publică în fiecare an numeroase articole de evocare și analiză a desfășurării primei revoluții proletare. Împotriva manifestărilor de simpatie și de solidarizare cu idealurile Comunei, guvernele reacționare recurgeau la tot felul de măsuri represive. Astfel, în martie 1895, o întrunire organizată la Galați în acest scop a avut loc sub supravegherea organelor polițienești. În anul 1897, revista **„Mișcarea socială"**, condusă de Panait Mușoiu și Panait Zosîn, ca și ziarul **„Lumea nouă"** publică, pe lîngă articole aniversative, o suită de portrete ale unor eroi ai Comunei. Cu prilejul împlinirii unui an de la moartea lui Jules Vallès, de pildă, **„Mișcarea socială"**, în primul său număr pe 1897, evocă măreția acestui luptător revoluționar.

La începutul secolului nostru, o dată cu înființarea, în 1902, a cercurilor „România muncitoare", cu avîntul organizării sindicatelor muncitorești, aniversarea Comunei din Paris se transformă tot mai mult într-un prilej de abordare a unor probleme teoretice și practice ale mișcării noastre revoluționare, în plină dezvoltare. Dacă în 1905, aniversarea Comunei s-a împletit — în presa muncitorească și progresistă — cu ample comentarii în legătură cu revoluția burghezo-democratică din Rusia, în 1907, marea răscoală a țăranilor din România a prilejuit, de asemenea, apariția unor articole în care se sublinia importanța istorică a Comunei. În februarie 1908, o dată cu intrarea „României muncitoare" în al patrulea an de existență și împlinirea unui an „de la marile evenimente sîngeroase din 1907", s-a hotărît să se sărbătorească pe larg Comuna din Paris, **„acest eveniment istoric al mișcării socialiste revoluționare internaționale"**.

După reorganizarea, în 1910, a partidului clasei muncitoare din România, cu prilejul aniversării Comunei, s-a pus tot mai mult accentul pe caracterul proletar și socialist al acesteia. În paginile presei muncitorești erau reproduse aprecierile a diferiți conducători ai mișcării muncitorești internaționale asupra învățămintelor care trebuiau trase din experiența Comunei din Paris. Astfel, în 1910, gazeta **„România muncitoare"** publică un articol intitulat **„Bebel și Comuna"**, amintind, printre altele, declarația făcută de August Bebel în Reichstagul german, la 25 mai 1871, care se termina cu strigătul de luptă al proletariatului parizian : **„Război palatelor, pace colibelor, moarte mizeriei și trîndăviei"**. În 1911, la aniversarea a 40 de ani de la Comuna din Paris, **„România muncitoare"** sublinia faptul că proletariatul se va întoarce mereu și mereu cu gîndul spre glorioasele timpuri ale primei republici muncitorești. În același număr al publicației, dr. Ecaterina Arbore publică un interesant articol cu privire la faptele eroice ale comunarzilor. În același timp, în suplimentul cultural, intitulat **„Lumea nouă"**, Teodor Iordăchescu publică o traducere liberă (sub iscălitura ARM) a poemului lui Eugène Pottier, intitulat **„Comuna din Paris"**. Tot în **„Lumea nouă"**, din 5 martie 1911, într-un articol intitulat „Comuna din Paris",

C. C. Petrescu releva faptul că acest eveniment apare ca un moment istoric înălțător, ce trebuie aniversat **„ca prima luptă de avanpost dată de proletariatul conștient"**.

Merită, de asemenea, menționat faptul că în anul 1913, Editura socialistă tipărește o broșură intitulată „Comuna din Paris". Lucrarea cuprinde trei studii : „Luptele proletariatului francez dinaintea Comunei", de dr. C. Racovski, „Istoricul și însemnătatea Comunei", de dr. Ottoi-Călin și „Martirii Comunei" de dr. Ecaterina Arbore.

Și în anii următori, presa socialistă a continuat să consemneze evenimentul măreț al Comunei din Paris. În 1915, cu prilejul împlinirii a 10 ani de apariție a ziarului **„Lupta"**, M. Gh. Bujor scria următoarele : **„Acum mai ales, cînd e atît de proaspătă în noi amintirea marelui fapt proletarian al Comunei din Paris, ieșit dintr-un război nenorocit, și cînd trăim în vremea unui război catastrofal din care poate să iasă o mai mare și triumfătoare Comună, astăzi, mai mult decît oricînd, să ne strîngem în jurul stindardului nostru, să-i dăm toată vigoarea și tot avîntul de care are nevoie în luptele ce-l așteaptă"**.

Crearea Partidului Comunist Român, în mai 1921, a marcat ridicarea pe o treaptă mai înaltă a manifestărilor de solidaritate ale mișcării muncitorești din țara noastră cu idealurile Comunei din Paris. Sărbătorirea, an de an, a Comunei a reprezentat, deopotrivă, un prilej de omagiere a eroismului revoluționar și a jertfelor comunarzilor și de analizare, din perspectiva istoriei, a învățămintelor primei revoluții proletare din lume.

Ecoul pe care Comuna din Paris l-a avut în țara noastră, larga solidarizare a muncitorilor și opiniei publice progresiste cu lupta proletariatului francez se înscriu ca un moment important în istoria tradițiilor înaintate, internaționaliste, cu adînci rădăcini în trecut, ale mișcării comuniste, muncitorești și democratice din România.

Ion FELEA

RELATĂRILE UNUI MARTOR OCULAR

EROICUL SFÎRȘIT AL COMUNEI

Henri Dunant

Evocarea pe care o publicăm alăturat (reprodusă după cotidianul „La Tribune de Genève") reprezintă o pagină inedită din memoriile lui Henri Dunant (1828—1910), publicist elvețian și militant pe tărîm obștesc, personalitate de al cărui nume este legată întemeierea Crucii Roșii Internaționale. Datorită stăruințelor lui Dunant a fost elaborată în 1863 așa-numita Convenție de la Geneva, primul document internațional care instituia obligația de a se acorda asistență medicală răniților în timp de război, indiferent din ce tabără ar face parte. Aflat în zilele Comunei la Paris, Dunant a fost martor ocular al eroismului comunarzilor și al sîngeroasei represiuni contrarevoluționare care a înecat în sînge Parisul răsculat. În însemnările sale, autorul precizează că a adăugat propriilor sale constatări unele episoade care i-au fost relatate de alți martori oculari ai evenimentelor.

Mă întorceam la Paris în mijlocul unor evenimente grave. Versaillezii[1]) pătrunseseră în oraș. Începea săptămîna infernală a represiunii. Această represiune nemiloasă a durat de duminică 21 mai pînă duminică 28 mai. Ea s-a terminat prin scene groaznice, care au transformat Parisul într-un abator uman.

În seara de 21 mai, Dombrowski, comandantul șef al trupelor Comunei, a trimis orașului Paris un mesaj anunțînd intrarea versaillezilor prin Porte d'Auteuil. Apărarea neglijase acest punct al incintei fortificate, bizuindu-se probabil pe bateriile de la Montretout și de la Bréteuil. În cursul nopții, bătrînul Delescluze, delegat pentru problemele războiului, a redactat o proclamație chemînd pe toți parizienii la arme pentru luptele de stradă. Același lucru l-a făcut Comitetul Salvării Publice. În zorii zilei de luni, proclamațiile au fost afișate pe zidurile Parisului. Luni 22 mai, baricadele în curs de construire au fost terminate și se ridicau altele noi.

În dimineața de marți 23 mai, cartierul Montmartre a fost ocupat, după ce suferise un bombardament violent. Belleville, Buttes Chaumont și Villette au avut aceeași soartă. Marea baricadă din Rue Royale, în imediata apropiere a locuinței mele, a fost cucerită în cursul nopții. Cei 300 de comunarzi care o apărau s-au refugiat în biserica Madeleine. Un detașament al armatei versailleze a distrus cu lovituri de tun porțile bisericii. Cei 300 au fost uciși sau mascrați în timp ce se apărau. Tot marți a fost cucerit fortul Montrouge, apoi cartierul Montrouge. La fel s-a întîmplat cu piața Vendôme, cu piața Trinité etc.

■

După părerea mea, nu există o mare deosebire între insurgenții din cele trei glorioase revoluții precedente. Același popor parizian, același curaj, același entuziasm... Iată cîteva episoade.

În Rue Hautefeuille : „Predă-te !" strigă mai mulți soldați unui băiat foarte tînăr, avînd abia 16 ani. „Nu ! Nu !" răspunde el și, continuînd să se apere, este ucis pe treptele unei biserici. Un altul, de 15 ani, un adevărat „gavroche" parizian, își ride de soldații care îl vor împușca... și cade pentru totdeauna.

În arondismentul 10 este cucerită o baricadă ; toți membrii gărzii naționale care o apărau, luați prizonieri, sînt puși cu spatele la zid și împușcați. E un mijloc mai expeditiv. Pentru paza acestor oameni ar fi trebuit imobilizată o parte a trupei... De altfel, represiunea trebuie să se desfășoare fără slăbiciuni... Totuși, rămîne un luptător, un băiat de 14 ani, aproape un copil, palid și firav, așa cum sînt mulți mici parizieni. E pus cu spatele la zidul celei mai apropiate case. Băiatul, adresîndu-se ofițerului care comandă, îi dă un ceas de argint, rugîndu-l să-l predea mamei lui, portăreasă la una din casele vecine. Văzîndu-l atît de tînăr, ofițerul îi spuse : „Du-te singur băiete". Acesta plecă imediat, se întoarse peste cîteva minute răsuflînd din greu și se așează cu spatele la zid, spunînd ofițerului surprins și tulburat : „Iată-mă, căpitane". Copilul nu a mai fost împușcat, dar a fost luat prizonier...

Într-un alt loc, cinci membri ai Gărzii Naționale, prizonieri, sînt aduși în fața unui alt căpitan. Patru dintre ei sînt împușcați pe loc. Al cincilea este tot un băiețaș ; căpitanul îl ia prizonier. Dar copilul vrea să împartă soarta tovarășilor săi : arată un livret de membru al Gărzii Naționale și este împușcat ca și ceilalți...

În apropiere de Porte Saint-Martin, o baricadă rămasă aproape fără apărători e pe punctul de a fi cucerită de armată, care aruncă asupra ei o grindină de gloanțe. Drapelul roșu înfipt în pavaj cade ; un comunard renunță să mai tragă și ridică drapelul. După ce l-a fixat între pietre, se sprijină de un butoi și rămîne un moment în picioare, nemișcat, pe grămada de bolovani care alcătuiau baricada pe jumătate dărîmată. „Ai obosit ?" îl întreabă unul dintre tovarășii săi. „Nu, răspunde el. Mă sprijin ca să rămîn în picioare atunci cînd voi fi ucis".

■

Miercuri 24 mai, răsculații se apărau pe străzi și, pretutindeni unde puteau s-o facă, luptau cu disperare. Armata se ferise să ocupe Rue de Rivoli ; în acel moment, trupele se îndreptau pe străzi ocolite spre primăria centrală a orașului Paris unde, în tot cursul zilei, aveau să se desfășoare lupte înverșunate. În clădirea primăriei fusese stocată o mare cantitate de muniții, iar în jurul ei fuseseră executate importante lucrări de apărare. Primăria a fost incendiată ; s-a produs o explozie puternică.

Delescluze, împreună cu Comitetul Salvării Publice — vreo 20 de membri ai Comunei — s-au instalat la primăria arondismentului

[1]) Trupele represiunii

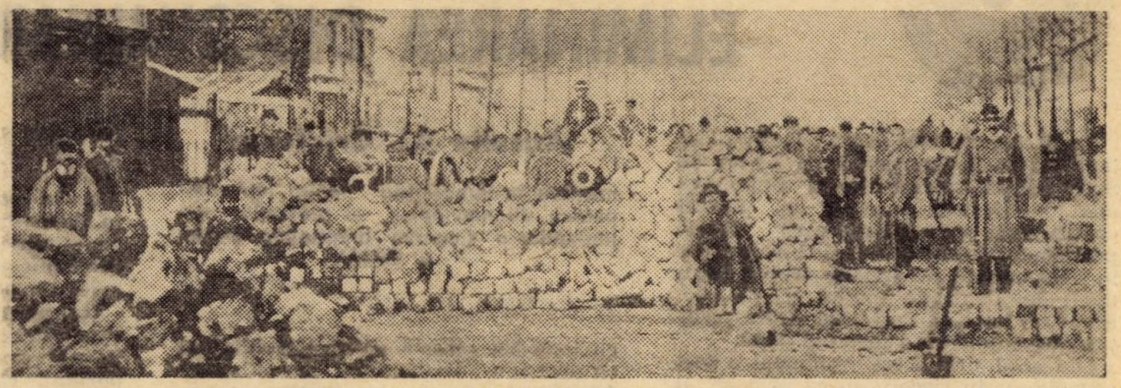

PARISUL PE BARICADE
„Trăiască Comuna !"

11. Luptele din noaptea de miercuri au fost luminate de incendii, linia de apărare a comunarzilor fiind în special Castelul de apă și Bastilia.

Un membru al Comunei povestește că toți răniții care se aflau la spitalul Saint-Antoine au fost ridicați și împușcați în curte și că în aceste zile funeste s-a procedat la fel în toate așezămintele spitalicești.

Un alt fapt : într-un mare spital, directorul nu părăsise Parisul considerînd că era de datoria sa să rămînă la post și să nu se refugieze la Versailles. Spitalul era înțesat cu comunarzi răniți. Un ofițer sosește și îi spune : „Trebuie să împușcăm 300 de oameni răniți mai ușor". Directorul răspunde : „Aici nu avem insurgenți, avem doar bolnavi". „Fiți prudent — continuă comandantul — sînteți poate unul dintre ei ?".

În aceste zile de vărsări de sînge era imposibil să faci auzit limbajul omeniei...

Nu departe de fîntîna Saint-Michel se înalță o baricadă. Un bărbat este ultimul ei apărător. Alături de el flutură un drapel roșu înfipt într-o grămadă de pietre. Rămîne singur. Își consumă ultimele cartușe, în ciuda gloanțelor care șuieră în jurul său. Dar versaillezii, credincioși tacticii care le-a reușit aproape întotdeauna, au ocolit baricada. „Predă-te !", îi strigă ei înconjurîndu-l cu un cerc de baionete. El, mîndru, încrucișîndu-și brațele pe piept, le aruncă o privire disprețuitoare și le spune : „Nu vin de la Sedan[2]). Împușcați-mă !". Soldații trag în plin.

■

La 26 mai este incendiată gara Lyon, iar în cursul serii sînt cucerite baricadele de pe bulevardele Voltaire, Phillippe-Auguste și de Charonne, ca și acelea care apără bulevardele din jurul Bastiliei, unde sînt adunate grămezi de cadavre ale comunarzilor morți în cursul luptelor.

Probabil că, în vreme ce parcam strada Turbigo, se petrecea, foarte aproape de noi, următorul fapt relatat de un englez, student în medicină, martor imparțial care se afla într-o ambulanță la Castelul de Apă. El a văzut un batalion de femei înarmate cu carabine, care înaintau în pas alergător strigînd „Trăiască Comuna !". Aceste amazoane trăgeau minunat de bine, spune el. Luptau cu înverșunare și am avut durerea să văd cum 52 dintre ele au fost împușcate, după ce fuseseră înconjurate și dezarmate de trupe. Am văzut cum au fost împușcați vreo 60 de bărbați în același loc și în același timp cu femeile.

Am asistat și la un mic incident mișcător, care m-a tulburat profund. În timp ce Parisul ardea în noapte, iar tunurile bubuiau, o femeie sărmană se zbătea într-o căruță și plîngea amarnic. I-am oferit un pahar cu vin și o bucată de pîine. A refuzat spunînd : „Pentru puținele clipe pe care le mai am de trăit, nu merită". Am văzut cum biata femeie era dusă de patru soldați, care au dezbrăcat-o repede de haine. Apoi am auzit vocea poruncitoare a ofițerului comandant, care interoga femeia, spunînd : „Ai ucis soldați de-ai mei !". Femeia i-a răspuns pe un ton aspru : „Dumnezeu să mă pedepsească pentru că nu am omorît mai mulți ! Aveam doi fii la fortul de la Issy și doi la Neuilly ; i-ați ucis pe toți patru. Soțul meu a murit pe baricada asta. Acum puteți face cu mine ce vreți". Nu am ascultat mai mult ; m-am îndepărtat tîrîndu-mă, dar nu destul de repede pentru a nu auzi comanda : „Foc !", care mi-a arătat că totul se terminase.

■

Acești oameni din popor și femeile lor luptă cu înverșunare, credincioși drapelului lor, însîngerat, pe care îl numesc drapelul libertății. Împotriva lor se duce un război nemilos, necruțător, un adevărat război de exterminare, cu toate grozăviile lui. Trebuie s-o spunem deschis, căci acesta este adevărul. Cei care l-au ordonat se laudă cu el și consideră că îndeplinesc o datorie sacră : toți membrii Comunei, sau simpatizanții ei, trebuie împușcați...

În seara de vineri 26, comunarzii sînt înconjurați la Belleville, Menilmontant și Charonne. Piața Tronului este cucerită ; aici sînt împușcați 700 de oameni.

Versaillezii împînzesc Parisul cu „tribunale de urgență". Sînt interogați toți arestații : bărbați, femei, copii. Judecătorul șef din arondismentul VIII — cel mai aristocratic, dacă nu mă înșel — este un prieten al meu, tînărul conte de Prez. Datorită lui sînt la curent cu tot ce se petrece. Multe femei care nu au absolut nimic de-a face cu Comuna sînt arestate fără nici un motiv, fie de trupă, fie de civili zeloși și uneori de executorii unei răzbunări oculte. Contele de Prez îmi descrie indignarea, mînia, furia lor.

Majoritatea judecătorilor șefi nu manifestau prea multă delicatețe. Interogatoriul nu dura mai mult de 10 minute. Judecătorul-șef spunea : „Transferați la brigadă", ceea ce însemna : „Luați prizonierul și împușcați-l".

Sîmbătă după-amiază, miss Murray, nepoată a contesei de Prez, aflîndu-se la d-na Lafont, unde locuiește, și-a exprimat dorința să vadă unul din acele lungi convoaie de prizonieri, însoțiți de militari pînă la Versailles, asemenea unor vite, și despre care toată lumea vorbește. Sînt șiruri de mai multe sute de prizonieri civili, unii legați patru cîte patru, alții cu mîinile legate la spate. Ajunși pe bulevardul Malesherbes, vedem un convoi foarte numeros, alcătuit din civili și escortat de dragoni, cu pistolul încărcat în mînă. E un spectacol cît se poate de dramatic. Toți sînt în capul gol.

Îi urmăm pînă la Passy.

Ajunși în piață, pe un soare arzător, toți sînt puși în genunchi și rămîn așa vreo zece minute, nemișcați.

La Versailles e și mai rău : prizonierii sînt copleșiți de insulte, persoane din asistență îi lovesc cu umbrelele. Corespondentul ziarului „Frankfurter Gazette" spune : „Am aflat printr-un funcționar al guvernului, care nu are o inimă prea miloasă, despre comportarea unei companii de soldați din tabăra de la Satory ; atunci cînd în această tabără se manifestă vreun semn de agitație printre prizonieri, ei își descarcă imediat armele în mulțimea deținuților".

■

Într-o zi, în apropiere de Place de la Madeleine, pe un timp minunat, am întîlnit trei dricuri cu comunarzi. Fiecare era împodobit cu 12 drapele de un roșu sîngeriu, avînd la vîrf panglici de doliu ; pe fiecare sicriu erau depuse cîteva ramuri de verdeață, armele și uniforma defunctului. Cortegiile erau precedate de o fanfară care intona marșuri funebre și Marsillieza, fiind urmate solemn de companii de gărzi naționale ; poporul venise în număr mare, deși poate se cam temea.

Duminică 28, spre ora 4 după-amiază, totul se terminase, Comuna era înfrîntă.

25 000 comunarzi uciși în cursul războiului civil.
30 000 împușcați sau mitraliați.
20 000 prizonieri.
30 000 arestați.

[2]) Aluzie la înfrîngerea suferită la Sedan de trupele lui Napoleon al III-lea

ZIUA INTERNAȚIONALĂ PENTRU ELIMINAREA DISCRIMINĂRII RASIALE

Aureliu Al. Cristescu

membru în Subcomisia pentru lupta împotriva discriminărilor și protecția minorităților a Comisiei drepturilor omului a O.N.U.

La 21 martie 1960, a avut loc tragicul incident de la Sharpeville în Africa de Sud ; poliția a deschis focul împotriva unei manifestații pașnice de protest contra legii sud-africane care obligă persoanele de culoare să aibă asupra lor în permanență un **laissez-passer,** document de identitate special. 69 de persoane au fost omorîte și 180 rănite, printre care numeroase femei și copii.

Din anul 1966 acest eveniment a fost comemorat în fiecare an ca urmare a hotărîrii Adunării Generale a O.N.U., de a institui data de 21 martie ca **Zi internațională pentru eliminarea discriminării rasiale.**

Proclamarea acestei zile internaționale face parte dintre măsurile pe care Organizația Națiunilor Unite le-a luat pentru a promova egalitatea rasială și eliminarea discriminării rasiale, pe baza dispozițiilor Cartei cu privire la respectarea drepturilor omului și a libertății fundamentale pentru toți „fără distincție de rasă, sex, limbă sau religie".

Se cuvin în mod deosebit menționate în cadrul acestor eforturi și măsuri două documente internaționale, de cea mai mare însemnătate pentru lupta împotriva rasismului sub toate manifestările sale : — **Declarația Națiunilor Unite asupra eliminării tuturor formelor de discriminare rasială** și **Convenția internațională cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială.**

În acest an, Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale are loc în cadrul **Anului internațional al luptei contra rasismului și a discriminării rasiale,** proclamat de Adunarea Generală a O.N.U., care, cu contribuția unui număr de state, printre care și România, a elaborat și un program cu privire la observarea sa. Obiectul acestui An internațional este de a realiza progrese substanțiale în eliminarea discriminării rasiale sub toate formele sale și în toate manifestările, fiind o expresie a solidarității internaționale cu cei care luptă contra rasismului.

Adunarea Generală a O.N.U. a subliniat în importante documente adoptate la cea de a XXV-a sesiune a sa că țările și popoarele oprimate luptînd împotriva colonialismului, neocolonialismului și discriminării rasiale sînt îndreptățite să ceară și să primească orice ajutor moral și material de care au nevoie în conformitate cu scopurile și principiile Cartei și că orice stat are obligația de a se abține să recurgă la orice măsură de constrîngere pentru a lipsi popoarele de dreptul de a decide de ele însele.

În unele părți ale lumii, chiar în state care se consideră dintre cele mai civilizate, oamenii sînt supuși practicilor discriminatorii, segregării și separării pe baze rasiale, impuse de unele guverne prin măsuri legislative, administrative sau de altă natură și sînt propagate doctrinele superiorității rasiale și ale expansiunii teritoriale.

Politica nefastă a apartheidului și a discriminării rasiale violează însă drepturile umane elementare și constituie o crimă împotriva conștiinței și demnității omenirii. La sesiunea din 1970, **Subcomisia pentru lupta împotriva discriminărilor și protecția minorităților** a condamnat cu hotărîre această politică, subliniind că doctrina apartheidului este științific falsă și că aplicarea ei constituie o crimă împotriva umanității și pune în pericol pacea și securitatea internațională, iar Adunarea Generală a O.N.U. a reafirmat hotărîrea statelor de a nu cruța nici un efort, inclusiv prin acordarea de sprijin acelora care luptă împotriva acestei politici, pentru a asigura eliminarea apartheidului din Republica Sud-Africană.

În scopul eliminării rapide a discriminării rasiale din lume și de a asigura înțelegerea și respectul datorat demnității persoanei umane, Națiunile Unite au recomandat adoptarea unor măsuri naționale și internaționale.

Imediat după 23 August 1944, în România au fost acordate locuitorilor aparținînd naționalităților conlocuitoare aceleași drepturi ca și celorlalți cetățeni. **Constituțiile din 1948, 1952 și 1965** au ridicat la rang de prevederi fundamentale nediscriminarea națională, egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor țării și asigurarea pentru naționalitățile conlocuitoare a posibilităților de dezvoltare multilaterală în statul român. Promovarea apropierii între naționalități a fost ridicată la rangul de politică de stat a cărei aplicare este urmărită prin toate mijloacele și în toate domeniile vieții politice, economice, sociale și culturale.

„Printre marile realizări din anii socialismului — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, în cadrul expunerii prezentate la 19 februarie a.c. la plenara Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană — **se numără și rezolvarea marxist-leninistă a problemei naționale în România. Cred că putem să afirmăm cu mîndrie că în soluționarea acestei probleme am obținut realizări de seamă, evidente pentru toată lumea.**

Noi pornim de la faptul că, în condițiile făuririi socialismului, problema națională continuă să joace un rol important, că trebuie să-și găsească o soluționare corespunzătoare pe baza învățăturii marxist-leniniste privind asigurarea adevăratei egalități în drepturi. Numai socialismul poate crea cu adevărat condiții pentru realizarea unei reale egalități în drepturi între toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, deoarece el a lichidat exploatarea omului de către om, a trecut mijloacele de producție în mîna poporului și a asigurat ca oamenii muncii — stăpîni ai bunurilor materiale, ai produsului social — să se bucure din plin și în mod egal de toate binefacerile socialismului".

Pe plan internațional, România militează cu fermitate pentru eliminarea oricăror forme de discriminare rasială în interesul promovării păcii, al cooperării și progresului în lume. În cursul negocierii, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, a Declarației și Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, delegațiile române au sprijinit în mod hotărît adoptarea acestor importante documente internaționale, dînd glas poziției țării noastre care acționează pentru înlăturarea oricăror forme de discriminare rasială și care, prin măsuri concrete, a eliminat nu numai manifestările discriminatorii de natură rasială, dar și cauzele economice, politice și sociale care le-ar putea genera. În acest spirit, Republica Socialistă România a devenit parte la Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială. Ea este, de asemenea, parte la **Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățămîntului,** adoptată la Paris, la 14 decembrie 1960.

Interesul manifestat de țara noastră pentru promovarea spiritului de apropiere între popoare este reflectat și în inițiativele din cadrul O.N.U. și U.N.E.S.C.O. referitoare la problema tineretului, care s-au materializat prin adoptarea **Declarației Adunării Generale a O.N.U. referitoare la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, de respect reciproc și înțelegere între popoare,** ca și a rezoluției Conferinței internaționale a drepturilor omului, ținută la Teheran între 22 aprilie și 13 mai 1968, intitulată : **„Instruirea tineretului în spiritul respectului față de drepturile omului".**

Importantele realizări ale României, prin asigurarea în fapt a egalității depline în drepturi a tuturor membrilor societății noastre, ca și poziția sa militantă pe plan internațional împotriva rasismului și a discriminării rasiale reprezintă, în Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale, un mesaj cu profundă rezonanță de afirmare a drepturilor fundamentale ale omului, a demnității și valorii persoanei umane, pretutindeni în lume.

APARTHEID
Un autobuz la Johannesburg : „Numai pentru negri".

ECONORAMA

De la „Fiat-124“ la „Jigulii“

„O tînără şi cochetă italiancă, obişnuită cu minijupă şi toc înalt, a fost îmbrăcată cu bocanci grei şi cojoc şi a fost trimisă să lucreze în taigaua rusă“. Această remarcă metaforică — referitoare la autoturismul „Jigulii“ produs, după o licenţă Fiat, de uzina „Voljski“ din oraşul Togliatti de pe malurile Volgăi, — aparţine unui ziarist italian. Citînd-o, revista „Uniunea Sovietică“ aprecia că, datorită „bocancilor grei şi cojocului“ — soluţiile tehnice adoptate — autoturismul se va comporta ireproşabil în condiţiile asprei ierni din taigaua rusă, iar posesorii lui vor fi pe deplin satisfăcuţi. Folosirea în sistemul de răcire a unui lichid care nu îngheaţă nici la cele mai năpraznice geruri, precum şi o serie de alte adaptări îl deosebesc pe „Jigulii“ de modelul său — autoturismul „Fiat-124“. Uzina din Togliatti — unul din ilustrativele exemple ale largii cooperări economice sovieto-italiene — va produce un automobil la 25 de secunde, adică 2 100 în 24 de ore sau 660 000 pe an. Ea va contribui substanţial la atingerea cifrei prevăzute în proiectul de directive al noului plan cincinal sovietic privind producţia de automobile : 2—2,1 milioane în 1975.

Untul de la antipod

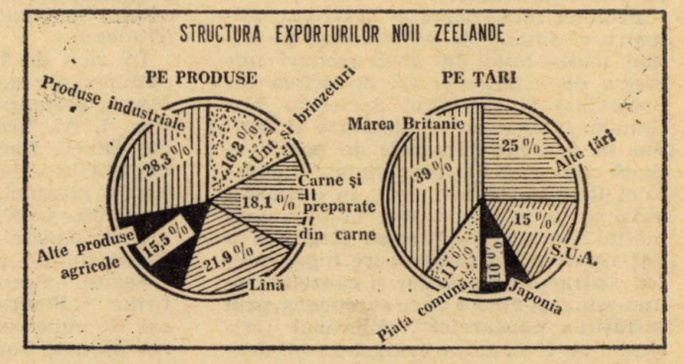

Dintre ţările care vor resimţi cel mai acut efectele eventualei aderări a Marii Britanii la Piaţa comună, se pare că Noua Zeelandă se află pe primul loc. Graficele alăturate explică motivele. Marii Britanii îi sînt destinate aproape 40 la sută din exporturile neo-zeelandeze, iar din totalul exporturilor, produsele agricole şi derivatele lor reprezintă practic 70 la sută ; or, în cazul intrării în C.E.E., Marea Britanie va fi obligată să absoarbă surplusurile de produse agricole din Piaţa comună. Cei mai afectaţi vor fi exportatorii de produse lactate, de unt în special, 85 la sută din exporturile de unt neo-zeelandeze fiind îndreptate în prezent către Marea Britanie. În calea acestor exporturi se ridică ameninţători „munţii de unt“ din Piaţa comună.

„Apollo“ şi ţigările

Compania „Pan American“, care reţine locuri pentru zboruri interplanetare, a sistat zilele trecute orice înscriere, apreciind că nu va putea onora cererile ajunse deja la cifra astronomică de 90 000. Unii au spus că simplul fapt al existenţei celor 90 000 de înscrieri ar putea constitui un argument serios contra celor care consideră neîndreptăţit efortul financiar pentru cucerirea spaţiului cosmic avînd în vedere beneficiile deocamdată prezumtive. Dar, dincolo de orice fel de glumă — sînt de părere partizanii continuării sprijinirii programelor spaţiale —, pe lîngă beneficiile reale pe care cucerirea spaţiului cosmic le poate avea, efortul financiar făcut pînă în prezent nu poate căpăta nicidecum un calificativ de genul „imens“, „considerabil“. În fond, se argumentează, programul „Apollo“, de pildă, a costat 40 de miliarde de dolari pe o perioadă de zece ani, ceea ce înseamnă patru miliarde în medie anual, adică aproximativ 0,5 la sută din produsul naţional brut american şi doar 2 la sută din buget. Dar, în acelaşi timp, americanii cheltuiesc aceeaşi sumă anual pentru a-şi procura ziare, de două ori mai mult pentru telefoane, de trei ori mai mult pentru ţigări şi, oricum, sînt impuşi în calitate de contribuabili să cheltuiască de 20 de ori mai mult pentru programele militare.

„Bad year“ pentru „Goodyear“

Pentru marea companie americană „Goodyear“ nu este un simplu joc de cuvinte. Dacă pînă în prezent poziţia sa dominantă pe piaţa occidentală a cauciucului făcea să existe o corespondenţă aproape deplină între bilanţurile ei anuale şi denumirea pe care o poartă („an bun“), în 1971 se pare că se va consemna o sensibilă zdruncinare a acestei „corespondenţe“. În 1971 se anunţă a deveni efectivă fuziunea, proiectată mai de mult, a principalilor ei concurenţi europeni : compania britanică „Dunlop“ şi cea italiană „Pirelli“. Împreună, acestea vor lansa pe piaţă produse (în special anvelope) în valoare de peste 2,3 miliarde dolari, ameninţînd serios poziţiile lui „Goodyear“ (3 miliarde dolari). În timp ce „Dunlop“ şi „Pirelli“ îşi vor păstra fiecare preponderenţa pe pieţele lor „tradiţionale“, este prevăzut ca cele două companii să acţioneze potrivit unei strategii comune pe alte pieţe şi, în primul rînd, pe cea americană. La „Goodyear“ se vorbeşte despre un „bad year“ („an rău“)...

Rubrică realizată de Ilie ŞERBĂNESCU

TREI DECENII DE LA MOARTEA LUI NICOLAE TITULESCU

— mărturii inedite —

„Aparent departe de țară, am dus de fapt țara acolo unde mă aflam și, pe cît a stat în puterile mele, am impus-o atenției internaționale".

NICOLAE TITULESCU

În noaptea de 17 spre 18 martie 1941, Nicolae Titulescu se stingea din viață, departe de țară, unde se afla de mai mulți ani. Murea la numai 59 de ani, după o activitate îndelungată pusă în slujba intereselor națiunii române, a păcii, securității, înțelegerii și cooperării internaționale.

Profesor universitar la 22 de ani, ministru de finanțe la 35, diplomat de cea mai înaltă talie, în două rînduri ministru de externe și tot de atîtea ori președinte al Adunării Societății Națiunilor la Geneva — **„luminat și condus de o adîncă dragoste de patrie** — după cum sublinia președintele Academiei Române în mai 1941, în discursul omagial pe care îl rostea în plenumul înaltei instituții — **Nicolae Titulescu a dat viguroase și răsunătoare lupte pentru apărarea drepturilor și cauzelor românești..., pentru o pace europeană prin înfrățirea popoarelor". Adevărul** (oricare i-ar fi fost întruchiparea) **și dragostea de patrie** (oricare ar fi fost riscurile) i-au fost lui Nicolae Titulescu crezuri în viață și prevederi testamentare după moarte. Testamentul însuși a fost pentru el **„opera unui om prin mintea căruia n-a trecut nici o dată, dar absolut nici o dată, un alt gînd decît acela în legătură cu interesele Țării și Neamului Românesc". „Sub haina internațională** — va mărturisi Nicolae Titulescu **— am purtat flamura românească, simțind, cugetînd și vorbind ca un pămîntean".**

Mărturii documentare inedite, aflate în fondurile arhivistice ale Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România, permit a desluși, din perspectiva timpului, noi trăsături ale personalității omului de știință și diplomatului Nicolae Titulescu.

În ziua de 31 mai 1930, un Colegiu extraordinar de candidare — din care făceau parte, printre alții, Grigore Antipa, I. Al. Brătescu-Voinești, G. Bogdan-Duică, Dimitrie Gusti, Sextil Pușcariu, Gheorghe Țițeica și alții — supunea plenului academic propunerea de a alege pe Nicolae Titulescu ca membru de onoare al Academiei Române. Recomandînd primirea în Academie, Colegiul extraordinar de candidare afirma : **„Pentru strălucita activitate, așa de cunoscută, dezvoltată în favoarea națiunii române, atît în țară cît și în străinătate și în special în numeroase adunări internaționale propunem să fie ales membru de onoare dl Nicolae Titulescu, distinsul jurisconsult și diplomat, a cărui personalitate este atît de elogios apreciată pretutindeni".**

Acest act — consacrînd înalta apreciere de care omul politic și diplomatul român se bucura din partea înaltului for științific al țării — avea să capete însă semnificații și mai adînci. În anul 1935, o dată cu alegerea lui Nicolae Titulescu ca membru activ al Academiei Române. **„Domnia-sa este, fără discuție, un mare învățat și unul dintre cei mai distinși juriști ai noștri** — se sublinia în actul prezentat la 28 mai 1935 spre ratificare plenului academic. **Încă din tinerețe, lucrarea sa ESSAI SUR UNE THÉORIE GÉNERALE DES DROITS ÉVENTUELS l-a așezat între cercetătorii de seamă ai chestiunilor juridice. De atunci a dezvoltat o activitate continuă și de mare importanță în acest domeniu. Profesor de drept civil, conferențiar, publicist a adus contribuții originale în specialitatea drentului (...) Situația înaltă — și foarte măgulitoare pentru noi — pe care a avut-o la Societatea Națiunilor (...) în genere, strălucita sa activitate, dezvoltarea în acea instituție, precum și la atîtea conferințe internaționale, activitate constantă și în publicațiile oficiale, l-au consacrat — pe bună dreptate — ca unul din cei mai valoroși specialiști în dreptul internațional. Pentru marile sale merite a fost ales membru în diferite instituții și organizații științifice din străinătate. Pe lîngă valoarea sa ca om de știință și activitatea-i rodnică în domeniul vieții internaționale, pe lîngă participarea la mari acte istorice, trebuie să menționăm și pasiunea cu care muncește pentru triumful ideii de pace. (...) Socotesc — dar — că Academia Română trebuie să-l onoreze, chemîndu-l în rîndurile membrilor ei activi."** Și, în aplauzele celor prezenți. Adunarea proclama ales pe Nicolae Titulescu ca membru activ al Academiei Române. Între cei de față se aflau Grigore Antipa, George Enescu, Octavian Goga, Dimitrie Gusti, Nicolae Iorga, Gheorghe Marinescu, Simion Mehedinți, Dimitrie Pompei, Sextil Pușcariu, Emil Racoviță, Mihail Sadoveanu, Gheorghe Țițeica și alții.

Nicolae Titulescu va da la rîndul său o înaltă prețuire actului forumului academic manifestîndu-și aceste sentimente în numeroase rînduri. **„Exprim Secțiunii istorice adînca recunoștință pentru marea onoare ce-mi face propunîndu-mă membru activ al Academiei Române și vă trimit consimțămîntul meu, odată cu mulțumirile mele"** — telegrafia Nicolae Titulescu Academiei Române, în acele zile ale anului 1935. Doi ani mai tîrziu, în anul 1937, el scria Academiei : **„În octombrie voi fi în țară. Voi participa la lucrările d-voastre. Voi face comunicări la Academie înainte de discursul oficial de recepție ce ar fi trebuit să țin mai de mult. Vă pot în-**

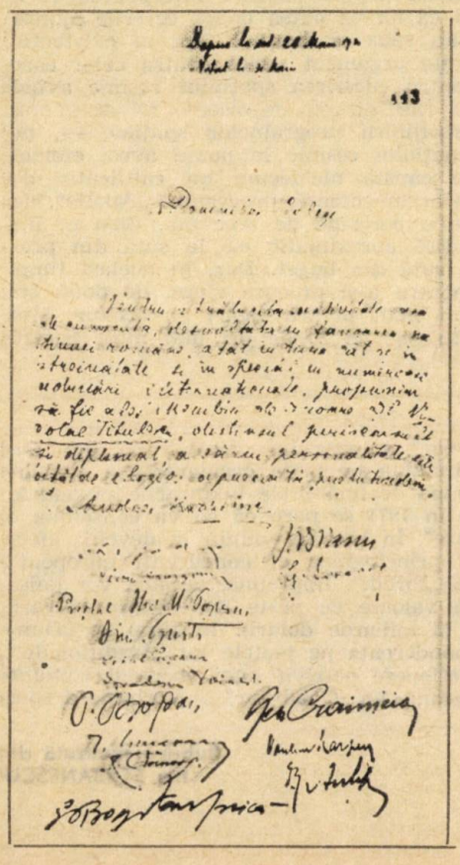

Facsimil după propunerea adresată de membrii colegiului extraordinar de candidare privind alegerea lui Titulescu în calitate de membru de onoare al Academiei

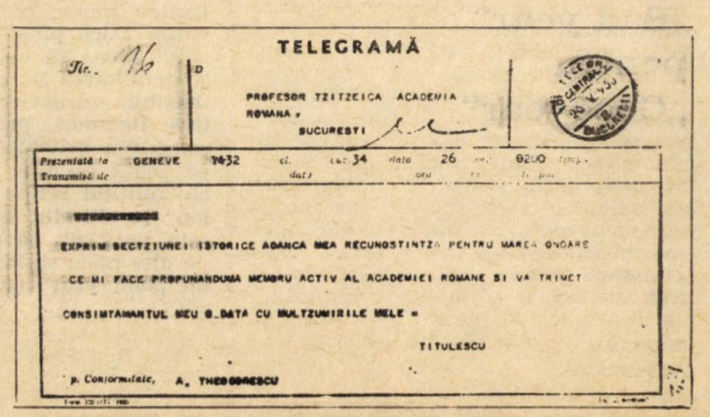

TELEGRAMĂ

Nr. 76 D

PROFESOR TZITZEICA ACADEMIA ROMANA BUCURESTI

Prezentată la GENEVE 1432 cl. cuv. 34 data 26 ... 0200

EXPRIM SECTIUNEI ISTORICE ADANCA MEA RECUNOSTINTA PENTRU MAREA ONOARE CE MI FACE PROPUNANDUMA MEMBRU ACTIV AL ACADEMIEI ROMANE SI VA TRIMET CONSIMTAMANTUL MEU O_DATA CU MULTZUMIRILE MELE =

TITULESCU

p. Conformitate, A. THEODORESCU

Telegrama de răspuns a lui Nicolae Titulescu după alegerea sa ca membru activ al Academiei

credința că diligența mea în viitor va compensa cu prisosință absența mea din trecut — datorită fie necesității de a prezenta țara în străinătate, fie boalei. Cunoașteți boala grea prin care am trecut — se destăinuia Nicolae Titulescu — **sînt sănătos azi, dar nu încă restabilit pînă la punctul de a face călătorii...**"

Dar Nicolae Titulescu n-a putut nici în octombrie 1937 și nici în anii următori să-și împlinească voința. La Academie va găsi însă înțelegere, pentru că acolo se va spune, la vestea încetării lui din viață, că a fost „**ținut departe de țara sa de vitregia vremurilor**". Demis din guvern la 29 august 1936, ca urmare a unei conspirații în care reacțiunea internă a cooperat strîns cu forțele de dreapta din diverse țări, Nicolae Titulescu a fost silit să se stabilească departe de țară ; încercările sale de a reveni în România, de a-și pune capacitățile sale intelectuale în slujba intereselor fundamentale ale țării s-au lovit însă de adversități incredibile. În mai multe rînduri s-a încercat chiar asasinarea sa prin otrăvire.

De o corectitudine exemplară, Nicolae Titulescu înțelegea, însă, să trimită în țară certificatele medicale care scuzau absența sa de la lucrările forumului academic. În legătură cu această situație este semnificativ conținutul unei scrisori către Academie, trimisă din Paris, la 17 mai 1939 : „**Mîhnirea mea de a nu mă găsi printre colegii mei, nici de data aceasta, este atît de mare încît nici nu îndrăznesc să o descriu**". Și, după ce prezintă cîteva cărți rare pe care le trimite (trei incunabule aflate în Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România) „**să înlocuiască prezența mea**", Nicolae Titulescu continua : „**Vă rog, d-le președinte, să vedeți în acest gest numai un început. Treptat cu îmbunătățirea mijloacelor mele de trai, pe care vechea mea profesiune de avocat, azi reluată, mi-o va îngădui, voi oferi Academiei Române și alte lucrări...**". „**Pînă în ziua cînd voi putea colabora cu colegii mei la lucrările lor, moment ce simt mai apropiat de cît aparențele ar permite-o să se creadă, compensez în sufletul meu absența mea cu o prețuire atît de adîncă a Academiei Române și a cinstei de a fi unul din membri ei, încît înțelegerea misiunii acestei instituțiuni și respectul ce-i port înlocuiesc provizoriu acțiunea ce sînt nerăbdător a o pune în slujba ei**". „**De aceea** — continuă el — **mi se pare lucru firesc de a vă comunica de pe acum că intenționez ca după moartea mea și a soției mele, o parte din bunurile mele să treacă în stăpînirea Academiei**".

În perspectiva celor trei decenii care au trecut de la moartea sa, gîndirea și acțiunea politică a lui Nicolae Titulescu își ilustrează azi întregile valențe, ca și — desigur — unele limite de care ele nu au fost scutite, ca un tribut plătit în mod obiectiv condițiilor istorice în care și-a desfășurat activitatea. Dincolo de acestea, Nicolae Titulescu apare, însă, ca un om politic cu vederi progresiste, ca un diplomat de prestigiu internațional care, intuind unele din principalele direcții de dezvoltare ale relațiilor internaționale în secolul nostru, a unit, în coordonatele unei concepții umaniste, democratice, lupta patriotică pentru apărarea intereselor țării noastre, cu acțiunea dusă în slujba idealurilor de pace, înțelegere și cooperare ale întregii comunități a popoarelor.

Petre POPESCU-GOGAN

DOCUMENTE PRIVIND SITUAȚIA DIN ORIENTUL APROPIAT

După cum se știe, la 8 februarie 1971, mediatorul O.N.U., Gunnar Jarring, a adresat Republicii Arabe Unite și Israelului o serie de propuneri comportînd angajamentele paralele și simultane în ideea unei reglementări de pace finale. Guvernul egiptean a răspuns la aceste propuneri prin memorandumul din 15 februarie. Răspunsul guvernului israelian la memorandumul egiptean a fost remis lui Gunnar Jarring de către ambasadorul la O.N.U., Joseph Tekoah la 26 februarie. Dind curs unor întrebări ale cititorilor noștri, publicăm alăturat textele integrale ale acestor documente, așa cum au fost ele relatate în presa internațională, ca și în cea din R.A.U. și Israel.

PROPUNERILE PREZENTATE DE GUNNAR JARRING

Am urmărit cu un amestec de optimism moderat și îngrijorare crescîndă reluarea discuției sub auspiciile mele în scopul de a se ajunge la o reglementare pașnică a problemei Orientului Mijlociu. Optimismul meu moderat provine din faptul că, după părerea mea, părțile își definesc în mod serios pozițiile și doresc să se îndrepte spre o pace permanentă.

Îngrijorarea mea crescîndă se datorează faptului că fiecare parte insistă cu rigiditate ca cealaltă să-și ia anumite angajamente înainte de a fi dispusă să treacă la stadiul formulării prevederilor urmînd a fi incluse în acordul de pace final. După părerea mea, există riscul serios de a ne găsi în același impas care a existat în cursul primilor trei ani ai misiunii mele.

De aceea, consider că, în stadiul actual, trebuie să-mi expun clar părerile cu privire la ceea ce consider eu măsurile necesare urmînd a fi luate pentru realizarea unei reglementări pașnice și acceptate în conformitate cu prevederile și principiile rezoluției Consiliului de Securitate nr. 242 din 1967, pe care părțile au acceptat s-o aplice în întregime.

Am ajuns la concluzia că singura posibilitate de a sparge impasul iminent decurgînd din părerile divergente ale Israelului și Republicii Arabe Unite în ce privește prioritatea ce urmează a fi acordată angajamentelor și obligațiilor — ceea ce constituie, după părerea mea, cauza reală a imobilismului actual — este ca eu să încerc să obțin de la fiecare din părți angajamentele paralele și simultane care par să fie condițiile preliminare inevitabile ale unei reglementări de pace finale între ele. Ulterior, va fi posibil să se procedeze imediat la formularea prevederilor și condițiilor unui acord de pace, nu numai pentru acele subiecte cuprinse în angajamente dar, cu prioritate egală, pentru alte subiecte și în special problema refugiaților.

În mod special, doresc să cer guvernelor Israelului și R.A.U. ca în stadiul actual să-și ia simultan față de mine următoarele angajamente prealabile, cu condiția ca cealaltă parte să-și ia angajamentele ei și în funcție de stabilirea satisfăcătoare ulterioară a tuturor celorlalte aspecte ale unei reglementări de pace — inclusiv, în special, o reglementare justă a problemei refugiaților.

Israelul și-ar lua angajamentul să-și retragă forțele din teritoriul ocupat al R.A.U. la fosta frontieră internațională dintre Egipt și Palestina sub mandat britanic, pe baza înțelegerii că se încheie aranjamente satisfăcătoare pentru :

a) Stabilirea de zone demilitarizate.

b) Aranjamente practice de securitate în regiunea Sharm-el-Sheikh pentru garantarea libertății de navigație prin strîmtoarea Tiran și

c) Libertatea de navigație prin Canalul de Suez.

Republica Arabă Unită și-ar lua angajamentul să încheie un acord de pace cu Israelul și în baza lui să-și ia în mod explicit față de Israel — pe bază de reciprocitate — obligații și angajamente cuprinzînd următoarele subiecte :

a) Renunțarea la orice pretenții sau stări de beligeranță.

b) Respectarea și recunoașterea independenței reciproce

c) Respectarea și recunoașterea dreptului reciproc de a trăi în pace în cadrul unor frontiere sigure și recunoscute.

d) Răspunderea de a face tot ce le stă în putere pentru a asigura ca acte de beligeranță sau ostilitate să nu-și aibă originea pe teritoriile respective sau să nu fie comise de pe teritoriile respective împotriva populației, cetățenilor sau bunurilor celeilalte părți și

e) Neamestecul în treburile interne ale celuilalt.

Făcînd propunerea de mai sus sînt conștient că cer ambelor părți să-și ia angajamente serioase, dar sînt încredințat că actuala situație mă obligă să fac acest pas.

RĂSPUNSUL R. A. U. REMIS AMBASADORULUI JARRING

R.A.U. a informat Excelența Voastră că acceptă să pună în practică, pe o bază de reciprocitate, toate obligațiile sale prevăzute în rezoluția 242/1967 a Consiliului de Securitate, cu privire la obținerea unei reglementări pașnice în Orientul Mijlociu Pe aceeași bază, Israelul trebuie să pună în practică toate obligațiile sale conținute în această rezoluție.

Referitor la memorandumul dv. din februarie 1971, R.A.U. ar fi gata să se angajeze în privința următoarelor :

1) Să se pună capăt tuturor pretențiilor sau stărilor de beligeranță.

2) Respectarea și recunoașterea reciprocă a suveranității, integrității teritoriale și independenței politice.

3) Respectarea și recunoașterea reciprocă a dreptului fiecăruia de a trăi în pace, în cadrul unor frontiere sigure și recunoscute.

4) Răspunderea de a face totul pentru a asigura ca acte de beligeranță sau ostilitate să nu aibă ca origine sau să nu fie comise din teritoriile respective împotriva populației, cetățenilor sau bunurilor celeilalte părți

5) Neamestecul reciproc în afacerile interne ale celuilalt.

R.A.U. ar fi gata, de asemenea, să se angajeze că :

6) Asigură libertatea navigației în Canalul de Suez, în conformitate cu Convenția de la Constantinopol din 1888.

7) Asigură libertatea navigației în strîmtoarea Tiran, în conformitate cu principiile dreptului internațional.

3) Acceptă staţionarea unei forţe de menţinere a păcii a O.N.U. la Sharm-el-Sheikh şi

9) Pentru garantarea reglementării paşnice şi inviolabilităţii teritoriale a fiecărui stat din regiune, R.A.U. ar fi gata să accepte :

a) Crearea de zone demilitarizate de ambele părţi ale frontierelor, la distanţe egale.

b) Crearea unei forţe de menţinere a păcii a O.N.U., la care să participe cei patru membri permanenţi ai Consiliului de Securitate.

Israelul trebuie, la rîndul său, să se angajeze să pună în practică toate prevederile rezoluţiei 242/1967 a Consiliului de Securitate.

Israelul trebuie să se angajeze în privinţa următoarelor :

1) Retragerea forţelor sale armate din Sinai şi regiunea Gaza.

2) Realizarea unei reglementări juste a problemei refugiaţilor, în conformitate cu rezoluţiile O.N.U.

3) Să pună capăt tuturor pretenţiilor sau stărilor de beligeranţă.

4) Respectarea şi recunoaşterea reciprocă a suveranităţii, integrităţii teritoriale şi independenţei politice.

5) Respectarea şi recunoaşterea reciprocă a dreptului de a trăi în pace, în cadrul unor frontiere sigure şi recunoscute.

6) Răspunderea de a face totul pentru a asigura ca acte de beligeranţă sau ostilitate să nu aibă ca origine sau să fie comise din teritoriile respective împotriva populaţiei, cetăţenilor sau bunurilor celeilalte părţi.

7) Neamestecul reciproc în treburile interne ale celuilalt şi

8) Pentru garantarea reglementării paşnice şi inviolabilităţii teritoriale a fiecărui stat din regiune, Israelul ar fi gata să accepte :

a) Crearea de zone demilitarizate de ambele părţi ale frontierelor, la distanţe egale.

b) Crearea unei forţe de menţinere a păcii a O.N.U., la care să participe cei patru membri permanenţi ai Consiliului de Securitate.

Atunci cînd Israelul îşi va asuma aceste angajamente, R.A.U. va fi gata să intre într-un acord de pace cu Israelul, conţinînd toate obligaţiile menţionate mai sus, prevăzute în rezoluţia Consiliului de Securitate nr. 242.

R.A U. consideră că o pace justă şi trainică nu poate fi realizată fără aplicarea deplină şi scrupuloasă a rezoluţiei Consiliului de Securitate nr. 242/1967 şi fără retragerea forţelor armate israeliene din toate teritoriile ocupate, începînd de la 5 iunie 1967.

RĂSPUNSUL ISRAELULUI LA PROPUNERILE R. A. U. REMIS AMBASADORULUI JARRING

Ca urmare a convorbirilor noastre din 8 februarie, am primit instrucţiuni să transmit R.A.U., prin intermediul dv., următoarele :

Israelul constată cu satisfacţie că R.A.U. este dispusă să încheie un acord de pace cu el. Repetă că este gata să ducă tratative cu privire la toate problemele referitoare la un acord de pace între cele două ţări.

Guvernul israelian ţine să precizeze că acordul de pace care va fi încheiat între Israel şi R.A.U. trebuie să cuprindă, între alte dispoziţii, următoarele :

A) Israelul îşi va lua un angajament asupra următoarelor puncte :

1 Proclamarea solemnă şi explicită a faptului că conflictul între Israel şi R.A.U. este definitiv încheiat, ca şi litigiile care au putut să rezulte din actele de război, actele de ostilitate şi de beligeranţă între R.A.U. şi Israel.

2. Respectarea şi recunoaşterea suveranităţii, integrităţii teritoriale şi independenţei politice a R.A.U.

3. Respectarea şi recunoaşterea dreptului R.A.U. de a trăi în cadrul unor frontiere sigure şi recunoscute.

4. Retragerea forţelor armate israeliene de la linia încetării focului israelo-egipteană în cadrul unor frontiere sigure şi recunoscute, care vor fi stabilite printr-un acord de pace. Israelul nu se va retrage la liniile dinainte de 5 iunie 1967.

5. În ce priveşte problema refugiaţilor şi reclamaţiile părţilor interesate, Israelul este gata să ducă tratative cu guvernele direct implicate asupra următoarelor :

a) Plata unor compensaţii pentru terenurile şi proprietăţile imobiliare părăsite.

b) Participarea la organizarea instalării refugiaţilor în regiune.

După ce se va ajunge la un acord cu privire la obligaţiile părţilor în ce priveşte reglementarea problemei refugiaţilor, nici o parte nu va accepta de la cealaltă parte contractantă reclamaţii care să nu fie compatibile cu suveranitatea sa naţională.

6. Israelul se angajează să nu se comită nici un act de ostilitate sau de violenţă împotriva populaţiei, forţelor armate sau bunurilor R.A.U. de către o organizaţie, un grup sau un individ venind din teritoriul Israelului sau acţionînd de pe acest teritoriu.

7. Israelul se angajează să nu intervină în afacerile interne ale R.A.U.

8. Israelul se angajează să nu participe la alianţe care ar fi ostile R.A.U. şi, de asemenea, să interzică staţionarea pe teritoriul său a unor forţe armate ale altor ţări, care ar menţine o stare de beligeranţă cu R.A U.

B) Angajamentele pe care R.A.U. ar trebui să şi le asume printr-un acord de pace cu Israelul ar trebui să cuprindă:

1. Proclamarea solemnă şi explicită că conflictul între Israel şi R.A.U. este definitiv încheiat şi angajamentul de a anula toate litigiile care au putut să rezulte din actele de război, actele de ostilitate şi de beligeranţă între R.A.U. şi Israel.

2. Respectarea şi recunoaşterea suveranităţii, integrităţii teritoriale şi independenţei politice a Israelului.

3. Respectarea şi recunoaşterea dreptului Israelului de a trăi în cadrul unor frontiere sigure şi recunoscute, care vor fi determinate printr-un acord de pace.

4. R.A.U. trebuie să-şi ia angajamentul că nici un act de ostilitate sau de violenţă nu va fi comis împotriva populaţiei, forţelor armate sau bunurilor Israelului de către o organizaţie, un grup sau un individ venind din teritoriul R.A.U. sau acţionînd de pe acest teritoriu.

5. R.A.U. se angajează să nu intervină în afacerile interne ale Israelului.

6. Angajamentul explicit al R.A.U. de a garanta libertatea de trecere prin Canalul de Suez pentru navele şi încărcăturile israeliene.

7. Încetarea războiului economic sub toate aspectele sale, îndeosebi a boicotului şi intervenţiei în relaţiile internaţionale normale ale Israelului.

8 R.A.U. se angajează să nu participe la alianţe care ar fi ostile Israelului şi, de asemenea, să interzică staţionarea pe teritoriul său a unor forţe armate ale altor ţări, care ar menţine o stare de beligeranţă cu Israelul.

Israelul şi R.A.U. vor încheia un acord de pace care va fi un tratat cu obligaţii conforme dreptului internaţional şi precedentelor în vigoare. Acest acord va cuprinde angajamentele de mai sus.

După ce R.A.U. va exprima, prin intermediul ambasadorului Jarring, dorinţa sa de a încheia un acord de pace cu Israelul şi după ce cele două părţi vor prezenta poziţiile lor fundamentale, Israelul consideră că aceste două părţi trebuie să-şi continue tratativele în mod concret, detaliat, fără condiţii prealabile. Aceasta le-ar permite examinarea tuturor punctelor menţionate în documentele lor respective, avînd ca obiectiv încheierea unui acord de pace.

MARIANNE = BARDOT

Fiecare primărie franceză este împodobită prin tradiţie cu un bust al Mariannei, simbolul Republicii Franceze (Marianne a fost iniţial numele unei societăţi republicane secrete, constituită pe timpul lui Napoleon al III-lea. După căderea celui de-al doilea imperiu, antirepublicanii numeau în derîdere guvernul „Marianne". Republicanii au replicat, transformînd-o pe Marianne în efigia Franţei).

Sculptorul Aslan a făcut nu de mult un bust al Brigittei Bardot, purtînd boneta frigiană. De ce a ales-o pe B.B. ca model al Mariannei ? „Mai întîi, bineînţeles, pentru că e foarte frumoasă, dar şi pentru că am observat că toate Mariannele (dintre care unele sînt de-a dreptul urîte) au, invariabil, un profil grec. E o prostie ca Republica să fie reprezentată de o zeiţă greacă. B.B., care e realmente un simbol al Franţei, mi s-a părut a fi mult mai potrivită". Primind într-o zi din ianuarie vizita unui prieten, Philippe Lamirault, primarul comunei normande Thiron-Gardais, Aslan i-a arătat statueta şi l-a întrebat : „Ai avea curajul s-o pui în primăria ta ?" „De ce nu ?" a răspuns Lamirault. De atunci, alţi şase primari au optat pentru Marianne à la Bardot. Numeroşi alţii se pregătesc să procedeze la fel. André Malraux a văzut fotografia bustului în „Paris Match" şi şi-a exprimat dorinţa de a avea şi el un exemplar. Televiziunea franceză a prezentat-o pe noua Marianne telespectatorilor, folosind ca acompaniament muzical noul şlagăr. „Tu veux ou tu veux pas", cîntat de Brigitte Bardot. După modelul astfel lansat, o firmă specializată în aprovizionarea primăriilor cu steaguri, cabine de vot şi alte asemenea bunuri produce acum Marianne de ipsos, de teracotă şi de bronz pentru uzul tuturor celor interesaţi. Întreprinderea a obţinut consimţămîntul actriţei. Se crede că, în curînd, multe municipalităţi franceze îşi vor ţine şedinţele sub privegherea noii Marianne.

F. A.

MAFIA

Teroare și tăcere

(I)

MAURO DE MAURO
Nici o urmă...

POLIȚIA ÎN ACȚIUNE
...la 18 septembrie. Pe-atunci se mai spera că ziaristul palermitan va fi găsit

Unde este Mauro De Mauro?

În ziua aceea lucrase din greu. În numai cîteva ore, de la 5 la 8, realizase un supliment de nouă pagini pentru rubrica sportivă de care se ocupa în mod permanent de cîteva luni. Ca întotdeauna, înainte de a părăsi redacția, telefonează acasă, soției : „Într-o jumătate de oră, sosesc".

Afară, seara este rece, bate un vînt umed. Pe Via Leopardi, coboară din BMW-ul său albastru, pentru a intra cîteva clipe într-o cafenea — locul unde-și petrece adesea timpul liber în tovărășia unor prieteni sau cunoscuți. Cumpără două pachete de țigări, cafea și o sticlă de vin. „Nu rămîi la o șuetă ?" — îl îmbie de la o masă vechiul său amic, Peppino Spatola. Nu, nu poate rămîne. Este așteptat la cină. Va fi la masă și Salvo care peste două zile îi va deveni ginere. Apoi, mai trebuie să sosească și rochia de mireasă comandată acum două zile la Milano.

În dreptul casei, pe Via delle Magnolie, îi ajunge din urmă pe fiica sa Franca și Salvo. În timp ce parchează mașina, cei doi o iau înainte să cheme liftul. Văzînd că tatăl întîrzie, fiica se întoarce spre ușă. Îl vede discutînd calm cu trei bărbați, apoi urcînd din nou la volan în tovărășia acestora și plecînd fără să spună o vorbă. „Ciudat mai conduce astăzi tata !" își spune Franca, intrînd în casă.

Este joi, 17 septembrie 1970, ora 21,10.

Din acest moment, despre ziaristul Mauro De Mauro, născut la Foggia în urmă cu cincizeci de ani, de 12 ani redactor la cotidianul „L'Ora" din Palermo, nu se mai știe nimic. Dispărut. A doua zi, spre seară, este regăsită mașina, pe o străduță, la cîteva sute de metri de casă. Pe bancheta din spate se mai află țigările, cafeaua și vinul. După ce pune în mișcare 550 de oameni, ciini polițiști, elicoptere, zeci de mașini care străbat metru cu metru orașul, satele din împrejurimi și întregul ținut, șeful poliției din Palermo, Nino Mendolia, conchide : „Treabă de profesioniști, nu au lăsat nici o urmă, nici o amprentă".

Dar profesioniștii de acest gen poartă un nume la Palermo : Mafia. Iar antecedentele ziaristului îi fac pe cei care cercetează cazul să considere dispariția lui De Mauro ca o vendetă a acesteia.

Mauro De Mauro era un adevărat expert în probleme mafiote. Anchetele sale asupra „onoratei societăți" au făcut din el un nume reputat al ziaristicii siciliene. Neintimidat de veșnic amenințătoarea atmosferă siciliană, aflat în permanență în prima linie a acestei inegale lupte împotriva crimei organizate, scrie, denunță, descoperă, anticipează. Scrie de fapt istoria unui întreg oraș — Palermo. În ultimul timp însă, se pare că cercetările sale s-au îndreptat spre zone ce afectau nu numai căpetenii mărunte, regionale ale Mafiei, ci și pe „marii stăpîni" ai acestui „sindicat al crimei", travestiți în onorabili oameni de afaceri, în strînsă legătură și chiar colaborare cu unele cercuri foarte suspuse ale marii finanțe italiene. Pornind de la un scenariu de film, solicitat de regizorul Rossi, De Mauro a început cercetări privind circumstanțele accidentului care l-a costat viața pe Enrico Mattei, fostul președinte al E.N.I. (Societatea italiană a hidrocarburilor). Oprindu-se asupra călătoriei pe care Mattei a întreprins-o în Sicilia cu cîteva zile înaintea morții sale, ziaristul avea să descopere, potrivit propriilor sale mărturisiri, o pistă neîndoielnică ce conducea spre înaltele cercuri ale Mafiei.

S-au scurs de la 17 septembrie 182 de zile. Despre Mauro De Mauro nu se știe în continuare nimic. Nici o urmă, nici un semn. La Palermo devine tot mai clar că De Mauro a împărtășit soarta altor cîtorva sute de adversari ai Mafiei, uciși și îngropați în galeriile vreunei coline părăsite pentru a nu mai fi regăsiți niciodată.

Dar, cum se explică faptul că această organizație criminală, cunoscută sub numele de Mafia, continuă încă să-și desfășoare nestingherită sumbra-i activitate în sudul Italiei și nu numai acolo, sustrăgîndu-se rigorilor legii și tuturor încercărilor de extirpare inițiate atît de organele poliției regionale sau naționale, cît și de forurile puterii executive sau legislative ? Răspunsul la această întrebare nu poate fi găsit decît în istoria acestei organizații strîns împletită și condiționată de istoria Italiei și, mai cu seamă, de cea a subdezvoltatului Mezzogiorno.

Avertismentul

Mafia a apărut ca o parte integrantă dintr-o anume structură socială, avînd „baza" sa proprie, ca și o funcție bine determinată într-un anume sistem social-politic.

Originea cuvîntului Mafia rămîne pentru mulți necunoscută, deși unii susțin că ar proveni de la prescurtarea formulei „Morte Alla Francia Italia Anela" — motto-ul mișcării clandestine născută la Palermo în 1282 pentru izgonirea invadatorilor francezi. Inițialele acestui motto, devenit eticheta mișcării, aveau însă să-și piardă, cu trecerea anilor, sensul inițial. Primele structuri embrionare ale adevăratului fenomen mafiot aveau să apară la începuturile secolului al XVIII-lea, o dată cu recrutarea de către baronii sicilieni a „gărzilor" și „supraveghetorilor" înarmați prin intermediul cărora încercau să împiedice deteriorarea privilegiilor feudale. „Gărzile" și „supraveghetorii" erau întotdeauna aleși dintre delincvenții lipsiți de scrupule ce ofereau garanția executării fără ezitare a oricărei misiuni.

Chiar după limitarea sau desființarea teoretică a privilegiilor feudale, asemenea corpuri de gardă particulare, metamorfozate prin aparița în ierarhia lor a arendașilor, vechililor și vătafilor, au continuat să se substituie puterii publice, impunînd — după cum subliniază colegul de redacție al lui Mauro De Mauro, Michele Pantaleone, în cartea sa „Mafia și politica" — „o justiție grosolană, impusă prin teroare, nu atît din respect pentru lege cît din dorința de a evita cu orice preț ca puterea publică să intervină în treburile ei. Mafia a reușit să se impună astfel ca arbitru și pacificator și ca executant rapid și tăcut al unei justiții întemeiate pe aplicarea vechii legi a talionului". Într-un raport al procurorului din Trapano, adresat în 1838 ministrului justiției, se arăta : „Există în multe sate niște frății, un fel de secte care-și spun partide dar care nu se întrunesc și ai căror membri nu au altă legătură între ei decît că depind de același șef, într-un loc un președinte, într-altul un preot. Poporul a ajuns la înțelegere cu delincvenții. De îndată ce se săvîrșește vreun furt, se ivesc și mijlocitorii care se oferă să tranzacționeze pentru redobîndirea obiectelor furate".

Pe măsură ce se întăreau conducătorii Mafiei și se delimitau diferitele zone ale influenței lor, pe măsură ce prestigiul „onoratei societăți" înlocuia tot mai mult puterea legitimă, Mafia a

ajuns să-şi depăşească „atribuţiile" şi să-şi îndrepte atenţia asupra tuturor sectoarelor de activitate dintr-o localitate rurală sau alta, dacă, bineînţeles, puteau impune sectoarele respective la plata anumitor contribuţii. „A început astfel — scrie Pantaleone — acea dezvoltare ulterioară a Mafiei care a dus la organizarea unei adevărate industrii a crimei şi a violenţei, eficientă încă de la începutul secolului al XX-lea. Formele cele mai vechi şi, în acelaşi timp, clasice ale acestei industrii au fost (şi sînt încă) furtul de vite şi paza recoltelor impusă cu forţa. Dacă vreun proprietar naiv, de exemplu, socotea că se poate lipsi de paznicul şi de pîndarii impuşi de şeful Mafiei, i se întîmpla să găsească întreaga vie tăiată şi zeci de măslini din livadă doboriţi la pămînt tocmai înainte de a se încărca de fructe. Acesta nu era decît primul avertisment. Dacă victima se hotăra să reziste şi să denunţe totul poliţiei, ceea ce se întîmpla destul de rar, constata, în scurt timp, că-i dispar toate vitele. Pentru ca să nu-şi mai piardă timpul să le caute, i se lăsa pe cîmp o iapă sau un viţel cu picioarele zdrobite. Al doilea avertisment căpăta astfel culoarea vie a sîngelui şi voia să arate că cercul începea să se strîngă în jurul celui care se încăpăţîna să nu înţeleagă. Între primul şi al doilea avertisment, victima avea tot timpul să constate că poliţia, căreia i se adresase, nu era în stare să descopere pe cei vinovaţi, nici să-i ofere vreo garanţie pentru viitor. Victima termina deci prin a ceda şi a accepta să se înconjoare cu «colaboratorii» pe care i-i impunea Mafia, prin a supune încheierea oricărui contract de dijmă aprobării şefului Mafiei şi, mai ales, prin a se angaja să plătească un tribut în natură, riguros stabilit în raport cu veniturile sale. Intrînd astfel în «onorata societate», devenind unul dintre «prietenii prietenilor», noul supus avea amara mulţumire de a-şi da seama de eficienţa protecţiei Mafiei : nu numai că persecuţiile încetau, dar el era scutit şi de supărările provocate de micile furturi de pe cîmp la care se deda vreun ţăran împins de mizerie".

„Atracţia" din Raffadali

Există diverşi factori ce contribuie la întărirea şi perpetuarea fenomenului mafiot în Sicilia. Unul dintre aceştia constă în scepticismul cu care oamenii privesc acţiunile forţelor de ordine şi ale justiţiei. Astfel, nimeni nu crede că a alerga la „chestura" cea mai apropiată sau la tribunale ar putea da rezultate concrete. De aceea, se adoptă o atitudine pasivă faţă de crime şi tîlhării sau, atunci cînd nu le lipseşte curajul, oamenii încearcă să se răzbune transformîndu-se ei înşişi în judecători.

La drept vorbind, puţini sînt cei care au îndrăznit totuşi să se opună Mafiei şi mai puţini cei care au cutezat să se revolte cu arma în mînă. În această excepţie un loc aparte îl ocupă cei trei fraţi Sacco din Raffadali, care în 1923 au primit scrisori de şantaj de la „familia" locală prin care li se cerea un tribut pentru a le fi „protejate" bunurile şi recoltele. Refuzîndu-i-se şantajul, Mafia a trecut la acţiune. Mai întîi le-au fost incendiate hambarele. Apoi, au fost furate vitele unui oarecare Giuseppe Nicosia şi, pentru a i le înapoia, „familia" i-a cerut să învinovăţească de furt pe unul din fraţii Sacco. În sfîrşit, în timp ce acesta se afla în închisoare, i-au asasinat tatăl, în vîrstă de 70 de ani. Dar nici atunci fraţii Sacco nu au cedat. Dimpotrivă, au urcat în munţi, hotărîndu-se să se răzbune. În decurs de trei ani, urmărindu-i unul cîte unul, au ucis şapte mafioţi şi au rănit alţi 12. În cele din urmă au fost capturaţi de carabinieri, judecaţi şi condamnaţi la închisoare pe viaţă. Au petrecut în închisoare 38 de ani pînă cînd, în 1964, au fost amnistiaţi pentru bună purtare. Fraţii Sacco, care astăzi constituie „marea atracţie" a satului Raffadali, sînt un singular exemplu. N-au mai avut discipoli.

Mafia rurală sau Mafia tradiţională este cea adînc înrădăcinată în satele siciliene. În ciuda multor păreri preconcepute, ea foloseşte în inaugurările unor „aranjamente" noi cuvinte pline de curtoazie, gesturi galante. Scrisorile prin care se solicită bani nu sînt, aşa cum s-ar putea crede, încărcate de ameninţări. Dimpotrivă, ele recurg la „bunătatea excelenţei sale", amintindu-i că „anul a fost foarte greu" şi că „băieţii" îşi întreţin cu greu familiile. Numai atunci cînd vorbele nu impresionează, se recurge la violenţă.

Mafioţii, care îşi spun ei înşişi „oameni de onoare" iar organizaţiei „onorabila societate", au deprinderi cît se poate de patriarhale. În vîrful organizaţiei se află şeful bandei, „capomafia", care atunci cînd atinge vîrful scării ierarhice are onoarea să fie denumit „piesa de 90" sau „mamasantissima" (porecla îi aparţine lui Mauro De Mauro). La bază se află „picciottù", băiatul, însărcinat cu treburile mărunte. „Capomafia" arborează un aer patriarhal, adoptă cîteodată atitudini paşnice. Nu atinge niciodată o armă, însemnele sale sînt ţigara de foi şi lanţul de aur purtat pe abdomen. Băieţii, „picciottù", îşi venerează şefii. „Picciottù", numit şi „n'tisu" sau „killer" în paginile ziarelor siciliene, este omul credinţei oarbe. În general vine din această lume a insulei făcută din mizerie şi ignoranţă, în care foamea este „tonicul" fiecărei zile. Pentru el, intrarea în angrenajul maşinii mafiote reprezintă nu numai un orgoliu ci, mai ales, un refugiu în faţa tristei sale vieţi. Ştie, de pildă, că la un moment dat poate fi mort sau aruncat în dosul gratiilor. Totuşi, aceasta nu-l sperie prea tare, căci este sigur că oricum, familia îi va fi asigurată, că el va avea dreptul la cei mai buni avocaţi iar apoi, în carceră, va fi abonat la pachetele ce vin dinafară şi la tratamentul de excepţie pe care Mafia i-l va procura prin intermediul influenţelor de care dispune.

Se pot număra zeci de cazuri care să demonstreze cum, efectiv, temuta organizaţie nu-i uită niciodată pe ai săi. La funeraliile lui Francesco Geraci, asasinat de două rafale de mitralieră trase de „killers"-ii unei bande rivale, cincizeci şi şase de coroane de flori, fără panglici sau cărţi de vizită, l-au acompaniat pe ultimul său drum. Pe un oarecare Lollo, din Villalba, condamnat la lungi ani de carceră, Mafia, pentru a-l salva, a făcut să fie închis în ospiciul „Pozzo di Gotto" ca alienat mintal. Într-o zi, după un plan bine pus la punct, Lollo, „mort", a fost scos din ospiciu într-un sicriu ce avea să fie îngropat cu fast, în timp ce ocupantul său se îmbarca pentru Statele Unite.

„Lupara"

Mafia rurală a adoptat, de mulţi ani, arma automată. Totuşi, sînt încă frecvente crimele executate cu „lupara", puşcă cu două ţevi retezate la jumătate. „Lupara" este semnul mafiot prin excelenţă, arma clasică a Mafiei. Tăiată pentru a putea fi lipită de picior şi ascunsă de pantaloni, lupara este încărcată cu 9 cartuşe cu un diametru de 8,6 milimetri, fabricate adesea în casă, numite „a lupara" pentru că erau folosite, în secolele trecute, împotriva lupilor ce infestaseră regiunea. S-a calculat că de la crearea unităţii Italiei şi pînă azi, deci în numai 100 de ani, „lupara" are la activul ei aproximativ 10 000 de victime omeneşti.

„Concurentul" principal al puştii cu ţeava tăiată este arma automată folosită în special în centrele urbane, împotriva adversarilor din automobile. La ea au recurs, anul trecut, autorii masacrului din strada Lazio din Palermo, ultimul asasinat în masă al Mafiei. Dar această armă are un inconvenient, destul de grav pentru mafioţi: nu permite fixarea exactă a obiectivului, ceea ce îi lasă victimei o şansă, ce-i drept mică, dar oricum, o şansă de scăpare. Şi de nimic mafioţii nu se tem mai mult ca de un adversar ce supravieţuieşte unui atentat. Unul din puţinii supravieţuitori se numeşte Giuseppe Luppino şi datorită lui se cunoaşte ritualul primirii în organizaţie.

Rodica DUMITRESCU

(Va urma)

LA PALERMO
O demonstraţie antimafia

Le Monde
PARIS

SENSUL NAȚIONALIZĂRII PETROLULUI

Interviu cu președintele Houari Boumedienne

— Potrivit șefului statului algerian, hotărîrea privind ultimele naționalizări în domeniul petrolului nu poate fi înțeleasă fără a face istoricul faptelor care s-au produs anterior.

— Noi am semnat cu Franța acordul din 1965 cu privire la hidrocarburi care prevedea o revizuire în 1969. În consecință, în 1969 au început tratative pentru revizuirea legislației fiscale. Deoarece tratativele nu dădeau rezultat, în iulie 1970 noi am hotărît să majorăm procentul impozitelor la petrol. Președintele Pompidou a intervenit pentru a cere ca hotărîrea să fie suspendată. Am acceptat cererea sa. Atunci s-a propus să se înceapă tratative globale cu privire la ansamblul problemei. Am acceptat propunerea și am dat delegației noastre instrucțiuni să dea dovadă de răbdare, să facă totul pentru a ajunge la un rezultat. Am informat totodată pe partenerul nostru că vrem să dobîndim într-o zi controlul asupra bogățiilor noastre. În consecință, problema participării Algeriei, în proporție de 51 la sută, la societățile petroliere de pe teritoriul ei, a fost pusă încă din toamna anului trecut.

Mai întîi, negociatorii francezi ne-au spus : așteptăm rezultatele tratativelor de la Teheran ; apoi așteptăm concluziile reuniunii de la Tripoli. Cum poate fi concepută această colaborare bilaterală dacă este legată, în cele din urmă, de atîția factori exteriori ?

Pînă la sfîrșitul anului 1970, ne-am respectat toate angajamentele. Dar, începînd din ianuarie 1971, am considerat că sîntem liberi să acționăm, mai ales că, la urma urmelor, tot acest proces internațional fusese declanșat de tratativele algeriano-franceze. Nu puteam să așteptăm în mod pasiv ca toți ceilalți să-și reglementeze problemele !

— Nu considerați totuși că hotărîrea unilaterală pe care ați luat-o, în timp ce o negociere era în curs, va compromite pentru multă vreme șansele colaborării de care afirmați totuși că sînteți atașat ?

— În primul rînd, trebuie definit înțelesul exact al colaborării, care nu este, pare-se, același pentru ambele părți. Noi am afirmat totdeauna că, colaborarea trebuie să țină seama de interesele reciproce și legitime. Dacă ne-am declarat atașați acestei colaborări, nu am făcut-o din simplă tactică. Dar situația evoluează și colaborarea trebuie să se adapteze la această evoluție. În 1965, noi am acceptat structuri care corespundeau situației de atunci, dar azi aceste structuri sînt depășite. Am informat pe francezi că ele trebuie să evolueze și că problema fiscalității petroliere nu este, în cele din urmă, esențială. Din păcate, nu am întîlnit la partenerul nostru o stare de spirit favorabilă. A face să evolueze structurile noastre petroliere nu înseamnă a rupe colaborarea cu Franța.

— Relațiile franco-algeriene erau, de opt ani, de o natură deosebită, „privilegiată", se spunea.

— Dacă se afirmă că aceste relații aduc privilegii în principal Algeriei, nu sînt de acord. În realitate, există o reciprocitate. Avem nevoie în mod efectiv de oameni cu care să colaborăm, dar Algeria nu este singura interesată în această colaborare. Această formă de colaborare slujește de asemenea prestigiul Franței, al limbii franceze.

Noi nu am vrut să lovim în interesele franceze din Algeria, căci în cazul acesta am fi naționalizat în proporție de sută la sută. Pe de altă parte, dv. afirmați că Franța a ajutat Algeria să promoveze politica ei petrolieră. Se poate să fie așa, dar Algeria a plătit scump această politică, în bani și în cadre. Fără uriașele eforturi făcute de noi, nu am fi putut să creăm acest instrument de promovare economică.

— Dar dacă Algeria dorește să fie stăpînă pe toate bogățiile ei, de ce nu a naționalizat complet societățile petroliere, care nu păreau ostile acestei măsuri, în timp ce azi ele consideră că poziția lor minoritară este incomodă ?

— Azi se consideră că situația societăților petroliere este incomodă, dar nimeni nu era preocupat atunci cînd statul algerian se afla într-o situație minoritară și incomodă ! Și totuși, el a acceptat-o ani de zile ! Nu am naționalizat în proporție de sută la sută, tocmai pentru că am ținut seama de interesele partenerilor noștri și de relațiile importante franco-algeriene care există în alte domenii. Nu am urmărit decît un singur obiectiv : să dobîndim controlul.

După ce am dobîndit controlul, vom respecta interesele partenerului nostru. Dacă, din diferite motive, el consideră că situația este neplăcută, va trebui să găsim o altă soluție.

Cît despre promisiunea de a plăti indemnizații pe care am făcut-o în cuvîntarea mea, o voi respecta. Nu este o promisiune vagă. În ultima mea cuvîntare, am declarat că sîntem gata să reluăm tratativele pentru a defini condițiile de acordare a indemnizațiilor către societăți. Dar nu se pune numai problema indemnizațiilor pentru societăți. Există de asemenea contenciosul, prețul petrolului, remodelarea structurilor, în urma hotărîrilor pe care le-am luat recent.

— Nu credeți că în actuala conjunctură petrolieră favorabilă pentru dv. ar putea interveni schimbări și că într-o zi Franța s-ar putea aproviziona din alte țări ?

— La drept vorbind, nu, dacă admitem că petrolul este numai un element într-un cadru mult mai larg. Pentru noi, petrolul este un factor de echilibru în relațiile noastre comerciale cu Franța. Vindem Franței în esență energie. Fără petrol, edificiul se prăbușește. Dacă Franța își va cumpăra petrolul în Golful Persic, va fi necesar ca ea să creeze același curent de schimburi cu țările din regiunea golfului, ceea ce pare dificil.

Cît despre conjunctura petrolieră, potrivit informațiilor noastre, nu există nici un motiv ca ea să nu rămînă favorabilă pentru noi. Desfacerea petrolului va fi asigurată în Franța sau în alte părți. Nu este o problemă care ne îngrijorează.

Sîntem dispuși, în continuare, să menținem relațiile care există între cele două țări. Hotărîrile pe care le-am luat recent trebuie să fie situate în cadrul lor real : ele sînt conforme opțiunilor Algeriei. Franța a recunoscut la timpul respectiv că acordul din 1965 era un cadru de relații între țări dezvoltate și țări slab dezvoltate. Azi, ea trebuie să admită retușurile necesare, deoarece interesele ei în Algeria rămîn importante, așa cum sînt ale noastre în Franța. Problema actuală nu trebuie privită doar din punct de vedere al petrolului : ea este și o problemă politică. Noi facem parte din Maghreb, din lumea arabă, din Africa, și sîntem riverani ai Mediteranei. Vrem să fim un factor de pace și de stabilitate în regiune. Dar, pentru a putea să jucăm acest rol, trebuie să ne făurim pe deplin independența noastră față de toți și în special față de marile puteri. Iată fondul problemei : Algeria trebuie să fie încurajată să-și apere politica de independență națională. Procedînd astfel, Franța ar acționa în interesul unei cauze care ne este comună : pacea în această regiune. Dacă iau măsuri pentru a întări țara mea, francezii trebuie să înțeleagă că eu o fac în interesul păcii.

Interviu realizat de Philippe HERREMAN

LE MONDE diplomatique

PARIS

„RĂZBOIUL TONULUI"

QUITO
Încă o capitală „incomodă" pentru S.U.A. pe continentul latino-american

RECENTUL conflict între Ecuador şi Statele Unite nu a ocupat în presa europeană locul cuvenit. Totuşi, pentru prima oară, 22 de ţări latino-americane s-au pronunţat în cadrul O.S.A. împotriva Washingtonului. Evenimentul este important deoarece subliniază iritarea crescîndă a ţărilor în curs de dezvoltare, inclusiv aliaţii cei mai credincioşi ai Statelor Unite, în faţa metodelor folosite de către marile puteri pentru a-şi menţine hegemonia.

Afacerea ecuadoriană este un exemplu, printre altele, al contradicţiilor permanente dintre ţările latino-americane şi S.U.A. Problema este simplă: de ani de zile, armatorii din California îşi trimit pescadoarele în apele Pacificului, la vreo 50 mile marine de coastele republicilor Peru şi Ecuador, pentru a pescui cantităţi considerabile de ton şi anşoa. Numai în 1970, ele s-au întors cu peste 250 000 tone de ton, în valoare totală de sute de milioane de dolari, apele ce scaldă America de Sud fiind foarte bogate. Datorită mijloacelor financiare de care dispun şi a flotilei de 150 vase de pescuit, echipate cu ultimul tip de aparate electronice, armatorii californieni pot, fireşte, să concureze uşor ţările riverane ale Pacificului.

Pentru a se apăra, trei dintre aceste ţări, — Chile, Peru şi Ecuador — au hotărît acum cîţiva ani, de comun acord, să extindă apele lor teritoriale la 200 mile marine de coastă, adică lărgimea curentului Humboldt, unde se găsesc cele mai bogate bancuri de peşte din lume. Ele invocă în favoarea lor faptul că torentele de pe cordiliera Anzilor revarsă în fiecare an în ocean milioane de tone de deşeuri naturale, care atrag peştii. De atunci, alte şase ţări din America Latină — inclusiv Brazilia, Uruguay şi Argentina — şi-au extins şi ele apele teritoriale la 200 mile marine. „Hotărîri unilaterale" — afirmă Statele Unite, care nu recunosc decît limita de 12 mile marine pentru drepturile de pescuit. Deşi s-au făcut diferite încercări de tratative, abia în 1973 urmează să aibă loc la Geneva o conferinţă internaţională a O.N.U. cu privire la mări, care va încerca să pună capăt diferendului.

Pînă la rezolvarea problemei de către O.N.U., riscurile de a se ivi incidente ar putea spori. În America de Sud, primele conflicte au izbucnit în urmă cu doi ani, cînd un anumit număr de pescadoare nord-americane au fost oprite de nave de război peruviene, iar comandanţii lor au fost obligaţi să plătească o amendă înainte de a putea să-şi continue drumul. De fapt, vasele de pescuit californiene străbăteau de multă vreme apele Pacificului de Sud. Dar guvernul generalului Velasco Alvarado este primul care a hotărît să pună capăt acestei adevărate contrabande în apele teritoriale ale ţării sale. Diferendul care s-a produs atunci între Peru şi Statele Unite, adăugîndu-se la alte măsuri adoptate de militarii peruvieni pentru a apăra suveranitatea naţională a ţării lor, a fost pe cale să provoace ruperea relaţiilor diplomatice dintre cele două ţări. Ea a fost evitată cu greu atunci cînd Washingtonul s-a angajat să înceapă tratative cu ţările interesate pentru a ajunge la un acord general. Tratativele au

PROCESUL DE LA NÜRNBERG

„Să zdrobim pe infamă sau despre necesitatea de a ieşi din Biserică", iată tema unei conferinţe care era pe cale să ducă la un nou „proces al lui Voltaire" în bătrînul oraş german Nürnberg. Într-adevăr, dr. Karlheinz Deschner, considerat drept unul din istoricii „anticreştinismului", a compărut de curînd în faţa tribunalului din oraş sub acuzaţia de a fi „ultragiat Biserica". Conferinţa pe care a rostit-o încă în urmă cu aproape un an şi jumătate, sub auspiciile „Societăţii pentru libertate de gîndire", putea să dea loc la controverse. În orice caz, istorica sală a Maeştrilor Cîntăreţi din Nürnberg nu răsunase niciodată pînă atunci atît de violent. Cunoscut pentru o carte intitulată „De ce am părăsit Biserica", oratorul afirmase că creştinismul este un „monstru", care s-ar fi sprijinit mereu pe „militarism, pe prostia umană şi bani."

În urma acestor declaraţii, un reprezentant al Bisericii catolice a depus o plîngere înregistrată cu toate formele de către procurorul din Nürnberg. Începînd de anul trecut, codul penal al Republicii federale nu mai pedepseşte „blasfemia". Dar „ultragiile" la adresa comunităţilor religioase continuă să fie pasibile de pedeapsă dacă sînt de natură „să compromită pacea publică". Această infracţiune poate fi pedepsită cu pînă la trei ani închisoare. Dar afacerea nu a avut urmări. A intervenit un compromis, dr. Deschner declarînd că nu avusese niciodată intenţia să ofenseze sau să ultragieze pe auditorii săi.

Procesul de la Nürnberg a provocat totuşi o oarecare emoţie în cercurile intelectuale ale Republicii federale. Invocînd pe Voltaire, numeroşi intelectuali liberali, fără să fie de acord cu tezele şi cu atît mai puţin cu limbajul pamfletarului antireligios, consideră că, într-o societate „pluralistă", nu ar trebui să mai existe o comunitate „privilegiată", apărată de lege împotriva criticii. „Ce se întîmplă cu libertatea cuvîntului, garantată de legea noastră fundamentală?", întreabă cei ce ar dori să fie complet eliminate din codul penal articolele apărînd Biserica de orice ultragiu public. Aceasta este în special teza ziarului „Frankfurter Rundschau" al cărui editorialist proclamă: „Nu sîntem nici în Evul Mediu, nici în Spania!"

(După **Le Monde**)

fost întrerupte în septembrie 1970, şi vor fi reluate, în principiu, abia în iulie 1971, după o studiere aprofundată a dosarului de către diferitele părţi. De altfel, această hotărîre coincidea cu sfîrşitul sezonului de pescuit.

Dar, cum a reînceput sezonul, s-au produs noi incidente, la fel de grave, de data aceasta cu Ecuadorul. Începînd din 1966, cînd a început aşa-numitul „război al tonului", Ecuadorul a confiscat vreo 50 de pescadoare nord-americane, din care aproximativ jumătate în cursul primelor două luni ale anului curent. Recent, cel mai mare tonier din lume, „Apollo" (1 800 tone), a fost condus în micul port Salinas şi silit să plătească o amendă de 100 000 de dolari. Chiar a doua zi, Washingtonul a suspendat ajutorul militar acordat Ecuadorului şi a ameninţat că va reduce asistenţa economică. „Măsură caracteristică pentru tradiţia imperialistă a Statelor Unite", a protestat, într-o notă oficială trimisă Departamentului de Stat, chiar şi conservatorul ministru ecuadorian al afacerilor externe, Jose Maria Ponce Yepez, al cărui guvern a cerut retragerea din Ecuador a celor 20 de membri ai misiunii militare nord-americane.

În timp ce S.U.A. propuneau întrunirea unei comisii formată din cinci ţări membre ale O.S.A., s-a produs o mică surpriză : ecuadorienii au profitat de prilejul unei conferinţe a miniştrilor afacerilor externe ai ţărilor O.S.A., convocată la Washington cu scopul de a pune capăt răpirilor de diplomaţi, pentru a cere înscrierea pe ordinea de zi a diferendului lor cu Washingtonul. Cu 22 voturi pentru şi o abţinere, cea a Statelor Unite, miniştrii afacerilor externe au susţinut în unanimitate poziţia guvernului de la Quito. A fost nevoie de întreaga abilitate a secretarului general al O.S.A., Galo Plaza, fost preşedinte al Ecuadorului, pentru ca rezoluţia adoptată cu acest prilej să se rezume la a reaminti Statelor Unite articolul 19 al Cartei O.S.A., pe baza căruia nici un stat nu are dreptul să folosească sau să încurajeze măsuri de constrîngere, cu caracter economic sau politic, de natură să încalce suveranitatea unui alt stat.

De atunci, armatorii californieni, prin intermediul reprezentanţilor lor în Congres, au cerut sancţiuni draconice împotriva Ecuadorului. Unii au mers pînă acolo încît să reclame trimiterea de nave de război sau să preconizeze boicotarea produselor ecuadoriene pe piaţa Statelor Unite. Cu alte cuvinte, conflictul este departe de a fi reglementat. Dacă pescadoarele nord-americane vor continua să pescuiască în apele teritoriale sud-americane fără să fi achitat în prealabil o redevenţă prevăzută în acest scop, s-ar putea produce din nou incidente grave. Pentru Ecuador, care depinde în esenţă de exportul bananelor în Statele Unite, orice măsură de constrîngere economică ar avea consecinţe importante. De altfel, tocmai pentru a scăpa de vicisitudinile unui produs care reprezintă el singur peste trei sferturi din exporturi, Ecuadorul se străduieşte de acum înainte să-şi diversifice economia. Datorită lucrărilor de prospectare efectuate în cursul ultimilor ani, Ecuadorul speră că, în 1973, va deveni al doilea exportator de petrol din America de Sud, după Venezuela. Asemenea fapte pot avea consecinţe extrem de importante pentru dezvoltarea economică a ţării şi, implicit, efecte politice serioase.

Efectele politice nu sînt greu de prevăzut. Sprijiniţi de guvernul socialist al preşedintelui Salvador Allende din Chile şi de guvernul generalului Velasco Alvarado din Peru, ecuadorienii îşi vor putea menţine ferm poziţiile faţă de Statele Unite. Aceasta ar putea însemna în cele din urmă înlocuirea echipei care deţine în prezent puterea economică şi politică prin oameni mult mai apropiaţi de tezele guvernelor de la Lima şi Santiago, deci susceptibili să efectueze importante reforme structurale. Astfel, se formează treptat o alianţă strategică a ţărilor din cordiliera Anzilor. Cu o populaţie globală de 52 milioane locuitori, cele cinci ţări membre ale „Grupului andin" (Chile, Bolivia, Peru, Ecuador şi Columbia) reprezintă în America de Sud o forţă potenţială de care Statele Unite vor fi tot mai nevoite să ţină seama. Timp de zece ani, Cuba a făcut singură revoluţia ei, fără să cedeze nici o clipă ameninţărilor şi provocărilor adversarilor săi de pe continent. Azi, ea poate să simtă satisfacţia că începe să cîştige o bătălie îndelungată şi grea. Ceea ce se petrece în cordiliera Anzilor este un fenomen care interesează viitorul Americii Latine. Şi poate şi pe acela al Statelor Unite.

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

ÎN CULISELE MECIULUI FRAZIER–CLAY

MECIUL dintre Frazier şi Muhammad Ali pentru titlul de campion mondial de box la categoria grea s-a încheiat, dar lupta hrăpăreţilor organizatori abia începe. Dacă ei pot vinde pe jucători cumpărătorilor care oferă cel mai mult şi pot să împiedice trans-

→

SÎNGEROSUL DIVERTISMENT

Un foarte „potrivit" spectator la meciul de multe milioane de dolari care a avut loc în seara de 8 martie între Frazier şi Clay a fost Manuel Benitez, cel mai mare impresar spaniol de cor-ride. El se afla acolo nu numai pentru a urmări lupta dintre cei doi ci, mai ales, pentru a aranja transmiterea din Spania la televiziunea în circuit închis a unei lupte de tauri, aranjament pe care voia să-l semneze cu firma care organizase o transmisie similară şi foarte profitabilă pentru meciul de box de la Madison Square Garden.

Lupte de tauri şi meciuri profesioniste, om contra animal sau om contra om — în esenţă este vorba de acelaşi lucru. Asemenea spectacole apelează la instinctele cele mai primitive ale publicului : plăcerea viscerală de a urmări dinafară, în deplină siguranţă, cum două fiinţe omeneşti încearcă să se sfîşie una pe cealaltă. Cu cît vărsarea de sînge e mai mare, cu atît spectacolul e mai pasionant. În timp ce organizatorii pun mîna pe bani, nefericiţii protagonişti „joacă" în faţa mulţimii, desfigurîndu-se unul pe altul, în cadrul unui spectacol degradant şi dezumanizant pentru statul şi societatea care îl încurajează.

Îl încurajează ? În cazul celor doi gladiatori din seara de 8 martie, statul şi societatea, precum şi mijloacele de comunicare în masă, nu numai că l-au încurajat, dar l-au glorificat şi răsplătit mai presus de visurile hrăpăreţe cele mai nebuneşti. Ce are de-a face acest jucru cu „arta bărbătească a boxului" ? Este vorba în fond de un superspectacol profesionist, în care cei doi bărbaţi, luptînd unul împotriva celuilalt pentru delectarea gloatei — şi pentru 2 500 000 dolari fiecare — se află în centrul unei întreprinderi comerciale internaţionale, implicînd cheltuieli şi profituri fabuloase.

Musulman negru sau „mare speranţă a albilor", patimile stîrnite de aceşti campioni sau de alţi campioni şi challengeri ai prezentului sau trecutului nu pot fi decît atiţate, niciodată potolite, de succesul sau eşecul vreunui concurent din această jalnică afacere a boxului profesionist.

„Campionatul" din 8 martie trebuie considerat drept ceea ce este : un divertisment sîngeros, reamintind prin extravaganţa, caracterul deplasat şi falsa sa spectaculozitate, ultimele zile ale civilizaţiilor apuse. Încă o dată, aşa cum ne-am pronunţat de mai multe ori, cerem ca boxul profesionist să fie desfiinţat.

(După **The New York Times**)

VAINÖ OLAVI LESKINEN

ministrul afacerilor externe al Finlandei

Vainö Olavi Leskinen s-a născut la 8 martie 1917, la Helsinki. Interesat încă din tinerețe de viața politică, actualul ministru de externe a activat în organizațiile partidului social-democrat. După ce a deținut, în perioada 1940—1943, funcția de secretar general al Uniunii muncitorilor sportivi (avea să fie ales președintele Uniunii în anii 1951—1955), apoi secretar general al Uniunii veteranilor finlandezi (1943—1944), Leskinen a devenit secretarul unei organizații de district a P.S.D.

În 1945 este ales pentru prima dată membru al parlamentului (pînă în 1948). Cu un an mai tîrziu, devine secretar al partidului social-democrat, funcție pe care o va deține pînă în 1957. Reales deputat în 1951 (va rămîne în parlament, fără întrerupere pînă în prezent), primește primul său portofoliu ministerial al problemelor sociale — în 1952, pentru un an. Este ministru al afacerilor interne în perioada 1954—1956 ; apoi din nou ministru al problemelor sociale (1958—1959).

A deținut și unele funcții extraparlamentare : consilier municipal al capitalei, director al Agenției de stat pentru turism (1957—1970) ; director al companiei miniere și al companiei metalurgice de stat.

Din 1968 și pînă la alegerile din primăvara anului trecut este ministru al industriei. În guvernul de coaliție centru-stînga Ahti Karjalainen, constituit în vara anului trecut, i se încredințează portofoliul externelor.

În activitatea ministrului de externe finlandez, una dintre priorități o deține, firește, acțiunea vizînd pregătirea unei conferințe în problema securității europene — acțiune pe care Vainö Leskinen o consideră „o contribuție finlandeză la procesul de negocieri în Europa". Cu privire la căile de urmat pentru realizarea securității europene, Leskinen aprecia, într-o declarație recentă, că „problemele nu pot fi rezolvate printr-o singură mare întîlnire, fiind neapărat necesară o serie de întîlniri și contacte".

D. A.

---

miterea meciului la televiziune, de ce n-ar proceda la fel pentru campionatele de basebol și pentru toate celelalte mari spectacole sportive sau teatrale ?

Congresul și Curtea Supremă aveau de multă vreme dificultăți cu reglementarea sportului profesionist ; ele au adoptat legi antitrust pentru a apăra structura semi-monopolistă a fotbalului și basebolului profesionist, dar acum au de reflectat asupra unor noi probleme.

Tribunalele și Congresul au fost relativ indulgente cu organizatorii meciurilor de fotbal și de basebol pe motiv că nu este vorba doar de o întreprindere comercială, ci și de o activitate sportivă, în cadrul căreia drepturile jucătorului de a-și vinde serviciile cumpărătorului care oferă cel mai mult trebuie să fie limitate, iar drepturile proprietarilor de cluburi sportive de a exclude televiziunea locală, atunci cînd echipa joacă pe teren propriu, trebuie să fie apărate.

Dar pentru meciul Frazier — Clay, organizatorii au cerut și au obținut drepturi nelimitate de a-și vinde produsul la prețuri variind între 150 dolari pentru un loc la Madison Square Garden și 15—30 dolari pentru un loc în sălile de televiziune cu circuit închis de la teatrele și hotelurile din întreaga țară. Astfel, beneficiile totale, exclusiv de pe urma filmelor de cinema și televiziune, s-au ridicat la aproximativ 20 milioane dolari — 17 milioane dolari din încasările de la televiziunea cu circuit închis și 3 milioane dolari din restul încasărilor.

Organizatorii nu numai că au împiedicat stațiile de radio și televiziune din Statele Unite și Canada să transmită meciul, dar au încercat chiar să limiteze dreptul agențiilor de știri de a transmite relatări ale meciului, fază cu fază, către ziare, posturile de radio și posturile de televiziune. De fapt, atunci cînd oficialitățile de la „Comsat", care transmitea în străinătate imaginile luptei prin satelit, au încercat să invite cîțiva prieteni în biroul lor pentru a urmări filmul meciului, Jack Kent Cooke, unul din cei doi organizatori ai meciului, și-a dat autorizația numai cu condiția ca ele să invite și pe membrii Comisiei Federale pentru Comunicații, cît și pe membrii celor două comitete ale Congresului pentru comerț, care reglementează emisiunile, pentru a asista la spectacol ca invitați personali ai săi.

A fost deci o afacere reușită. Dar dacă sportul profesionist trebuie judecat exclusiv ca o întreprindere comercială, folosind instalațiile comerciale interstatale și vînzînd bilete în cadrul comerțului interstatal, atunci se poate afirma că, în interesul public, el trebuie să fie supus implicit reglementărilor federale privind comerțul interstatal.

Oricine a văzut mulțimile masate în zona Madison Square Garden din New York și în fața hotelului Hilton din Washington, unde locurile la televiziunea cu circuit închis se vindeau cu 30 de dolari biletul, poate considera chiar că acest monopol implică și o problemă de siguranță publică.

Nici măcar rețelele de televiziune cu tarife mari la reclame nu pot spera să concureze televiziunea cu circuit închis în materie de încasări obținute de pe urma unor manifestări spectaculoase, cum este un meci de box pentru titlul de campion mondial la categoria grea sau un campionat de fotbal. La ultimul campionat de fotbal din Miami, ligile de fotbal au adunat 2 500 000 dolari pentru drepturile de transmitere a campionatului la televiziune.

Pericolele manifestărilor sportive în circuit închis și la prețuri ridicate sînt evidente. Sportul își trage forța de la spectatorii de masă, iar sistemul circuitului închis sporește veniturile organizatorilor, reducînd concomitent numărul persoanelor care își pot permite să vadă o manifestare sportivă.

De fapt, de la inventarea televiziunii, nici un campionat din America nu a adus asemenea cîștiguri și, în același timp, nu a fost vizionat de un număr atît de mic de americani ca meciul Frazier — Clay. Este adevărat că meciurile în cadrul campionatului la categoria grea sînt considerate de tribunale drept „întreprinderi monopoliste", dar nu s-a prevăzut niciodată că ele vor fi guvernate de practicile hrăpărețe care au controlat actualul campionat.

Sistemul televiziunii în circuit închis înseamnă sport pentru bogați, ca și meciurile de polo sau cursele de iahting, săracii fiind lăsați la poartă. Și, întrucît săracii depășesc din punct de vedere numeric pe bogați și reprezintă o forță electorală mai mare, posibilitățile unei legislații echitabile pentru a evita repetarea sau extinderea practicii de mai sus sînt cît se poate de evidente.

James RESTON

FOTOCRONICA

La München se află într-un stadiu avansat construcția marelui ansamblu arhitectonic destinat Jocurilor Olimpice din 1972. În imagine : Turnul olimpic (290 metri) și stadionul principal (100 000 de locuri).

POSTA REDACȚIEI

După părerea mea...

Problema dezarmării generale și totale — iată un subiect care a făcut să curgă multă cerneală în întreaga lume. Din păcate, sîntem încă destul de departe de momentul soluționării acestei probleme. Aș propune examinarea aspectelor pe care le ridică dezarmarea, din mai multe puncte de vedere. Din punct de vedere istoric, se poate spune că dezarmarea a fost dintotdeauna un deziderat al popoarelor, un impuls permanent al gîndirii filozofilor și juriștilor. Interese diverse și împrejurări istorice complexe au împiedicat însă acțiunile care aveau în vedere dezarmarea. În secolul nostru, declanșarea celor două războaie mondiale, cu efectele lor catastrofale, au readus în stricta actualitate problema dezarmării generale și totale. De subliniat că aceasta a fost înscrisă ca obiectiv esențial și în Carta Organizației Națiunilor Unite. Problema dezarmării a fost discutată la diferite conferințe internaționale și în cadrul a numeroase contacte bilaterale, dar ea a rămas încă un deziderat a cărui realizare pare încă destul de îndepărtată. Un rol însemnat în păstrarea păcii și securității popoarelor îl au acordurile regionale și, în această privință, țin să relev inițiativele Republicii Socialiste România în legătură cu denuclearizarea zonei balcanice. Desigur, deși pînă în prezent nu s-a ajuns la o rezolvare de fond vizînd dezarmarea, au fost înfăptuiți o serie de pași pozitivi. Consider, de exemplu, ca înscriindu-se în acest context : încheierea tratatului din 5 august 1963 cu privire la interzicerea experiențelor nucleare în cele trei medii ; rezoluția O.N.U. din 1967 cu privire la interzicerea utilizării spațiului cosmic în scopuri militare. Eforturile, în ciuda dificultăților de orice natură, trebuie să continue și, evident, la capătul acestui drum, se va afla și marele deziderat al omenirii — dezarmarea.

Dan Lucian PICU
Brașov

După părerea mea, revista „Lumea" a procedat just publicînd în nr. 10 cîteva însemnări pe marginea relativ recentei apariții la Editura științifică — George Elian : „Curtea Internațională de Justiție". Activitatea instituției respective, a cărei importanță nu mai trebuie demonstrată, este destul de puțin cunoscută în țara noastră, iar cartea lui George Elian, deși pe alocuri mult prea amănunțită în unele aspecte secundare, a reușit să acopere un gol. Găsesc remarcabil și faptul că, în acest fel, cititorii revistei care se interesau pînă acum de activitatea Curții Internaționale de Justiție (în mai multe rînduri s-au publicat răspunsuri la „Poșta redacției"), au fost îndreptați spre un studiu competent și detaliat al aspectelor acestui for juridic internațional. Mi s-a părut, în altă ordine de idei, interesant faptul că este vorba mai puțin de o recenzie cît despre „însemnări" pe marginea unei cărți, cuprinzînd explicit poziția țării noastre față de Curtea de la Haga.

Raul I. PAPADOPOL
București

În nr. 10 al revistei am citit că, în cadrul lucrărilor Comisiei drepturilor omului de la Geneva (lucrări care se desfășoară între 22 februarie și 27 martie), se discută și despre „Protecția ziariștilor aflați în misiuni periculoase", despre care mai citisem cu cîteva luni în urmă în cadrul „Poștei redacției". Aș propune, dacă va fi posibil, ca la sfîrșitul acestor lucrări, să se scrie mai pe larg despre această problemă, fie și în spațiul acordat acestei rubrici.

Dan ONEA
Cîmpina

Fiind o problemă care preocupă atît cercurile ziaristice cît și opinia publică, vom reveni, la timpul cuvenit.

Ziarele au anunțat săptămîna trecută că publicația din Uruguay „El Popular" s-a pronunțat în favoarea stabilirii de relații diplomatice între Uruguay și Republica Democrată Germană. „Existența R.D. Germane, stat suveran și independent — afirma ziarul — este un fapt istoric irevocabil". Iată, după părerea mea, o poziție constructivă, corespunzătoare realităților apărute după al doilea război mondial, intereselor securității și destinderii mondiale. R. D. Germană este un stat suveran care întreține relații diplomatice și comerciale cu numeroase țări și, totodată, căruia trebuie să i se acorde locul cuvenit în organismele internaționale.

Ioniță IONESCU
București

ÎN ATENȚIA CITITORILOR

Anunțăm pe cititorii noștri că a început reînnoirea abonamentelor pentru trimestrul II/1971.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea revistei „Lumea".

Prețul unui abonament este :

— 1 an	**104 lei**
— 6 luni	**52 „**
— 3 luni	**26 „**

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

„Lumea" vă răspunde

MAREA TERITORIALĂ

Gheorghe Gheorghiu, Brașov. Disputele la care vă referiți, cunoscute atît sub numele de „războiul celor 200 de mile" cît și de „războiul tonului", au fost generate de divergențele în legătură cu noțiunea de „mare teritorială". Astfel, în timp ce unele țări europene și mari puteri navale (între care S.U.A.) consideră mare teritorială, între 3 și 12 mile, numeroase țări latino-americane susțin că marea teritorială se întinde pînă la 200 mile de țărm. În 1952, Peru, Chile și Ecuador au semnat un tratat al Pacificului de Sud, în care era subliniat principiul celor 200 de mile. Grupului celor trei s-au alăturat în anii următori : Argentina, Brazilia, Uruguay, Panama, Nicaragua, Salvador. În virtutea acestui principiu (subliniat din nou în „Declarația de la Montevideo asupra drepturilor mării" din mai 1970, în care se spune : „Orice țară semnatară își rezervă dreptul de a apăra, explora și conserva resursele vii ale mării adiacente teritoriului său, inclusiv resursele naturale ale platformei continentale și ale fundului marin"), țările respective au anunțat că vor sechestra (fapt întîmplat de altfel) orice navă care va pescui în limita celor 200 de mile. Consultați și textul apărut în nr. 10 al revistei noastre sub titlul „Conflict maritim".

VEDETELE DIN CHERBOURG

Vasile Iuga, Galați. Despre cazul vedetelor plecate clandestin din portul Cherbourg, cu destinația Tel Aviv, nu s-a mai scris nimic timp de peste un an. Recent, însă, căpitanul danez Knud Lindholm Petersen, în vîrstă de cincizeci de ani, a făcut o serie de dezvăluiri cotidianului „Politiken". Potrivit declarațiilor sale, Petersen făcea parte dintr-o organizație internațională specializată în operațiuni de contrabandă, ocupîndu-se în special cu introducerea unor persoane în țările în care acestea sînt indezirabile. Petersen susține că ar fi fost „contactat" pentru afacerea navelor din Cherbourg la începutul lunii octombrie 1969 și că, înainte de a da un răspuns, a cercetat împrejurările și locul în care urma să acționeze. După ce a acceptat să se ocupe de scoaterea navelor din port, el a transmis, prin intermediul unui israelian, un mesaj echipajului celor cinci nave. Se știe că, după declararea embargoului de către autoritățile franceze privind livrarea de arme în Orientul Apropiat, cele cinci vase au fost obligate să rămînă ancorate în rada portului Cherbourg, cu un echipaj redus. Pentru îngrijirea mașinilor, echipajul primea zilnic o anumită cantitate de combustibil. Mesajul căpitanului danez cerea marinarilor să economisească la maximum acest combustibil pentru a se putea evita orice pană la ieșirea din port. Apoi, la 24 decembrie, Petersen intră în portul Cherbourg la bordul vasului „Bluebird", însoțit — declară el — de un ofițer norvegian și de un ofițer olandez. Singurii vameși ai portului (doi) au fost ușor îmbătați cu whisky și, în timp ce „Bluebird" părăsea portul, Petersen trecea la comanda uneia din cele cinci vedete. Căpitanul danez nu uitase nici un amănunt : împreună cu el se afla ofițerul norvegian, posesor al unor acte (false, evident) din care rezulta că tatăl său (care trăia în apropiere de Oslo și care nu știa nimic de întreaga afacere) ar fi cumpărat vedetele. În eventualitatea vreunui control neprevăzut, totul ar fi fost deci în siguranță. Părăsind în liniște, cu luminile stinse, portul Cherbourg, cele cinci vedete aveau să întîlnească la aproximativ 300 de mile un petrolier israelian care le-a aprovizionat.

POȘTA REDACȚIEI

TEMPLELE DE LA PHILAE

Constantin Petrescu, Ploiești. Ultima etapă a campaniei internaționale pentru salvarea monumentelor din Nubia va consta în lucrările pentru reamplasarea templelor de la Philae. La 19 decembrie 1970, dr. Saroite Okacha, asistent al președintelui Republicii Arabe Unite pentru afacerile culturale, și René Maheu, director general al U.N.E.S.C.O., au semnat la Cairo un acord prin care guvernul R.A.U. se angajează să întreprindă lucrările de demontare a sanctuarelor de la Philae și reconstituirea

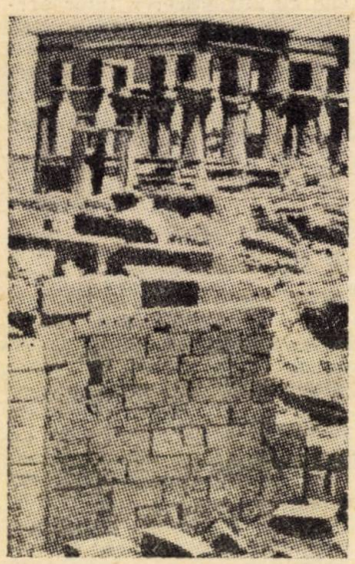

lor într-un loc relativ apropiat. Costul acestor lucrări s-ar putea ridica la 13 300 000 dolari. 18 state membre ale U.N.E.S.C.O. sau asociate au promis sprijinul lor pentru salvarea monumentelor de la Philae. În alocuțiunea pronunțată cu prilejul semnării acordului, directorul general al U.N.E.S.C.O. a spus printre altele: „Trebuie să salvăm Philae, «perla Egiptului», în care geniul vechiului Egipt a realizat, în contactul cu arta greacă, una din minunățiile care demonstrează la ce rafinament poate duce interpătrunderea culturilor". Philae („Pilak" în egipteană) este o insulă situată în apropierea primei cataracte a Nilului. Ansamblul templelor ridicate aici în cinstea zeiței Isis cuprinde pavilionul lui Nectanibis al II-lea și clădirile ridicate de Ptolemeu al II-lea și de urmașii săi.

Adrian Nicolaie, Cluj. 1. Relațiile diplomatice dintre Bolivia și Chile (întrerupte în anul 1962 datorită unui litigiu legat de devierea fluviului de frontieră Lauca) nu au fost încă reluate. În cei aproape zece ani care au trecut, s-a încercat de cîteva ori restabilirea acestor relații dar rezultatele au fost negative. Recent, un purtător de cuvînt al autorităților chiliene a declarat că cele două guverne „sînt pregătite să înceapă convorbiri oficiale în vederea restabilirii relațiilor diplomatice". 2. Potrivit acordului comercial încheiat între Chile și Cuba la 12 februarie (despre care ați citit în presa cotidiană), Chile va cumpăra din Cuba în primul rînd zahăr, în timp ce în Cuba vor fi exportate produse agricole, celuloză, lemn și cupru. Schimburile comerciale bazate pe acest acord vor atinge cifra de 20 milioane dolari anual. Acordul nu este primul care se încheie între cele două țări deoarece și înaintea restabilirii relațiilor diplomatice (12 noiembrie 1970) existau schimburi comerciale. Ele nu depășeau, însă, trei milioane de dolari anual.

D. Rădulescu, București. 1. Din teritoriul Namibiei (824 296 kmp), aproximativ 25 la sută din pămînturi aparțin populației de culoare (care constituie 82 la sută din totalul locuitorilor), în timp ce 47 la sută din pămînturi și 4 711 kmp ai zonelor urbane, cuprinzînd toate centrele industriale și miniere, aparțin europenilor (care reprezintă numai 14 la sută din numărul locuitorilor). 2. Președintele Republicii Democratice Congo, Joseph-Désiré Mobutu, s-a pronunțat împotriva dialogului cu Republica Sud-Africană, propus de șeful statului Coasta de Fildeș.

Petru Stanciu, Bacău. 1. Frații Claudio și Orlando Villas-Boas, cunoscuți pentru activitatea dusă în scopul civilizării pașnice a indienilor din Amazonia, trăiesc încă. Recent, ei au întreprins o acțiune de apropiere de indienii Kreen-Akrore, care refuzaseră orice contact cu oamenii albi. Foarte aproape de zona în care trăiesc acești indieni se vor instala muncitorii ce vor lucra la o porțiune a drumului transamazonian. 2. E greu de stabilit o statistică a tuturor actelor de violență fie și numai pe un grup de țări.

D.D.T.

Sandu Nicolae, Turnu Severin. Ar fi mai exact să se spună că D.D.T.-ul *poate* fi un produs nociv, deoarece trebuie analizate două aspecte ale întrebuințării sale. Mai întîi, potrivit aprecierilor Organizației Mondiale a Sănătății, înlăturarea folosirii D.D.T.-ului ar putea provoca aproape o catastrofă — paludismul endemic și epidemic. (Statisticile O.M.S. arată că, în ultimii 25 de ani, un miliard de persoane au fost salvate de paludism datorită pulverizărilor cu acest produs și că 329 milioane de locuitori trebuie să beneficieze în continuare de acest tratament). D.D.T.-ul — susțin experții O.M.S. — prezintă un „minim de nocivitate" pentru om și pulverizarea locuințelor cu acest produs nu constituie un pericol pentru sănătatea sa. Pe de altă parte, există și un al doilea aspect al întrebuințării produsului, legat de mediul înconjurător. D.D.T.-ul e dăunător florei și faunei (peștilor în special) și poate duce la grave consecințe: dispariția unor specii, distrugerea echilibrului natural etc.

Vasile Uțu, str. Traian nr. 29, ap. 5, Cluj, dorește să cumpere nr. 28 din 1969 și 33 din 1970 ale revistei noastre.

Iorgu Ioanichie, Focșani. 1. Prăbușirea celui de-al 129-lea avion „Starfighter" pe teritoriul R.F. a Germaniei s-a produs lîngă Memmingen, în Bavaria. 2. Prințul Charles al Angliei are 22 de ani și a pilotat pînă în prezent avioane civile. Recent, s-a anunțat că moștenitorul tronului britanic se antrenează și pe avioane cu reacție „Provost", la colegiul militar Cranwell.

I. Simionescu, București. Biografia premierului indian Indira Gandhi a fost publicată în nr. 5/1966, la rubrica „Profil". **Constantin Virgiliu, București.** Vom avea în vedere propunerile dv. Despre Islanda și Australia revista noastră a scris în nr. 25 din 1970 și nr. 2 din acest an. **Petru Neț, București.** Fotografii ale clădirilor O.N.U. și U.N.E.S.C.O., au fost publicate de mai multe ori. **Gheorghe V. Toma, com. Suraia, jud. Vrancea.** Adresați-vă întreprinderii „Libri".

Lucian Orășel, București. Vă invităm să treceți pe la redacție. **Mihai Nueleanu, com. Aninoasa, Pătîrgelele, jud. Buzău.** Despre orașul Triest am scris în nr. 52 din 1970. Despre organizarea Luxemburgului, în nr. 2 din același an. Vom reveni cu hărți ale Orientului Apropiat în măsura în care evenimentele o vor cere. **Gheorghe Todea, Tg. Mureș.** 1. Mesajul despre „Starea lumii", al președintelui Richard Nixon, a fost rostit la 25 februarie. 2. Nu se știe deocamdată nimic în legătură cu întoarcerea regelui Constantin în Grecia. **Iulică Tănăsie, com. Băilești, jud. Gorj.** Vă sugerăm consultarea nr. 37 din 1969, în care am publicat informații despre Lichtenstein. **Vasile Uțu, Cluj.** Nu avem informații în legătură cu soarta tezaurului amintit. **N. C. Nuțu, Sebeș, jud. Alba.** Regretăm, dar nu putem publica articolele dv. Adresați-vă unor publicații de știință și tehnică. **M. Ștefănescu, Constanța.** Vă rugăm să ne explicați mai amănunțit despre ce texte este vorba. **M.G.I.P., Craiova.** Adresați-vă revistei „Magazin Istoric". **Mircea Sora, Ploiești.** În adevăr, F. Roosevelt a fost ales președinte pentru prima oară în 1932. **Dumitru Vranău, Sîngeorz, jud. Bistrița-Năsăud.** Adresați-vă întreprinderii „Libri". **Deosent Herșcovici, Galați.** Vă mulțumim pentru aprecieri. **C. Cinitralea, București.** Albania a fost ocupată de trupele fasciste italiene în aprilie 1939. **S. Vasiliu, Iași.** Vom avea în vedere propunerea dv.

Niculina Bălan, București. Nu dispunem de datele concursului respectiv. **Valeriu Opriș, Baia Sprie, jud. Maramureș.** Vă sugerăm consultarea nr. 7 în care am scris despre R.P. Albania și despre relațiile iugoslavo-albaneze.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

REDACTOR-ȘEF LIVIU RODESCU

Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1 Telefon 17 60 10. Internațional 18 52 63 și 18 53 55 Telex 197

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

COMBINATUL PETROCHIMIC PITEŞTI

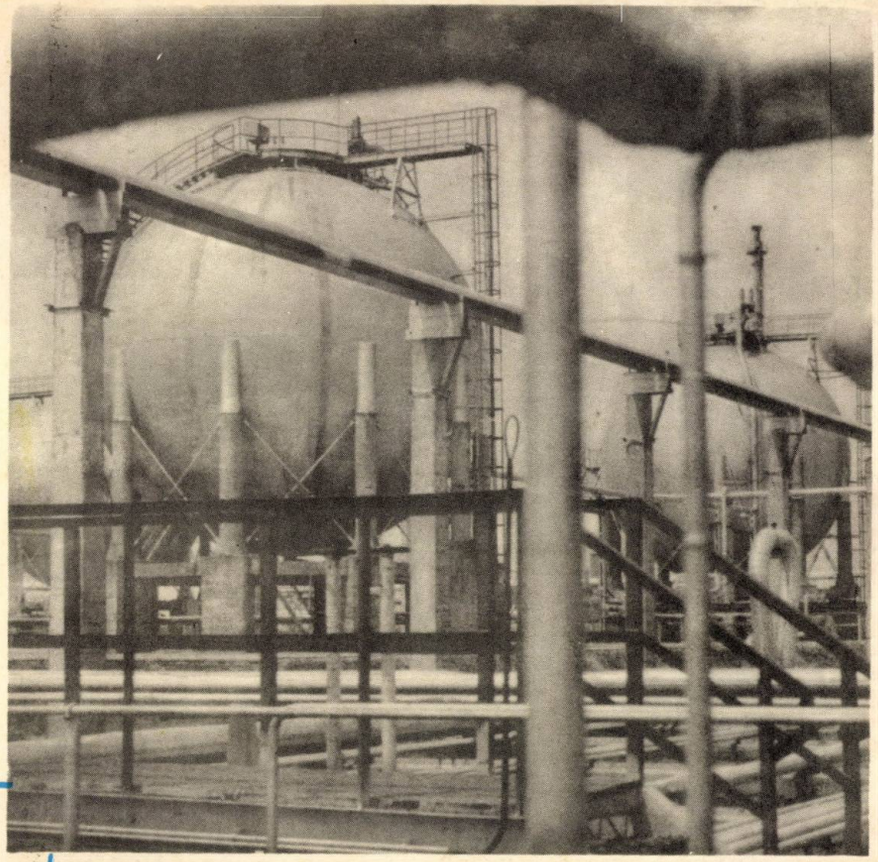

produce:

PRODUSE PETROCHIMICE
- benzen, toluen, xileni, butilene, benzină uşoară, benzină grea

DERIVAŢI CIAN
- cianură de sodiu, clorură de cianuril, izotriazodon, acetonitril

MONOMERI
- etilenă, propilenă, butadienă, acrilonitril

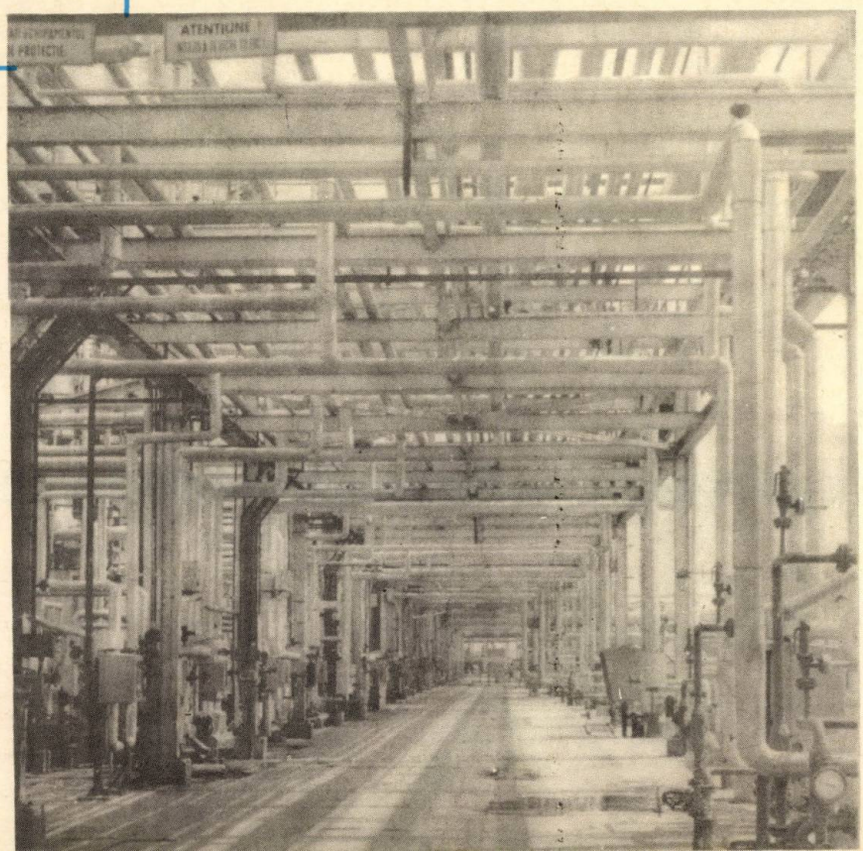

POLIMERI
- polietilenă de înaltă presiune, copolimeri etilenă-acetat de vinil, ingredienţi pentru cauciuc, negru de fum

Cu adevărat comode şi practice scaunele realizate de

C. E. I. L. TÎRGU JIU

datorită liniei şi finisajului lor se integrează armonios în orice interior

Lei 2

CABINETUL DE PARTID
SIBIU

LUMEA

Nr. 13 25 martie 1971

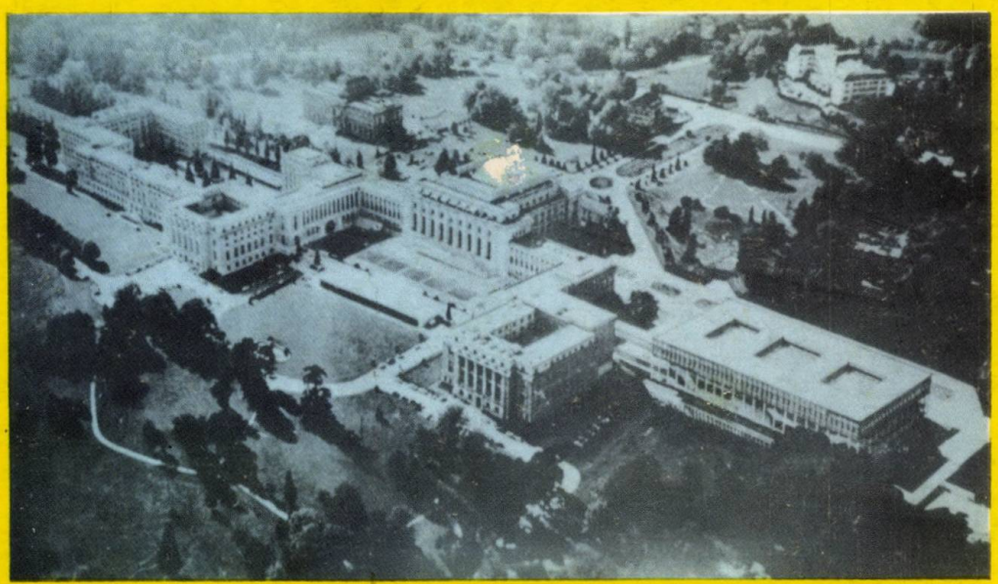

Anchetă la Geneva: DEZARMAREA

eridiane '71
SALONIC

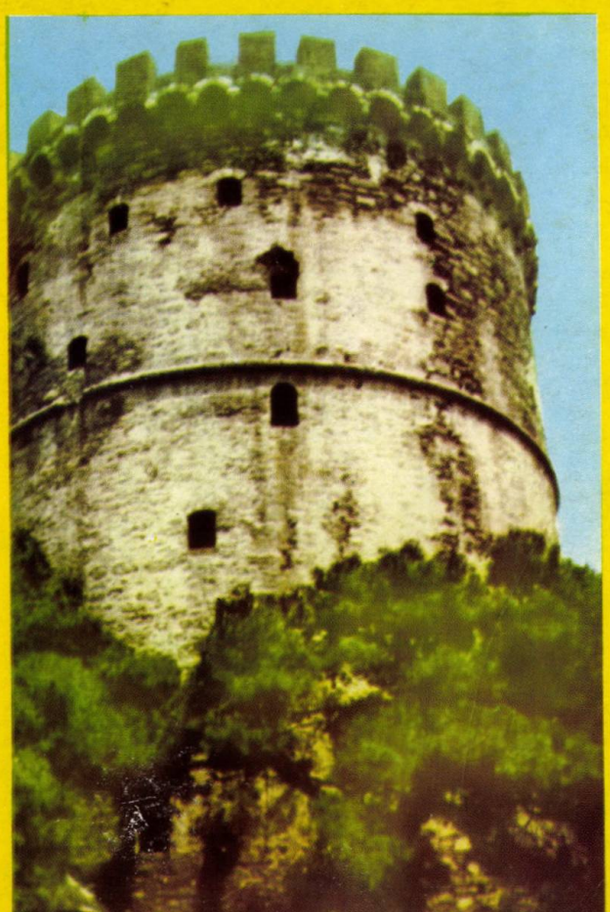

CARTAGINA
u va fi distrusă

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a intilnit cu tovarășul Pompeyo Márquez, secretar general al „Mișcării pentru Socialism (M.A.S.) — Forța comunistă venezueleană", și cu alți conducători ai M.A.S.

Întrevedere între premierul danez Hilmar Baunsgaard și Corneliu Mănescu, cu prilejul recentei vizite făcute la Copenhaga de ministrul afacerilor externe al României

La Budapesta au avut loc convorbiri între miniștrii de externe ungar și bulgar, Janos Peter și Ivan Bașev (stinga)

LUMEA

Nr. 13 (387) 25 martie 1971

CABINETUL DE PARTID SIBIU

VIZITA ÎN R. P. CHINEZĂ a delegației guvernamentale române condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, atmosfera cordială în care s-a desfășurat primirea delegației de către premierul Ciu En-lai și de către alți conducători de partid și de stat chinezi, protocoalele economice semnate la Pekin ilustrează trăinicia sentimentelor de stimă și prețuirea reciprocă dintre cele două popoare și constituie o nouă contribuție la întărirea și dezvoltarea continuă a prieteniei și colaborării frățești româno-chineze (pag. 2)

ÎNTR-O DECLARAȚIE acordată revistei noastre după întoarcerea din călătoria făcută în Suedia și Danemarca, tovarășul Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, caracterizează evoluția pozitivă a relațiilor dintre România și cele două state nordice, precum și aportul pe care aceste relații îl pot aduce la cauza securității și cooperării europene (pag. 3)

LA GENEVA a avut loc de curînd a 500-a reuniune a Comitetului de dezarmare. În ce stadiu se află astăzi îndelungata dezbatere a acestei probleme vitale a lumii contemporane ? Ce perspective există și ce măsuri se impun pentru a atenua decalajul flagrant care se manifestă astăzi între proporțiile cursei înarmărilor și ritmul lent al negocierilor ? Cum este apreciată politica României în problemele dezarmării ? Anchetei întreprinse de revista noastră la Geneva îi răspund cinci binecunoscute personalități participante la lucrările Comitetului de dezarmare : Alva Myrdal (Suedia), lordul Lothian (Marea Britanie), Alfonso Garcia Robles (Mexic), George Ignatieff (Canada), Hiroto Tanaka (Japonia) și Milorad Bojinovici (Iugoslavia) (pag. 14)

„SOCOT CĂ TREBUIE DISTRUSĂ CARTAGIANA !", faimoasele cuvinte ale lui Cato cel Bătrîn nu numai că au străbătut veacurile și mileniile, dar au și fost urmate de distrugerea efectivă a puternicei cetăți punice de către rivalii ei romani. Astăzi Cartagina, sau mai precis vestigiile ei, de o inestimabilă valoare istorică și artistică, sînt pîndite de o nouă primejdie : explozia demografică, expansiunea urbanismului, marcea betonului armat. Cu sprijinul specialiștilor U.N.E.S.C.O., autoritățile tunisiene au elaborat un amplu program menit să conserve patrimoniul monumental Tunis-Cartagina și să-i confere o nouă strălucire (pag. 21).

ARTICOLE ȘI CORESPONDENȚE

Pekin. Vizita delegației guvernamentale române. Ileana Nicolaescu. 2

Stockholm. Copenhaga. Dialoguri fructuoase. Ion Stanciu. 3

Laos. Retragere precipitată. Sergiu Verona. 4

Orientul Apropiat. Contacte diplomatice multilaterale. Dumitru Constantin. 4

Buenos Aires. Va urma oare un premier ? Anca Voican. 5

Paris. „În optica ofensivelor viitoare". Florica Șelmaru. 7

Varșovia. Lucrările Seimului. Iosif Dumitrașcu. 8

Londra. T.U.C., Ulster și alte probleme. Richard Clements. 9

Helsinki. Desfacerea coaliției. Stelian Țurlea. 10

Moscova întîmpină Congresul P.C.U.S. Rodica Georgescu. 12

Cartagina nu va mai fi distrusă. I. M. Ștefan. 21

Pakistan. Opțiunile dezvoltării. Radu Vasiliu. 23

DIN SURSE. 11

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ

Prioritățile dezarmării. Corneliu Vlad. 14

ÎN ÎNTÎMPINAREA SEMICENTENARULUI PARTIDULUI COMUNIST ROMAN

Solidaritate activă cu lupta proletariatului internațional. Florian Tănăsescu. 16

MERIDIANE '71

Un oraș, un port, un Tîrg : Thessaloniki. Dumitru Nicolae. 19

INTERVIUL NOSTRU

Yim Nollis, reprezentant al F.U.N.K. 20

ECONORAMA. 24

SERIAL

Mafia. Teroare și tăcere (II). Rodica Dumitrescu. 25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Le Monde, Rude Pravo, El Siglo, L'Unità. 27-30

PROFIL

Trygve Martin Bratteli, primul ministru al Norvegiei. 30

POȘTA REDACȚIEI. 31-32

PEKIN

VIZITA DELEGAȚIEI GUVERNAMENTALE ROMÂNE

Desfășurarea actualei vizite de prietenie, pe care delegația guvernamentală română condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, o întreprinde în China populară la invitația guvernului R.P. Chineze, căldura și ospitalitatea cu care oaspeții români sînt înconjurați pretutindeni evidențiază încă o dată sentimentele de sinceră prietenie, dorința de întărire și adîncire multilaterală a colaborării care animă deopotrivă popoarele român și chinez, România și China populară. În cursul acestei vizite, delegația guvernamentală română a fost primită de premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze, Ciu En-lai, a avut contacte cu alți conducători de partid și de stat ai R.P. Chineze și a purtat convorbiri care s-au desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească ; cu acest prilej, au fost semnate protocoale între guvernele român și chinez privind nominalizarea de instalații complete și asistență tehnică în cadrul creditului pe termen lung, fără dobîndă, acordat României de către China populară.

Vizitarea orașului Canton, apoi, la Pekin, a combinatului metalurgic „Capitala", unul din cele mai importante obiective industriale ale orașului, precum și a altor obiective de larg interes economic din R.P. Chineză a oferit oaspeților români posibilitatea de a cunoaște mai bine munca stăruitoare și plină de abnegație pe care poporul chinez o desfășoară în mod susținut pentru traducerea în viață a sarcinilor trasate de Partidul Comunist Chinez, în frunte cu președintele Mao Tzedun și tovarășul său apropiat de luptă, vicepreședintele Lin Biao.

În același timp, vizita solilor români a prilejuit cuvinte de înaltă apreciere la adresa României, a succeselor obținute de poporul român sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. **Poporul chinez, ca prieten al dv,** spunea vicepremierul Li Sien-nien în toastul rostit la recepția oferită în cinstea delegației guvernamentale române, **se bucură din inimă de victoriile și realizările obținute în diferite domenii de poporul român și îi exprimă felicitări călduroase. China și România** a spus în continuare Li Sien-nien **sînt țări prietene. Popoarele țărilor noastre, care nutresc sentimente de simpatie și se sprijină reciproc pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, au închegat o profundă prietenie revoluționară.** Referindu-se, de asemenea, la poziția internaționalistă fermă a României de condamnare hotărîtă a războiului de agresiune dus de S.U.A. împotriva popoarelor Vietnamului, Laosului și Cambodgiei, precum și la activa solidaritate a guvernului și poporului român cu cauza dreaptă invincibilă a popoarelor Indochinei, vicepremierul Li Sien-nien a subliniat că această poziție justă a României s-a bucurat de o bună apreciere din partea popoarelor lumii.

Mulțumind pentru înaltele aprecieri la adresa poporului român și a conducerii sale de partid și de stat, tovarășul Gheorghe Rădulescu a arătat, la rîndul său, că **Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre sînt animate de dorința de a dezvolta tot mai mult prietenia și colaborarea româno-chineză în folosul ambelor noastre țări și popoare.**

Strîns legată prin relații de prietenie frățească cu poporul chinez, România socialistă — a spus vorbitorul — **consideră că R.P. Chineze îi revine un rol major în ducerea cu succes a luptei împotriva imperialismului, pentru libertate, socialism și pace. De aceea, ne pronunțăm ferm pentru lichidarea bazelor militare străine și retragerea trupelor americane din Taivan, parte integrantă a R.P. Chineze, pentru restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la Organizația Națiunilor Unite și îndepărtarea clicii ciankaișiste din această organizație.**

Referindu-se la rezultatele rodnice ale vizitei delegației guvernamentale române în China populară, tovarășul Gheorghe Rădulescu sublinia în toastul rostit la recepția oferită de ambasadorul român la Pekin, Aurel Duma, recepție la care a participat și premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze, Ciu En-lai : **Am avut prilejul să constatăm, o dată în plus, sentimentele de prietenie și stimă pe care poporul chinez le are față de poporul român și dorim să vă împărtășim, la rîndul nostru, sentimentele de adîncă prețuire, stimă și prietenie pe care poporul nostru, Partidul Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România le nutresc față de marele popor chinez, de gloriosul său partid comunist și de guvernul Republicii Populare Chineze. Putem spune cu satisfacție că rezultatele întîlnirilor delegației noastre sînt deosebit de pozitive și ele se înscriu ca o nouă realizare pe linia continuei întăriri a prieteniei și colaborării româno-chineze.**

În același context, vicepremierul Li Sien-nien evidenția în toastul de răspuns : **Vizita dumneavoastră a întărit relațiile de prietenie și colaborare între noi. Țările noastre nutresc sentimente de simpatie reciprocă și se sprijină în lupta comună împotriva imperialismului. În relațiile dintre țările noastre, noi respectăm cu strictețe principiile de egalitate deplină, independență, precum și principiul respectului reciproc. Prietenia revoluționară dintre popoarele țărilor noastre se bazează pe principiile marxism-leninismului și ale internaționalismului proletar. Poporul chinez** — a subliniat vicepremierul Li Sien-nien **— urmărește îndeaproape înflorirea și dezvoltarea Republicii Socialiste România.**

Într-adevăr, deși România și China se află la mari distanțe una de alta, între P.C.R. și P.C. Chinez, între cele două țări socialiste, între popoarele român și chinez există puternice și statornice legături frățești de prietenie și colaborare. Avîndu-și rădăcinile în trecutul de luptă revoluționară al celor două popoare, dezvoltîndu-se pe temelia trainică a comunității de orînduire și de țeluri, a intereselor comune în lupta împotriva imperialismului, pentru socialism și pace, aceste legături de prietenie se dezvoltă tot mai mult pe măsura intensificării pe multiple planuri a relațiilor româno-chineze, a succeselor obținute în dezvoltarea colaborării dintre cele două țări, colaborare bazată pe principiile marxist-leniniste, ale internaționalismului proletar, pe respectul reciproc și deplina egalitate în drepturi. Oamenii muncii din România acordă o înaltă prețuire remarcabilelor realizări obținute de poporul chinez sub conducerea Partidului său Comunist, în frunte cu președintele Mao Tzedun, în dezvoltarea industriei, agriculturii, științei și tehnicii, succese care au determinat transformarea Chinei într-un puternic și înfloritor stat socialist.

Prețuind în mod deosebit relațiile cu R.P. Chineză, partidul și guvernul țării noastre acordă o mare însemnătate rolului legitim ce revine Republicii Populare Chineze, cu marile sale resurse materiale și umane, în viața internațională, în desfășurarea cu succes a luptei împotriva imperialismului, pentru apărarea păcii, libertății și independenței popoarelor. Este poziția consecventă a României că problemele fundamentale ale lumii de azi nu pot fi rezolvate fără participarea Chinei populare. În concordanță cu această convingere, țara noastră militează neabătut pentru restabilirea drepturilor legitime ale R. P. Chineze la O.N.U.

Înscriindu-se în ansamblul politicii externe a partidului și statului nostru — în centrul căreia stau întărirea continuă a legăturilor de prietenie, colaborare și alianță cu toate țările socialiste — actuala vizită în R.P. Chineză a delegației guvernamentale române, condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, constituie o nouă contribuție la dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, în interesul celor două popoare cît și al cauzei păcii și socialismului în lume.

Ileana NICOLAESCU

STOCKHOLM COPENHAGA

DIALOGURI FRUCTUOASE

După trei ore de zbor, avionul aterizează lin pe pista aeroportului Arlanda din Stockholm. Coborînd din avion, ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, este întîmpinat de colegul său suedez Torsten Nilsson. Strîngerea de mînă și urările de bun sosit constituie de fapt preludiul reluării dialogului între cei doi miniștri care au mai avut ocazia să se întîlnească frecvent în ultimii ani, la București și Stockholm sau la sediul Națiunilor Unite.

Trei zile mai tîrziu, ministrul de externe român avea să fie oaspetele omologului său danez, Poul Hartling.

De fapt, cele două vizite ale ministrului român sînt o continuare firească a dialogului tot mai viu pe care România l-a întreținut în ultimii ani cu cele două țări nordice, prin schimburi de vizite la nivel înalt, între prim-miniștri și alți membri ai guvernelor, între delegații parlamentare sau personalități ale vieții social-economice și cultural-științifice.

Interesul deosebit pe care guvernele Suediei și Danemarcei l-au manifestat pentru vizita ministrului nostru de externe s-a evidențiat în principal în preocuparea gazdelor de a-i oferi oaspetelui prilejuri multiple de întrevederi și discuții utile cu factori de cea mai înaltă responsabilitate în viața politică a țărilor lor. Astfel, în Suedia, după convorbirile purtate cu ministrul afacerilor externe Torsten Nilsson, ministrul afacerilor externe Corneliu Mănescu a fost primit de regele Gustav VI Adolf și de primul ministrul Olof Palme. În Danemarca, discuțiilor cu Poul Hartling le-a urmat primirea de către regele Frederik al IX-lea și primul ministru Hilmar Baunsgaard.

Pe lîngă convorbirile oficiale, oaspeții români au avut prilejul să cunoască și unele aspecte economice și culturale suedeze și daneze. Astfel, după ce au vizitat la Lidingo, o suburbie a capitalei suedeze, uzina subterană de asamblare a grupului A.G.A., într-una din serile următoare i-au aplaudat pe actorii Teatrului Regal din Copenhaga, iar apoi au admirat tezaurele de artă din castelele Kronborg și Fredensborg, primul păstrînd parcă intactă atmosfera tragismului shakespearian din „Hamlet".

Atît în Suedia cît și în Danemarca, convorbirile oficiale au prilejuit un larg schimb de păreri asupra stadiului și perspectivelor relațiilor bilaterale, precum și asupra unor probleme internaționale actuale de interes comun. În atmosfera sinceră și cordială care a constituit caracteristica dominantă a convorbirilor dintre ministrul român și reprezentanții guvernelor Suediei și Danemarcei, s-au evidențiat evoluția favorabilă a relațiilor bilaterale și dorința comună de a le extinde și diversifica în conformitate cu interesele țărilor și popoarelor respective, s-au analizat în special posibilitățile și căile concrete de lărgire substanțială și continuă pe linia schimburilor comerciale și cooperării economice, industriale și tehnice, părțile împărtășind părerea că, deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese sensibile în acest domeniu, sînt posibilități pentru ca volumul și structura comerțului să sporească pe baza potențialului permanent de dezvoltare prin care trec. Ele au subliniat totodată hotărîrea fermă de a încuraja prin toate mijloacele promovarea comerțului reciproc avantajos. În acest sens, s-a convenit, printre altele, ca între România și Suedia să se încheie un nou acord comercial pe termen lung. De asemenea, s-a căzut de acord ca între cele două țări să înceapă la o dată apropiată negocierea unei convenții consulare.

Evocînd buna dezvoltare a relațiilor reciproce, Torsten Nilsson a evidențiat colaborarea realizată între cele două țări în mai multe rînduri la Națiunile Unite, unde apropierea pozițiilor a permis prezentarea unor propuneri comune, și a amintit că și la Conferința de dezarmare de la Geneva „am dezvoltat un punct de vedere similar în ceea ce privește poziția față de diverse fenomene din domeniul dezarmării". „Sentimentele danezilor față de România — avea să declare cîteva zile mai tîrziu Poul Hartling — sînt dintre cele mai pozitive. Considerăm România o națiune de prieteni, căreia îi cunoaștem și îi apreciem istoria și frumusețile".

În cadrul schimbului de păreri cu privire la unele probleme internaționale, s-a subliniat în mod deosebit importanța respectării, în relațiile dintre toate statele, a principiilor suveranității și independenței naționale, a dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur viitorul, fără ingerințe dinafară, în conformitate cu interesele și aspirațiile sale naționale. În abordarea temelor de stringentă actualitate internațională, o atenție deosebită a fost acordată problemelor securității și cooperării în Europa. Din convorbiri a rezultat necesitatea concentrării eforturilor tuturor statelor în direcția instaurării în Europa a unui climat de pace, destindere și cooperare internațională, care să le asigure dezvoltarea multilaterală și să le pună la adăpost de folosirea forței sau de amenințarea cu folosirea forței în rezolvarea problemelor litigioase.

A fost totodată relevată importanța conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, cu participarea tuturor statelor europene, precum și a S.U.A. și a Canadei.

Vizitele ministrului afacerilor externe al României în Suedia și Danemarca, convorbirile fructuoase pe care le-a avut cu reprezentanții celor două guverne au menirea de a aduce o nouă contribuție valoroasă la adîncirea raporturilor de prietenie dintre țara noastră și cele două țări nordice, însemnînd totodată o contribuție pozitivă la consolidarea unui climat de înțelegere și cooperare în Europa.

Ion STANCIU

DECLARAȚIA TOVARĂȘULUI CORNELIU MĂNESCU

făcută revistei „Lumea"

„Cred că trăsătura generală a acestor două vizite este confirmarea bunelor relații care există între România și Suedia, între România și Danemarca, aș putea să spun între România și aceste țări situate în nordul Europei și de care ne leagă o tradiție de prietenie, de respect reciproc și de perspective îmbucurătoare și pline de variate posibilități în ceea ce privește atît planul bilateral, cît și înțelegerea într-o serie de importante probleme internaționale.

În ce privește perspectivele relațiilor României cu aceste două țări, consider că sînt foarte multe posibilități. Pentru aceasta ar trebui ca specialiștii celor trei țări să investigheze cu multă atenție și cu multă grijă, să consolideze ceea ce s-a făcut și să găsească soluții și deschideri noi, care sînt realmente de dorit și posibile și pentru români, și pentru suedezi, și pentru danezi. Există, de asemenea, o foarte largă arie de probleme în care putem să stabilim apropieri, să ne consultăm, să avem puncte de vedere deosebit de apropiate și care chiar să coincidă, în ciuda unor diferențe existente între aceste trei țări. Pentru aceasta însă, noi trebuie să ne consultăm, să continuăm să ne întîlnim, să schimbăm păreri și să promovăm ceea ce ne leagă, ceea ce ne unește, adică interesul pentru un climat mai bun în Europa, pentru a asigura statelor acestui continent pacea de care are nevoie, o securitate deplină și bazată pe principiile dreptului internațional. Iată atîtea probleme în care și România, și Suedia, și Danemarca au un cuvînt de spus".

LAOS

RETRAGERE PRECIPITATĂ

„Invazia sud-vietnameză în Laos este o victorie" ; „Această operațiune se va dovedi că a fost eficientă" ; „Nu putem aprecia operațiunea din Laos decît după ce va fi încheiată" ; „Un dezastru militar și politic". Iată cîteva aprecieri care, evident, se deosebesc sensibil între ele. Toate au fost făcute într-o singură zi și se referă la același lucru — situația sau, mai precis, bilanțul invadării Laosului de către un puternic contingent de trupe saigoneze, cu sprijin aerian american. Prima aparține purtătorului de cuvînt al Pentagonului ; a doua — lui Melvin Laird, titularul acestui departament ; a treia — președintelui Nixon, în interviul său radiotelevizat de luni ; a patra — ziarului „Times", constituind de fapt o perfectă sinteză a majorității comentariilor de presă din ultimele zile.

Chiar și numai deosebirile „de nuanță" dintre declarațiile oficiale americane citate mai sus sînt suficiente pentru a ilustra prăbușirea totală a ultimei aventuri întreprinse în Indochina — atacarea Laosului. Dar la aceste declarații se adaugă un imens material faptic revelator asupra evoluției militare a momentului laoțian. Operațiunea „Lam Son 719" — atacarea Laosului —, începută la 8 februarie, poate fi considerată încheiată. Încheiată de o manieră penibilă. Din cei 20 000 de soldați saigonezi — cifră oficială dată de comandamentul american (inferioară cifrei reale) — doar 5 000 au reușit într-un fel sau altul să se replieze spre frontiera cu Vietnamul de sud. Rămășițele acestor trupe se retrag, deși au beneficiat de generozitatea armamentului ultramodern american cu care au fost înzestrate, de masivul sprijin al aviației Statelor Unite.

Un comunicat al forțelor armate populare din Laos care ne-a parvenit miercuri la redacție, dă următoarele cifre concludente asupra înfrîngerii trupelor invadatoare. Peste 7 500 de soldați morți, răniți sau prizonieri. 8 batalioane, 20 companii de parașutiști, de blindate, de infanterie marină au fost scoase din luptă. Peste 350 de avioane și în cea mai mare parte elicoptere au fost doborîte și distruse. 210 tancuri și blindate, importante cantități de arme și echipament militar, inclusiv 50 de tunuri de mare calibru, de provenință americană, au rămas în cimitirul armelor din Laos.

Vom cita și cîteva opinii aparținînd unor experți militari privind rezultatele aventurii laoțiene. „Times" : „Încercarea forțelor armate sud-vietnameze a întîmpinat de la început dificultăți serioase și s-a încheiat printr-un dezastru..." Agenția „France Presse" : „Optimismul de fațadă nu poate ascunde că întorsătura luată de evenimentele din sudul Laosului este un eșec militar și politic major pentru guvernul american..." U.P.I. : „Tancurile urmăresc trupele sud-vietnameze care se retrag din Laos... Vehiculele blindate americane masate la frontieră pentru a acoperi retragerea sud-vietnamezilor au fost bombardate cu rachete grele și mortiere..."

Și, totuși, semnificația pur militară a evenimentului este depășită de repercusiunile și de sensul ei politic. S-a afirmat și se repetă la nivelurile cele mai diferite ale Administrației că operațiunea din Laos ar fi „o dovadă categorică" a succesului „vietnamizării". Cu alte cuvinte că trupele saigoneze au căpătat ponderea necesară pentru a „duce singure războiul". Lucrul acesta s-a spus nu o dată și se repetă în general în mod obsesiv. Dacă chiar am fi de acord cu această încercare de definiție, ce semnificație trebuie să capete puternica înfrîngere suferită de trupele saigoneze în Laos ? Cei ce respectă scrupulos ecuația teoretică a „vietnamizării" trebuie să admită că momentul laoțian dovedește lipsa de viabilitate a tentativei de a-i face pe asiatici să lupte împotriva asiaticilor. Ziarul „Guardian" apreciază faptele în felul următor : „Operațiunea s-a sfîrșit ca o încercare eșuată... Înfrîngerea s-a produs în condițiile celor mai aprige bombardamente și ale celui mai mare sprijin cu elicoptere pe care le puteau oferi Statele Unite..." Comentatorul merge mai departe punînd punctul pe i : „Washingtonul, ca și generalii de la Saigon, trebuie să-și dea seama că au puține șanse de a obține o soluționare militară a acestui conflict. Eșecul sud-vietnamez discreditează toate argumentele celor care socotesc că războiul ar putea să fie lichidat treptat astfel".

Înfrîngerea din Laos a obligat la un efort de „explicații" și „justificări" din partea Administrației americane. Ultimul interviu al președintelui Nixon are acest obiectiv fundamental și, ca urmare, organelor de informație scrisă și vorbită li se reproșează că au prezentat „o imagine deformată a operațiunii". Dar nici de la Casa Albă nu s-a reușit ștergerea impresiei pregnante de gravă înfrîngere militară pe care au provocat-o ultimele evenimente din Laos.

Și astfel, unul din momentele războiului din Indochina se termină printr-o strălucită demonstrare a capacității poporului care luptă pentru libertate de a-l înfrînge pe agresor. Este o dovadă esențială, cu repercusiuni de ordin tactic și strategic. Este un argument suplimentar care pledează pentru necesitatea renunțării la căutarea soluțiilor militare în vederea reglementării problemei vietnameze.

Sergiu VERONA

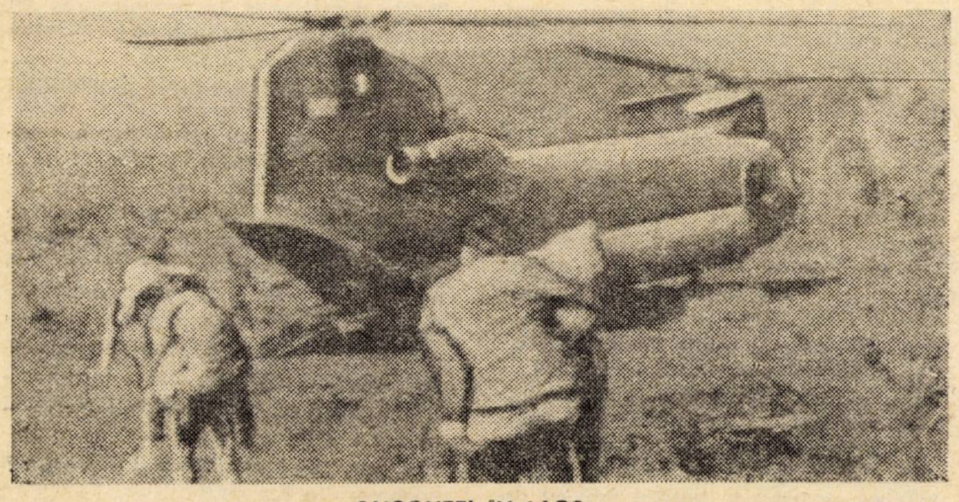

SAIGONEZI ÎN LAOS
Un dezastru militar

ORIENTUL APROPIAT

CONTACTE DIPLOMATICE MULTILATERALE

Deși un anume element de incertitudine a apărut în zonă după ce acordul de încetare a focului n-a mai fost prelungit — de jure — dincolo de 7 martie, părțile au specificat imediat că nu vor relua unilateral ostilitățile și au anunțat intenția de a continua convorbirile indirecte sub auspiciile ambasadorului Jarring. Acestea ar fi coordonatele cadrului în care se desfășoară, după 7 martie, activitatea politică legată de criza din Orientul Apropiat. Răspunsurile pe care guvernele egiptean și israelian le-au dat la memorandumul lui Jarring (prezentate în numărul trecut al revistei noastre) și analiza generală a situației din regiune au constituit obiectul unui raport detaliat, pe care secretarul general al O.N.U. l-a prezentat Consiliului de Securitate. Arătînd, ca și Jarring, că guvernul egip-

PREȘEDINTELE SADAT ȘI PREȘEDINTELE EL GEDAFI

Schimb de păreri la Tripoli

tean a răspuns pozitiv la memorandumul ambasadorului suedez, U Thant adresa un apel guvernului de la Tel-Aviv ca acesta să reexamineze și să răspundă favorabil la cererea mediatorului „de a se angaja în legătură cu o retragere pînă la frontiera internațională a R.A.U."

Între timp, alte luări de poziție oficiale n-au intervenit, dar observatorii politici au remarcat o vie activitate diplomatică și politică atît în capitalele țărilor implicate direct în conflict cît și în unele țări occidentale și la Națiunile Unite. Între timp, în S.U.A. au apărut o serie de precizări și referiri la unele fapte pe care presa internațională le semnala de mai mult timp. Astfel, după ce Comisia pentru afacerile externe a Senatului S.U.A. a ascultat depoziția lui William Rogers, senatorul Fulbright a declarat ziariștilor, ca și secretarul de stat de altfel, că S.U.A. sînt dispuse să participe la o forță de menținere a păcii „dacă i se va cere". Pe de altă parte, Fulbright a arătat că obstacolul principal în calea unei reglementări îl constituie faptul că Israelul nu a reacționat la propunerile lui Jarring de retragere a trupelor sale din teritoriile ocupate în cursul conflictului din 1967.

La 16 martie, în cadrul unei conferințe de presă, William Rogers a afirmat că, deși în situația din Orientul Apropiat „niciodată climatul nu a fost mai bun pentru o reglementare", în cazul cînd situația nu va fi rezolvată într-un viitor rezonabil, ar putea apărea o mare primejdie.

Secretarul de stat al S.U.A. a contestat părerea exprimată de premierul israelian Golda Meir, potrivit căreia Israelul va trebui să-și bazeze securitatea viitoare pe poziția geografică pe care o va obține printr-o reglementare de pace. „Noi nu credem că securitatea depinde în timpurile noastre în foarte mare măsură de considerente geografice. Considerentele geografice sînt importante, dar ceea ce este cu adevărat important, sau cel puțin tot atît de important, este climatul politic". După cum a afirmat el în continuare, deși Statele Unite dezaprobă unele poziții israeliene, ele vor continua să acorde ajutor militar și economic acestei țări. Apoi, el a arătat că S.U.A. sînt pentru restabilirea frontierelor din 1967 între Israel și Egipt, cu excepția retrocedării teritoriului Gaza și cu condiția ca să se poată ajunge prin tratative la instaurarea unei zone demilitarizate în Sinai, formulă respinsă, de altfel, de cele două părți.

Cum declarațiile de mai sus aparțineau unei oficialități americane de prim rang, iar conținutul lor nu convenea Israelului, între Tel-Aviv și Washington a apărut o încordare pe care a încercat s-o aplaneze Abba Eban în turneul pe care l-a efectuat recent. După ce a conferit la Londra cu Alec Douglas Home, prilej cu care, se pare, șeful Foreign Office-ului a reafirmat declarația citată mai sus, Eban a avut la New York întrevederi cu U Thant și Gunnar Jarring, iar la Washington cu William Rogers.

Într-un interviu acordat rețelei de televiziune C.B.S. la încheierea vizitei în S.U.A., Abba Eban a declarat că, în cele din urmă, ar putea fi realizat un acord cu Republica Arabă Unită cu privire la o linie a frontierelor care să asigure securitatea Israelului. El a opinat că misiunea ambasadorului Gunnar Jarring va trebui să constea în prezent în angajarea unor discuții „detaliate și concrete" între Israel și Republica Arabă Unită, pe baza pozițiilor definite de fiecare din cele două părți, și nu a unor condiții prealabile. Ministrul israelian a recunoscut că întrevederile sale de la Washington nu au adus nici o schimbare în poziția Israelului și nici în cea a Statelor Unite, în ce privește condițiile de reglementare a crizei din Orientul Apropiat. În Statele Unite, a recunoscut el, s-a produs în ultimul timp o întărire a sentimentului că la Tel-Aviv s-a manifestat intransigență la convorbirile de pace de sub egida lui Gunnar Jarring, refuzînd să se accepte concesii în schimbul ofertelor egiptene privind recunoașterea Israelului, garantarea integrității teritoriale și intrarea într-un tratat de pace. Cercurile oficiale din Israel au apreciat că dialogul cu Washingtonul va putea continua, între altele, cu ocazia vizitei pe care Rogers o va face în Israel în luna mai.

În legătură cu poziția din ultimul timp a Israelului comentariile presei internaționale subliniază că ea nu vine în întîmpinarea eforturilor de pace, nu contribuie la lichidarea încordării și este lipsită de receptivitate la inițiativele R.A.U., ceea ce va crea dificultăți soluționării politice a situației încordate din regiune.

O vie activitate s-a înregistrat în acest timp și la Cairo sau în alte capitale arabe. În legătură cu poziția R.A.U. față de situația existentă după 7 martie, președintele Sadat a adresat mesaje președinților Nixon și Pompidou și premierului britanic Heath. Totodată, președintele R.A.U. a făcut în cursul săptămînii trecute o vizită de 24 de ore la Tripoli, prilej cu care a discutat cu Moamer El Gedafi situația din zonă. Pe plan intern, Anwar Sadat a continuat să aibă întrevederi cu oficialități și ofițeri superiori din R.A.U. și să participe la diverse întruniri în care s-a analizat conjunctura actuală. După cum anunță ziarul „Al Ahram", la 20 martie a avut loc o ședință a „Comitetului de pregătire a țării în vederea unei confruntări militare", în care Anwar Sadat a investit comandanții militari de pe linia Canalului de Suez „cu autoritate deplină și absolută pentru a face față oricărui atac israelian aerian, naval sau terestru prin surprindere". Pe de altă parte, săptămîna viitoare, ministrul egiptean al afacerilor externe, Mahmud Riad, după o escală la Roma unde va avea convorbiri cu ministrul de externe al Italiei, Aldo Moro, va pleca la Paris, pentru a conferi cu Maurice Schumann, ministrul francez al afacerilor externe, și va prezida o reuniune a ambasadorilor R.A.U. în Europa occidentală.

Unele probleme ale situației din Orientul Apropiat au fost abordate zilele acestea și de către regele Hussein al Iordaniei. Referindu-se la un acord de pace, suveranul hașemit a declarat că, după părerea sa, acest lucru nu va putea fi făcut decît printr-o „reglementare globală cuprinzînd Iordania, R.A.U. și, dacă va fi posibil, Siria", exprimîndu-și cu același prilej satisfacția în legătură cu reluarea relațiilor dintre Siria și Iordania. În ce privește propunerea de internaționalizare a Ierusalimului, regele Hussein a arătat că autoritățile iordaniene ar putea lua în considerare o asemenea formulă, dar, a adăugat el, „numai în cazul în care ea ar cuprinde ansamblul orașului (atît partea arabă cît și partea israeliană)".

Dumitru CONSTANTIN

BUENOS AIRES

VA URMA OARE UN PREMIER?

S-a mers aproape în luptă cu timpul, orele n-au mai contat. O cursă contra cronometru. Dar totul la nivelul înaltei politici argentiniene, pentru că pe stradă omul în civil circula, în necunoștință de cauză, în ritmul lui obișnuit. Agențiile de presă și posturile de radio au înregistrat însă cu o precizie remarcabilă ceea ce se numește „firul trepidant al evenimentelor".

Luni, comandantul șef al forțelor armate aeriene, generalul Carlos Rey s-a întors din Chile și s-a întîlnit la orele 15 cu ceilalți doi șefi militari argentinieni (armata terestră — Alejandro Lanusse, și navală — Pedro Gnavi), care compun junta ce conducea, prin intermediul președintelui Levingston, Argentina (de la 8 iunie 1970). S-a discutat două ore, pornindu-se de la următorul punct: vineri, 19 martie, generalul Levingston îl destituie pe gene-

→

ralul Ezequiel Martinez, secretarul juntei militare, pe motive de grave abateri de disciplină. Şefii militari au fost apoi primiţi de preşedinte. În cele două ore cît au stat înăuntru circulau zvonuri despre destituirea sa. Dar, stupoare: la orele 20,15 preşedintele rosteşte un discurs transmis de posturile de radio şi televiziune, în care anunţă că generalul Lanusse — şeful juntei — a fost destituit din funcţie cu acordul celorlalţi membri. Deţenţiunea lui la sediul guvernului, ale cărui intrări au fost blocate, confirmau decizia. Şi, din nou stupoare : la 22,35, marina dezminte că ar fi semnat decretul prezidenţial; o urmează aviaţia cu aceeaşi afirmaţie. Totuşi, la orele 23,00, preşedintele Levingston numeşte persoana care îl înlocuieşte pe Lanusse. La 23,25, pare totuşi ciudat că generalul Lanusse nu mai este în stare de arest, ci părăseşte cu un elicopter preşedinţia.

Puţin după miezul nopţii, la 0,45 generalul Lanusse soseşte la comandamentul armatei terestre şi-şi reia funcţia. Era înainte de o nouă reuniune a juntei. Ea are loc la 1,50, cînd se respinge comunicatul prezidenţial despre destituirea lui Lanusse şi se anunţă preluarea puterii politice, bine înţeles de către juntă. La 2,10 preşedintele Levingston este oficial destituit, iar la 3,25 îşi dă demisia (ce ar mai fi putut face?).

Junta ţine să se explice, chiar la acea oră tîrzie. „Dată fiind decizia preşedintelui republicii de a destitui, în mod surprinzător, din funcţiile sale pe preşedintele juntei comandanţilor şefi, această juntă a hotărît să ia următoarele măsuri spre binele securităţii naţionale şi cu ferma dorinţă de a menţine coeziunea forţelor armate. În primul rînd, a hotărît să-l invite pe generalul Levingston să înceteze de a-şi mai exercita funcţia. În al doilea rînd, junta a decis să-şi asume *din nou* puterea politică pînă la succesul revoluţiei argentiniene". De ce din nou, pentru că de fapt junta deţine puterea din 1966, cînd a înlăturat un preşedinte civil (Arturo Illia) şi a instalat un preşedinte militar (generalul Carlos Ongania) în numele necesităţii „revoluţiei argentiniene". S-a acreditat, neoficial, neputinţa partidelor politice argentiniene (adică a părţii civile) de a rezolva în mod satisfăcător marile probleme naţionale. Soluţia: mîna forte. Or, n-a reuşit. Pe plan economic s-a accentuat inflaţia, s-a mărit numărul grevelor şi participarea la ele (oraşul muncitoresc Cordoba — unde se fabrică automobile după licenţele Fiat şi Renault — este barometrul cel mai fidel al „stării sociale" argentiniene), au scăzut salariile şi a crescut îngrijorarea guvernului în legătură cu ponderea sindicatelor. Se punea tot mai des problema repunerii în drepturi a instituţiilor democratice, adică a organizării unor alegeri generale. La timpul lui a fost acuzat de toate neajunsurile Carlos Ongania, iar acum Marcelo Levingston.

BUENOS AIRES
Din nou militarii în stradă

În Argentina junta care deţine puterea pe pămînt, în aer şi pe apă, conduce de facto. Ca urmare, mandatul prezidenţial se acordă indiferent cui stabileşte junta, fie chiar şi unui „ofiţer necunoscut" cum era denumit Marcelo Levingston (în momentul numirii sale ca preşedinte, el funcţiona ca ambasador la Washington şi nu participase pînă atunci, direct, la viaţa politică).

Schimbarea sa era, de fapt, iminentă. Dificultăţile şi, uneori, succesele mandatului său semănau foarte mult cu cele ale guvernului Ongania. Deci... Dar pentru că la începutul lui martie Cordoba a solicitat din nou atenţia guvernului prin proteste de răsunet, a-l înlătura pe preşedinte însemna a da satisfacţie grevi ştilor şi a recunoaşte că există unele lipsuri. A intervenit însă brusc conflictul cu junta (oare Levingston să fi cerut într-adevăr destituirea lui Lanusse? — dacă aşa s-a întîmplat, l-a costat) şi totul s-a rezolvat în etape contradictorii dar cu un final clar.

Ultima teorie (militară) care circula la Buenos Aires era înlocuirea temporară a funcţiei de preşedinte cu cea de premier, avînd însă aceleaşi obligaţii faţă de juntă. (Un comentator al agenţiei France Presse nota stupefiat că bugetul pe 1971 a fost semnat de şeful statului şi de cei trei comandanţi militari). „Argentina nu va mai da lumii trista impresie de a avea preşedinţi înlăturaţi periodic", s-a declarat. Preşedintele Levingston nu urma însă să devină premier.

Anca VOICAN

VIZITA PREŞEDINTELUI TITO LA ROMA

Vizita preşedintelui Tito la Roma — se spune într-un comentariu al agenţiei „Taniug" — reprezintă, fără îndoială, un eveniment politic important. Eforturile reciproce depuse pentru depăşirea anumitelor neînţelegeri au dat rezultate utile : fiecare acţiune întreprinsă de Belgrad sau Roma, după evenimentele din decembrie, a avut drept scop să împiedice dramatizarea unui moment neplăcut, în dorinţa revenirii cît mai rapide pe linia tradiţiilor de colaborare şi bunăvecinătate.

În ultimele 70 de zile — se spune în continuare în comentariul agenţiei — s-a realizat un dialog plin de conţinut între Belgrad şi Roma. Un moment important în înlăturarea „tonului disonant" din colaborarea iugoslavo-italiană l-a constituit întîlnirea de la Veneţia. Cei doi miniştri ai afacerilor externe, Tepavaţ şi Moro, au deschis noi căi de colaborare pentru aceste două ţări vecine în Marea Adriatică. S-a trecut, cu mai mult realism decît înainte — avînd în vedere că s-a realizat şi un grad mai înalt de sinceritate între parteneri — la examinarea unor probleme considerate ani de zile „îngheţate" în bogata arhivă diplomatică ce conţine circa 200 acorduri semnate de Iugoslavia şi Italia în ultimii zece ani.

Întîlnirea Tito-Saragat, realizată în Iugoslavia în 1969, a fost rezultatul unei colaborări pozitive şi multilaterale promovată timp de mai mulţi ani. Italia este astăzi pe locul al doilea pe lista partenerilor iugoslavi de comerţ exterior. Volumul schimburilor reciproce atinge valoarea de circa 550 milioane dolari anual. La aceasta trebuie adăugat faptul că cele două ţări vecine au realizat, în cadrul eforturilor depuse pînă acum pentru dezvoltarea relaţiilor economice, şi un grad foarte înalt de cooperare industrială, precum şi de colaborare pe terţe pieţe. O contribuţie şi-au adus în acest sens contactele tot mai frecvente ce au avut loc în ultimii 10-15 ani între oamenii de afaceri, specialiştii, oamenii de ştiinţă, politicienii şi conducătorii de stat ai celor două ţări.

Nu este greu de presupus — se arată în continuare în comentariul „Taniug" — că preşedinţii Tito şi Saragat vor consacra şi de data aceasta întreaga lor atenţie evoluţiei situaţiei politice din Europa. În această direcţie, Iugoslavia şi Italia, pe baza propriilor lor experienţe în înfăptuirea colaborării, au ce să-şi spună. În acest context, întîlnirea de la Roma va fi probabil utilizată şi pentru un schimb de păreri referitor la situaţia din Orientul Mijlociu, precum şi la Mediterana în sensul larg al cuvîntului. Trebuie menţionat că Europa şi Mediterana — deşi reprezintă în momentul de faţă un punct important al politicii mondiale — nu reprezintă tema exclusivă de pe ordinea de zi a apropiatelor convorbiri de la Roma. Se poate presupune că cei doi preşedinţi şi colaboratorii lor vor acorda o atenţie considerabilă şi altor probleme : locul şi rolul O.N.U., problemele dezvoltării, ale dezarmării şi altele.

Plecînd în vizită în Italia, preşedintele Tito întregeşte în realitate, într-un anumit mod, o activitate depusă pe planul dezvoltării colaborării Iugoslaviei cu ţările C.E.E., cu care doreşte, de altfel, relaţii bilaterale utile, reciproc avantajoase şi largi. Toamna trecută preşedintele Tito a vizitat cinci din aşa-zisele „cele şase ţări europene" — Belgia, Luxemburg, Olanda, cu scurte opriri la Paris şi Bonn. În prezent se află la orizont un eveniment cu adevărat important : pentru prima dată în istoria relaţiilor diplomatice dintre cele două ţări vecine şeful statului iugoslav face o vizită oficială la Roma.

PARIS

„ÎN OPTICA OFENSIVELOR VIITOARE"

Încă de la primul tur de scrutin al alegerilor municipale și comunale — cel din 14 martie — s-a vorbit despre stabilitatea climatului electoral, invocîndu-se numărul apreciabil de primari al căror mandat a fost reînnoit. Tot de la primul tur de scrutin s-a vorbit însă și despre o bipolarizare a vieții politice, oglindită în repartizarea voturilor. Deși aparent contradictorii, ambele caracterizări corespund fizionomiei recentei consultări a electoratului francez — cu mențiunea că, dacă stabilitatea s-a făcut simțită mai cu seamă în prima etapă, tendințele de bipolarizare s-au exprimat mai cu seamă în cea de-a doua, la „scrutinul de balotaj" de duminică.

Pornind la această competiție electorală, majoritatea guvernamentală continua să urmărească un obiectiv vechi de peste zece ani: atenuarea decalajului dintre rolul pe care îl asumă la scară națională și influența ei în gestiunea municipiilor și comunelor. Principalele forțe ale opoziției — centriști, radicali, socialiști, comuniști — aveau, dimpotrivă, de apărat poziții pe care le dețin de îndelungată vreme în diferite zone ale țării. Rezultatele consultării semnalează atenției observatorului, pe de o parte unele înaintări ale majoritarilor, pe de alta soliditatea electoratului de stînga acolo unde a fost solicitat să voteze pentru liste comune ale comuniștilor, socialiștilor și C.I.R. (Convenția instituțiilor republicane — François Mitterrand) : cîștigurile guvernamentalilor au fost realizate exclusiv în dauna unor formații de variate orientări centriste. „Gaullismul se născuse — scrie André Chambraud în «L'Express« — din întîlnirea cumva miraculoasă între o mistică și o realitate electorală. El se întemeia pe un dialog direct între generalul de Gaulle și francezi, pe deasupra corpurilor intermediare și a notabililor". Continuînd parcă ideea confratelui său, în ciuda deosebirilor de optică politică —în „Le Nouvel Observateur", Jacques Ouzouf notează: „ La jumătatea drumului între dispariția gaullismului gaullian (în primăvara 1969) și scadența alegerilor legislative (primăvara 1973), majoritatea așteaptă (...) de la municipale un verdict. Acestea i l-au oferit foarte clar. Iată-l, exprimat de Michel Poniatowski (republican independent, colaborator apropiat al lui Giscard d'Estaing — n.n) : «Înaintarea majorității s-a produs acolo unde a existat deschidere». Efectiv, succesele cele mai răsunătoare, majoritatea le-a obținut în orașele în care, după agreabilul eufemism al lui Léo Hamon («gaullist de stînga», actualmente purtător de cuvînt al guvernului — n.n.), s-a arătat deosebit de «ospitalieră»..." Și din nou, „L'Express": „Multă vreme, majoritatea a avut a se bate pe mai multe fronturi. Acum însă, cînd o parte a centrului și o anumită dreaptă i s-au asociat, adversarul aproape exclusiv este stînga. Împotriva acesteia trebuie mobilizați moderații de toate nuanțele și chiar extrema dreaptă, care, la Paris de pildă, a îngăduit majorității să cîștige cinci puncte față de 1965. Chiar prin aceasta însă vechiul vis al unei unanimități gaulliste se prăbușește și majoritatea se identifică, mai mult ca oricînd, cu un mare partid conservator."

Fapt este că deplasările în favoarea majorității s-au produs datorită ralierii, într-o formă sau alta, a numeroși notabili și repercusiunilor astfel determinate în rîndurile electoratului. La aceste deplasări au contribuit totuși și alți factori, mai subtili. De pildă, este poate prea simplu să se atribuie exclusiv alianțelor electorale plusurile dobîndite de majoritate la Paris. Adevărul este că structura socială a anumitor zone ale capitalei s-a schimbat: tradiționale cartiere populare au fost înlocuite de ansambluri moderne alcătuite din birouri și apartamente elegante, iar vechea lor populație împinsă spre periferie. Firește, se poate pune — se pune cîteodată — această evoluție a orașului și pe seama unor calcule anticipative cu implicații electorale. Mai probabil este că înseși coordonatele economice ale unui proces de urbanizare care declanșează automat fenomene de speculă (terenuri, construcții, chirii) duc la modificarea hărții politice a capitalei. În aceste condiții, balotajul general de la primul tur de scrutin parizian, înfruntarea severă de la al doilea tur în aproape toate sectoarele orașului, scorul final — 46 de locuri din 90 pentru majoritari și aliații lor, 31 de locuri pentru listele stîngii (care pierd astfel față de 1965 un sector, adică opt locuri) — vorbesc despre eficiența efortului comuniștilor, socialiștilor și altor forțe democratice, de a-și conjuga acțiunile. Tabloul de ansamblu al rezultatelor este și mai elocvent : în orașele cu peste treizeci de mii de locuitori, numărul primarilor comuniști, 36 în ajunul alegerilor, a trecut la 45 ; numărul mandatelor obținute în consiliile municipale din întreaga țară a crescut cu peste 3 000 (de la 17 250 la 20 316). „Comuniștii se dovedesc a fi cea mai importantă forță de opoziție" notează corespondentul agenției americane U.P.I., care subliniază de asemenea că, fără preocuparea comuniștilor de a le sprijini, candidaturile elementelor de stînga „ar fi înlăturate în multe locuri".

LA MITINGUL DE LA PALATUL SPORTURILOR
Alain Savary, François Mitterrand și Georges Marchais (de la stînga la dreapta)

Această preocupare și-a găsit expresie în mitingul ținut la începutul săptămînii trecute la Palatul Sporturilor din Paris. Atenția pe care observatorii au acordat-o evenimentului era justificată: pentru prima dată, de multă vreme, conducerile celor două mari partide ale stîngii, comuniștii și socialiștii, participau la un miting comun ; alături de ei și de liderul Convenției Instituțiilor Republicane, François Mitterrand, fostul candidat unic al stîngii în alegerile prezidențiale din 1965, lua cuvîntul Robert Buron, catolic de stînga, animatorul clubului „Obiectiv 72"; se cunoșteau progresele de pînă acum ale negocierilor dintre comuniști și socialiști în vederea unui acord politic, numărul important al listelor uniunii de stînga prezentate la primul tur de scrutin și succesele pe care le repurtaseră; se cunoșteau însă și situațiile dificile din cîteva mari orașe unde primarii, socialiști, refuzaseră și de data aceasta cooperarea cu comuniștii, se prezentaseră la primul tur cu colistieri aparținînd diferitelor zone ale centrului și rămăseseră în balotaj (Augustin Laurent la Lille, Gaston Defferre la Marsilia, Louis Bazerque la Toulouse). Fără a ascunde că a convinge federațiile comuniste locale să susțină la al doilea tur candidați care le-au manifestat totdeauna cea mai vie animozitate a suscitat „anumite probleme", Georges Marchais, secretar general adjunct al P.C.F., anunța la Palatul Sporturilor că Federația Nord a Partidului comunist a cerut alegătorilor din Lille să acorde la al doilea tur voturile lor listei conduse de Augustin Laurent și că federația comunistă Garonna-Superioară a hotărît să sprijine lista partidului socialist condusă de Louis Bazerque.

La Marsilia, condițiile și raporturile erau de asemenea natură încît problema unității de acțiune nici nu se punea. În ajutorul lui Gaston Defferre au zburat însă — abandonînd (paradox numai aparent) pe aliatul lor, candidatul gaullist fără șanse — republicanii „giscardieni". La Lille însă, sprijinit de comuniști, Augustin Laurent a învins — victorie cu atît mai semnificativă cu cît este vorba despre ministrul dezvoltării industriale — pe François-Xavier Ortoli. Scrutinul de la Toulouse rămîne totuși cel despre care se scrie cel mai mult zilele acestea în presa franceză. În splendidul oraș meridional, care încă din secolul trecut a fost neîntrerupt sub administrație de stînga, Louis Bazerque a devenit victima propriului său imobilism anti-comunist. În ianuarie, socialiștii tolousani dezbăteau alternativa în fața căreia se găseau: primarul Bazerque preconiza menținerea coaliției sale centriste de la Capitoliu (sediul consiliului municipal); André Méric, vicepreșe-

→

dinte al Senatului, pleda cauza unității de stînga. După zile și nopți de discuție, a prevalat teza primarului — și au crescut șansele deputatului majoritar Pierre Baudis. Acesta, nu prea strălucitor, nici prea cunoscut, exprimînd opinii moderate, asociat recent (din 1968) al republicanilor „giscardieni", ei înșiși asociați ai gaullîștilor U.D.R., apare ca unul din beneficiarii tipici ai politicii de „deschidere" practicate de majoritari și ai deplasărilor de voturi astfel obținute. Cînd fostul primar și-a dat seama de primejdie, cînd s-a ajuns la invocarea unității de acțiune era fără îndoială prea tîrziu. Psihologic prea tîrziu. Pentru prima dată de 75 de ani încoace, Toulouse nu va avea un primar de stînga. „Dacă propunerea noastră de listă comună la primul tur n-ar fi fost respinsă, Pierre Baudis n-ar fi intrat la Capitoliu", subliniază „L'Humanité". Adăugînd: „E o lecție asupra căreia se poate medita".

La meditarea căreia de altfel invită configurația generală a peisajului post-electoral. Examinînd cîștigurile realizate de majoritatea guvernamentală prin „deschiderea" pe care a practicat-o către formații și personalități dinspre centru-dreapta și dreapta, mulți observatori consideră pe de o parte că acești asociați vor putea reprezenta la un moment dat o inconfortabilă povară, pe de alta că recenta consultare electorală și rezultatele ei vor dinamiza căutările stîngii în vederea unui acord politic cuprinzător. „Folosind condițiile acestei a doua bătălii, scria agenția «France Presse» în legătură cu turul de scrutin de duminica trecută, partidele acționează în optica ofensivelor viitoare". În primul rînd, fără îndoială, în perspectiva alegerilor legislative din 1973.

Florica ȘELMARU

VARȘOVIA

LUCRĂRILE SEIMULUI

Corespondență pentru „Lumea"

PREMIERUL JAROSZEWICZ

Scopul modificărilor — adoptate de Seimul polonez — la planul de dezvoltare economică a țării și la bugetul pe acest an constă în asigurarea condițiilor pentru îmbunătățirea continuă a aprovizionării populației și atingerea unor ritmuri mai înalte de dezvoltare a țării, iar în domeniul investițiilor — obținerea unor efecte social-economice mai bune. Aceasta se reflectă în prevederile privind creșterea fondului de consum, îndeosebi a celui individual, în sporirea livrărilor pentru piață în conformitate cu puterea de cumpărare mai mare a populației, a cheltuielilor bugetare pentru scopuri sociale, precum și în inițierea unor schimbări structurale, treptate, care să asigure în viitor îmbunătățirea continuă a condițiilor materiale ale populației.

Participanții la dezbateri au aprobat în unanimitate schimbările propuse, subliniind caracterul lor realist. S-a arătat că aceste schimbări corespund aspirațiilor întregului popor, armonizînd în același timp necesitățile actuale cu sarcinile dezvoltării în continuare a țării.

Luînd cuvîntul în încheierea lucrărilor Seimului, premierul Piotr Jaroszewicz a relevat consecvența cu care

TURCIA: ETAPA FORMĂRII NOULUI GUVERN

După o săptămînă de neliniște și preocupare pentru viitorul regimului său parlamentar, vinerea trecută Turcia își afla un nou premier desemnat, în persoana fostului lider republican, Nihat Erim, demisionat din partid îndată după numirea sa ca șef al viitorului guvern. Trei din cele patru mari partide turce: Partidul republican al poporului, Partidul dreptății și Partidul încrederii, totalizînd împreună 379 din cele 450 de locuri din Adunarea Națională, s-au și declarat de acord să-l susțină pe Nihat Erim ca „prim-ministru independent" în încercările sale de a forma un nou cabinet. În fața premierului Nihat Erim persistă însă unele dificultăți. Astfel, apelul președintelui Sunay, adresat partidelor pentru ca acestea să sprijine „necondiționat" formarea noului guvern, a întîmpinat refuzul categoric al celei de-a IV-a grupări parlamentare, a Partidului democratic. Deși creat recent, în decembrie anul trecut, prin dezlipirea unor deputați de dreapta ai Partidului dreptății, Partidul democratic condus de fostul președinte al Adunării Naționale, Ferruh Bozbeyli, deține deja 38 de locuri și o considerabilă influență în Adunare. Pentru noul premier și tentativele sale de alcătuire a noii conduceri, adevăratele greutăți par însă a veni din partea propriului partid, republican, devenit în ultimele zile un teren de înfruntare între tendințele partizane și adversare participării la formarea guvernului. Ascuțirea conflictului dintre cele două orientări ducea cu cîteva zile în urmă la demisia în bloc a direcției centrale a partidului și a secretarului ei general, Bulent Ecevit. Președintele partidului, Ismet Inönü, a ținut să declare că aceasta nu va influența răspunsul pe care partidul său îl dă noului premier, deoarece competența de opțiune revine numai grupării parlamentare. Nu e mai puțin adevărat însă că divergențele din partidul republican complică situația generală cu atît mai mult cu cît unele rezerve și nemulțumiri s-au manifestat în acest timp și în rîndul celuilalt mare partid, Partidul justiției.

NIHAT ERIM ȘI SULEYMAN DEMIREL
Noul premier și predecesorul său

Pe acest fond, în care note de incertitudine persistă, premierul Erim pare să se fi oprit potrivit ultimelor indicații asupra formulei unui „guvern de tranziție" în componența căruia accentul să cadă pe numele unor reputați specialiști în planificarea economică și socială. Sarcina noii echipe guvernamentale — arăta în prima sa conferință de presă Nihat Erim — va consta, mai ales, în restabilirea liniștii interne, în adoptarea unor măsuri în domeniile agrar, al educației și fiscalității, precum și în realizarea unei reforme electorale. Pe plan extern „nu va exista nici o schimbare" — a declarat premierul Nihat Erim. „Turcia — a spus el — va rămîne fidelă tratatelor pe care le-a semnat și alianțelor sale... străduindu-se în același timp să dezvolte relații de prietenie și bună vecinătate cu toate țările".

L. E.